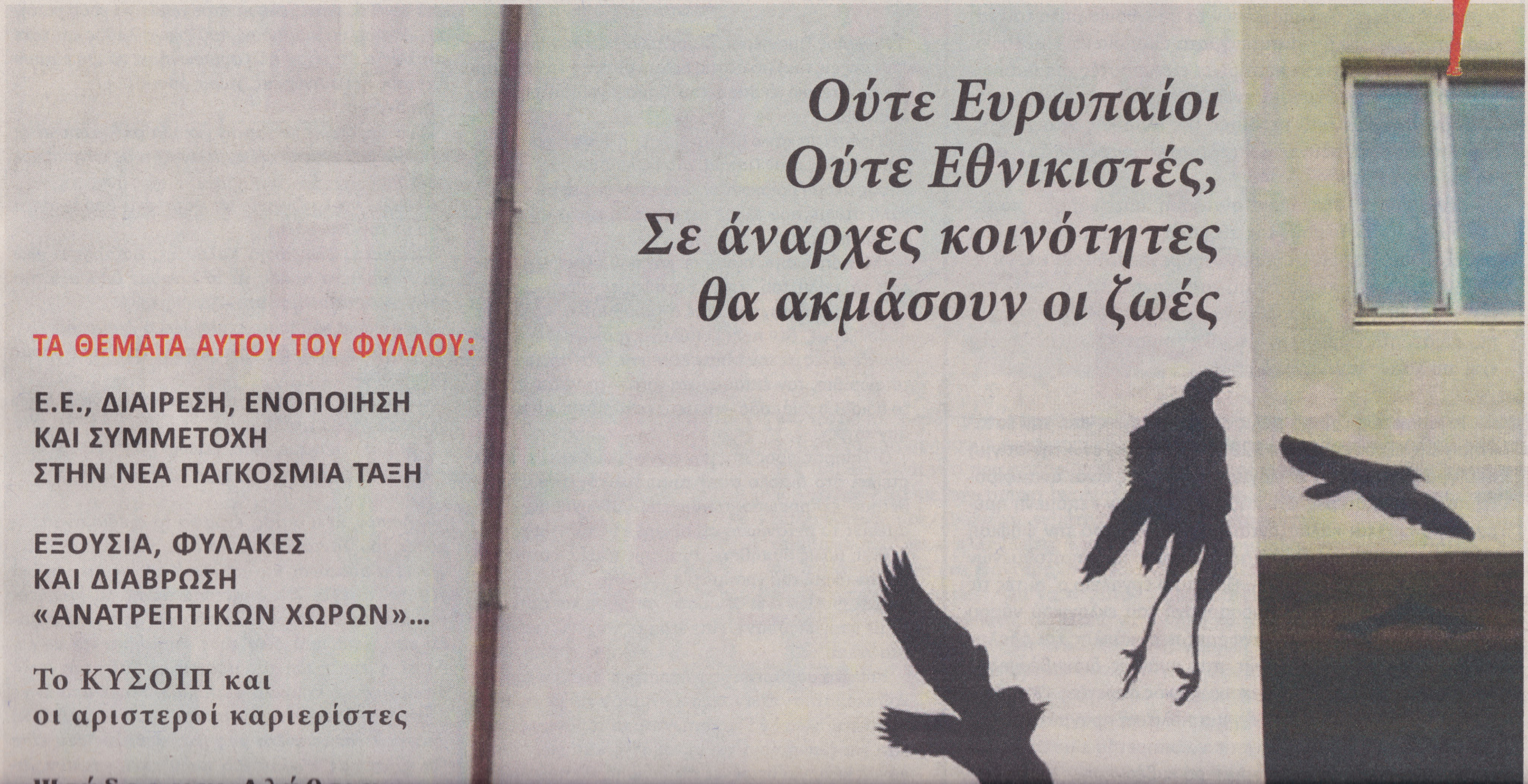
ΝΑ ΑΠΑΞΙΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΘΕ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 162
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
2016
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ούτε Ευρωπαίοι
Ούτε Εθνικιστές,
Σε άναρχες κοινότητες
θα ακμάσουν οι ζωές

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ:

Ε.Ε., ΔΙΑΙΡΕΣΗ, ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ

ΕΞΟΥΣΙΑ, ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΡΩΣΗ «ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»...

Το ΚΥΣΟΙΠ και οι αριστεροί καριερίστες

2016
1,5 ΕΥΡΩ

Ούτε Ευρωπαίοι Ούτε Εθνικιστές, Σε άναρχες κοινότητες θα ακμάσουν οι ζωές

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ:

Ε.Ε., ΔΙΑΙΡΕΣΗ, ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ

ΕΞΟΥΣΙΑ, ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΡΩΣΗ «ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»...

Το ΚΥΣΟΙΠ και οι αριστεροί καριερίστες

Ψεύδος και Αλήθεια

Παγκόσμιος καπιταλισμός ή τοπικός σχεδιασμός;

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ
του Άρθουρ Καίσλερ

ΝΤΟΥΡΡΟΥΤΙ
Μια επιστολή στον Μίρα (1935)

Μερικές πτυχές σχετικές με τό θέμα τής γλώσσας

Ε.Ε., ΔΙΑΙΡΕΣΗ, ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ

ΕΞΟΥΣΙΑ, ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΡΩΣΗ «ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»...

Το ΚΥΣΟΙΠ και οι αριστεροί καριερίστες

Ψεύδος και Αλήθεια

Παγκόσμιος καπιταλισμός ή τοπικός σχεδιασμός;

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ
του Άρθουρ Καίσλερ

ΝΤΟΥΡΡΟΥΤΙ
Μια επιστολή στον Μίρα (1935)

Μερικές πτυχές σχετικές μέ τό θέμα τῆς γλώσσης
Γλῶσσα, τεκμήριον διανοίας

Παρμενίδης

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ...
ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Δεν υπάρχει καθεστώς, που να θεωρεί ότι το έδαφος, στο οποίο πατάει είναι σαθρό και να μην κινείται με κάθε τρόπο για την διάσωσή του. Τότε το ψέμα, η εξαπάτηση, η σύγχυση, ο μακιαβελισμός δεν αποτελούν τα υποχθόνια όπλα του καθεστώτος, αλλά τα μόνα επιτεύγματα τα οποία και επιδεικνύονται. Μ' άλλα λόγια οι επιτήδειοι εξουσιαστές χρησιμοποιούν το ψέμα για το ψέμμα, ενώ οι απάτες τους συνεχίζονται παρ' ότι απέχουν από τις αρχές της κλασικής εξαπάτησης, αφού πλέον είναι αδύνατον να εξαπατηθούν οι πολλοί ή ακόμη και οι ελάχιστοι.

Δεν υπάρχει εδώ κάποια αντίφαση, ούτε κάποιος παραλογισμός είτε εκ μέρους της εξουσίας είτε από την πλευρά των εξουσιαζόμενων. Οι χειραγωγούμενοι αρχίζουν πλέον να εθίζονται, να προσαρμόζονται, να δέχονται ότι το καθεστώς έχει επιβληθεί και προσπαθεί να διαιωνίσει ακόμη και με το πιο αδιανόητο ψέμμα την επιβολή του ακριβώς επειδή δεν έχει απολύτως κανέναν ενδοιασμό.

Το καθεστώς Τσίπρα μόλις σε εννέα μήνες από την κατάκτηση της εξουσίας έχασε 320.000 ψήφους, ενώ την στιγμή που γράφονται αυτά τα λόγια οι απώλειες είναι αναμφίβολα πολύ μεγαλύτερες. Σχεδιάζει, λοιπόν, την «επόμενη ημέρα» που έρχεται καλπάζοντας ύστερα και από την ψήφιση των μέτρων για τα εργασιακά, μέτρων προαπαιτούμενων για την δεύτερη αξιολόγηση. Πολύτιμο εργαλείο σ' αυτές τις περιπτώσεις αποτελεί η προσαρμογή του εκλογικού νόμου σ' αυτές τις ανάγκες. Οι φανφάρες περί «απλής και άδολης αναλογικής προσαρμοσμένης στις ανάγκες διακυβέρνησης της χώρας» είναι απλά ο επικοινωνιακός φερετζές. Οι κυβερνήσεις συνεργασίας είναι ήδη μια πολιτική πραγματικότητα, μια πραγματικότητα που έρχεται να υπηρετήσει με τον καλύτερο τρόπο η πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση.

«Και ξυπνητήρια θα πέφτουν στο κεφάλι του για όλη την επόμενη δεκαετία...»

«Το γενικό καλό είναι η πρόφαση του απατεώνα, του υποκριτή και του κόλακα», (Ουίλιαμ Μπλέικ).

Ο Μεγάλος Τιμονιέρης, έξυσε το κεφάλι του (και ουχί τους όρχεις του) μόλις του διεμήνυσαν τα καθέκαστα για την τελική έκβαση του δημοψηφίσματος στην Βρετανία.

«Πρέπει να κάνω μια ιστορική δήλωση», είπε στην Γεροβασίλη, στον Παππά, στον Φλαμπουράρη και σε όσους ακόμη βρίσκονταν κοντά του σε μια ακόμη μεγάλη στιγμή που έλαχε στην πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση.

«Μια δήλωση», συνέχισε και ενώ όλοι κρέμονταν από τα χείλη του, «που θα αφήσει εποχή». «Σύμφωνοι πρόεδρε», του είπε η Γεροβασίλη, «αλλά να προσέξουμε, δεν πρέπει πάλι να χασκογελάς, ειδικά όπως έκανες με τον Μπαν Κι Μουν, όταν του χάριζες το σωσίβιο, τον έπιασαν και αυτόν τα γέλια, έβαλε το σωσίβιο ανάποδα, και μετά κακαρίζατε και οι δύο σαν κότες».

Ο Τσίπρας προς στιγμήν συνοφρυώθηκε, είπε να στείλει στο διάολο αυτό το μπουλντόγκ που τοποθέτησε εκπρόσωπο τύπου της κυβέρνησης, αλλά αμέσως το μετάνιωσε και άρχισε και πάλι να χασκογελάει, μόλις θυμήθηκε αυτή την αστεία φάτσα του κορεατάκου, του γραμματέα του ΟΗΕ.

«Δεν φταίω, εγώ Όλγα, τον κοιτούσα και ήταν σαν να με γαργαλούσαν», είπε έτοιμος να χεστεί και πάλι στο γέλιο.

Ξαφνικά σοβάρεψε, αφυπνίστηκε. «Γιούπι το βρήκα, ακούστε τι έχω σκεφτεί», τους είπε με πρωθυπουργικό πλέον ύφος κοιτώντας το ταβάνι, «θα πω κάτι για ξυπνητήρια και υπνοβάτες, κάτι για καμπανάκια, κάτι για σειρήνες αφύπνισης, θα πάθουν την

κατάργηση του Λαού ως θεματοφύλακα της ουσιαστικής δημοκρατικής τάξης στην χώρα μας, θυμάμαι ότι βρισκόμουν στην Θεσσαλονίκη ως βουλευτής του ΚΚΕ για μια πολιτική εκδήλωση. Έσπευσα λοιπόν να δηλώσω στον τύπο ότι το ΚΚΕ θα έδινε την ψήφο του μόνο βάζοντας τους δικούς του όρους, ότι φυσικά δεν θα περιοριζόταν στην απόρριψη της μεταβολής του Πολιτεύματος από Προεδρικό σε Πρωθυπουργικό, αλλά και θα έθετε ως όρο να καθιερωθεί η απλή Αναλογική, που ήταν και το πάγιο αίτημα της Αριστεράς.

Μόλις γύρισα στην Αθήνα, μου ασκήθηκε κριτική από το Π.Γ., γιατί μίλησα έτσι χωρίς να τους ρωτήσω. Ζήτησα να μου πουν, πού έκανα λάθος και ***τότε κατάλαβα ότι είχαν ήδη συμφωνήσει να ψηφίσουν ό,τι τους πει ο Ανδρέας, χωρίς όρους [...]***

Επιδόρπιον

Λίγο αργότερα και αφού για μια ακόμα φορά οι κομμουνιστές έπεσαν έξω, με αναζήτησε ο Υπουργός Λάζαρης:

– Θέλω να κανονίσεις να φάμε ένα βράδυ σπίτι σου με τον Φλωράκη.

Πράγματι, Φλωράκης, Καλούδης, Λάζαρης κι εγώ βρεθήκαμε ένα βράδυ να τα πίνουμε μπροστά στο τζάκι του σπιτιού μου στην Ακρόπολη.

Πριν ακόμα καθήσουμε, μας λέει ο Υπουργός:

– Αλήθεια, γιατί δεχθήκατε ασυζητητί τους όρους του Ανδρέα;

Ο Χαρίλαος με κοίταξε με νόημα και για να αλλάξει θέμα φωνάζει στην Μυρτώ:

– Μυρτώ, πεινάμε, γιατί αργείς;

Εγώ στρέφομαι στον Λάζαρη και τον ρωτώ:

– Λοιπόν;

*– Λοιπόν, λέει αυτός, έγραφα το σχέδιο αναθεώρησης του Συντάγματος. Κάποια στιγμή μού τηλεφωνεί ο πρόεδρος και με ρωτά αν έχουμε κανένα νέο απ' το ΚΚΕ. Του απάντησα αρνητικά. «Περίεργο» μου απάντησε. «Κι επειδή δεν θέλω να αλλάξω κάτι μετά από δική τους απαίτηση, για να μη δοθεί η εντύπωση ότι υποχωρώ, βάλε την απλή αναλογική ως εκλογικό σύστημα». Μετά από λίγες μέρες μου ξανατηλεφώνησε και μού είπε: «****Επειδή φαίνεται ότι οι φίλοι μας (και βεβαίως δεν είπε "οι φίλοι μας"» αλλά μια πολύ κακή και συνηθι-***

οποίο πατάει είναι σαθρό και να μην κινείται με κάθε τρόπο για την διάσωσή του. Τότε το ψέμα, η εξαπάτηση, η σύγχυση, ο μακιαβελισμός δεν αποτελούν τα υποχθόνια όπλα του καθεστώτος, αλλά τα μόνα επιτεύγματα τα οποία και επιδεικνύονται. Μ' άλλα λόγια οι επιτήδειοι εξουσιαστές χρησιμοποιούν το ψέμα για το ψέμμα, ενώ οι απάτες τους συνεχίζονται παρ' ότι απέχουν από τις αρχές της κλασικής εξαπάτησης, αφού πλέον είναι αδύνατον να εξαπατηθούν οι πολλοί ή ακόμη και οι ελάχιστοι.

Δεν υπάρχει εδώ κάποια αντίφαση, ούτε κάποιος παραλογισμός είτε εκ μέρους της εξουσίας είτε από την πλευρά των εξουσιαζόμενων. Οι χειραγωγούμενοι αρχίζουν πλέον να εθίζονται, να προσαρμόζονται, να δέχονται ότι το καθεστώς έχει επιβληθεί και προσπαθεί να διαιωνίσει ακόμη και με το πιο αδιανόητο ψέμμα την επιβολή του ακριβώς επειδή δεν έχει απολύτως κανέναν ενδοιασμό.

Το καθεστώς Τσίπρα μόλις σε εννέα μήνες από την κατάκτηση της εξουσίας έχασε 320.000 ψήφους, ενώ την στιγμή που γράφονται αυτά τα λόγια οι απώλειες είναι αναμφίβολα πολύ μεγαλύτερες. Σχεδιάζει, λοιπόν, την «επόμενη ημέρα» που έρχεται καλπάζοντας ύστερα και από την ψήφιση των μέτρων για τα εργασιακά, μέτρων προαπαιτούμενων για την δεύτερη αξιολόγηση. Πολύτιμο εργαλείο σ' αυτές τις περιπτώσεις αποτελεί η προσαρμογή του εκλογικού νόμου σ' αυτές τις ανάγκες. Οι φανφάρες περί «απλής και άδολης αναλογικής προσαρμοσμένης στις ανάγκες διακυβέρνησης της χώρας» είναι απλά ο επικοινωνιακός φερετζές. Οι κυβερνήσεις συνεργασίας είναι ήδη μια πολιτική πραγματικότητα, μια πραγματικότητα που έρχεται να υπηρετήσει με τον καλύτερο τρόπο η πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση.

Έτσι, αυτό που σχεδιάζεται είναι το πώς θα διαμορφωθούν οι συσχετισμοί κοινοβουλευτικής δύναμης, ποιες θα είναι οι εναλλακτικές δυνατότητες συγκρότησης κυβερνήσεων συνεργασίας και φυσικά το αν θα προχωρήσουν οι προσπάθειες συνεργασιών και συγκρότησης νέων πολιτικών φορέων στο χώρο μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ. Η ψήφος στα 17 έρχεται να αξιοποιήσει μια δεξαμενή ψηφοφόρων σημαντική για το καθεστώς Τσίπρα με την προϋπόθεση ότι θα μπορέσει να προσφέρει το κατάλληλο τυράκι στην φάκα (ας πούμε την αποποινικοποίηση των «μαλακών» ναρκωτικών...). Τέλος, όσον αφορά την εκλογή του προέδρου της Δημοκρατίας «απ' ευθείας από τον λαό» είναι φανερό ότι εδώ η συναλλαγή με ενδιαφερόμενους είναι πολυεπίπεδη, όπως άλλωστε έχει αποδείξει η επιλογή του Προκόπη Παυλόπουλου.

Κλείνοντας θα υπενθυμίσουμε στους λάτρεις του μακια-

«Το γενικό καλό είναι η πρόφαση του απατεώνα, του υποκριτή και του κόλακα», (Ουίλιαμ Μπλέικ).

Ο Μεγάλος Τιμονιέρης, έξυσε το κεφάλι του (και ουχί τους όρχεις του) μόλις του διεμήνυσαν τα καθέκαστα για την τελική έκβαση του δημοψηφίσματος στην Βρετανία.

«Πρέπει να κάνω μια ιστορική δήλωση», είπε στην Γεροβασίλη, στον Παππά, στον Φλαμπουράρη και σε όσους ακόμη βρίσκονταν κοντά του σε μια ακόμη μεγάλη στιγμή που έλαχε στην πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση.

«Μια δήλωση», συνέχισε και ενώ όλοι κρέμονταν από τα χείλη του, «που θα αφήσει εποχή». «Σύμφωνοι πρόεδρε», του είπε η Γεροβασίλη, «αλλά να προσέξουμε, δεν πρέπει πάλι να χασκογελάς, ειδικά όπως έκανες με τον Μπαν Κι Μουν, όταν του χάριζες το σωσίβιο, τον έπιασαν και αυτόν τα γέλια, έβαλε το σωσίβιο ανάποδα, και μετά κακαρίζατε και οι δύο σαν κότες».

Ο Τσίπρας προς στιγμήν συνοφρυώθηκε, είπε να στείλει στο διάολο αυτό το μπουλντόγκ που τοποθέτησε εκπρόσωπο τύπου της κυβέρνησης, αλλά αμέσως το μετάνιωσε και άρχισε και πάλι να χασκογελάει, μόλις θυμήθηκε αυτή την αστεία φάτσα του κορεατάκου, του γραμματέα του ΟΗΕ.

«Δεν φταίω, εγώ Όλγα, τον κοιτούσα και ήταν σαν να με γαργαλούσαν», είπε έτοιμος να χεστεί και πάλι στο γέλιο.

Ξαφνικά σοβάρεψε, αφυπνίστηκε. «Γιούπι το βρήκα, ακούστε τι έχω σκεφτεί», τους είπε με πρωθυπουργικό πλέον ύφος κοιτώντας το ταβάνι, «θα πω κάτι για ξυπνητήρια και υπνοβάτες, κάτι για καμπανάκια, κάτι, για σειρήνες αφύπνισης, θα πάθουν την πλάκα τους όλοι, θα βάλω και λίγη αντεπίθεση των προοδευτικών δυνάμεων για να σταματήσει η επέλαση της ακροδεξιάς (όχι ρε παιδιά δεν θα διώξω τον Καμμένο) και του ευρωσκεπτικισμού και, ξεκαθαρίσαμε, δεν θα γελάω καθόλου».

Έτσι και έγινε.

Σε λίγο όλα τα ΜΜΕ μετέδιδαν την ιστορική δήλωση του Αλέξη Τσίπρα που υπογράμμισε ότι «***το βρετανικό δημοψήφισμα είτε θα είναι το ξυπνητήρι της αφύπνισης του υπνοβάτη που πορεύεται στο κενό είτε θα είναι η αρχή μιας πολύ επικίνδυνης και ολισθηρής πορείας για τους λαούς μας***».

Η «ροχάλα» του Θεοδωράκη στην (διαχρονική) συμπολίτευση του ΚΚΕ, η απλή αναλογική, και η σύγχρονη λογοκρισία

Στις 25 Μάη ο Μίκης Θεοδωράκης σε δήλωση του, μεταξύ άλλων, είπε τα εξής:

ράς.

Μόλις γύρισα στην Αθήνα, μου ασκήθηκε κριτική από το Π.Γ., γιατί μίλησα έτσι χωρίς να τους ρωτήσω. Ζήτησα να μου πουν, πού έκανα λάθος και ***τότε κατάλαβα ότι είχαν ήδη συμφωνήσει να ψηφίσουν ό,τι τους πει ο Ανδρέας, χωρίς όρους [...]***

Επιδόρπιον

Λίγο αργότερα και αφού για μια ακόμα φορά οι κομμουνιστές έπεσαν έξω, με αναζήτησε ο Υπουργός Λάζαρης:

– Θέλω να κανονίσεις να φάμε ένα βράδυ σπίτι σου με τον Φλωράκη.

Πράγματι, Φλωράκης, Καλούδης, Λάζαρης κι εγώ βρεθήκαμε ένα βράδυ να τα πίνουμε μπροστά στο τζάκι του σπιτιού μου στην Ακρόπολη.

Πριν ακόμα καθήσουμε, μας λέει ο Υπουργός:

– Αλήθεια, γιατί δεχθήκατε ασυζητητί τους όρους του Ανδρέα;

Ο Χαρίλαος με κοίταξε με νόημα και για να αλλάξει θέμα φωνάζει στην Μυρτώ:

– Μυρτώ, πεινάμε, γιατί αργείς;

Εγώ στρέφομαι στον Λάζαρη και τον ρωτώ:

– Λοιπόν;

– Λοιπόν, λέει αυτός, έγραφα το σχέδιο αναθεώρησης του Συντάγματος. Κάποια στιγμή μού τηλεφωνεί ο πρόεδρος και με ρωτά αν έχουμε κανένα νέο απ' το ΚΚΕ. Του απάντησα αρνητικά. «Περίεργο» μου απάντησε. «Κι επειδή δεν θέλω να αλλάξω κάτι μετά από δική τους απαίτηση, για να μη δοθεί η εντύπωση ότι υποχωρώ, βάλε την απλή αναλογική ως εκλογικό σύστημα». Μετά από λίγες μέρες μου ξανατηλεφώνησε και μού είπε: ***«Επειδή φαίνεται ότι οι φίλοι μας (και βεβαίως δεν είπε "οι φίλοι μας" αλλά μια πολύ κακή και συνηθισμένη λέξη) δεν έχουν σκοπό να ζητήσουν τίποτα, άφησε το κείμενο ως είχε και δεν χρειάζεται επομένως ούτε να βάλεις την απλή αναλογική»****.[...]*

Τελειώνοντας θέλω να υπογραμμίσω ότι ναι μεν σιωπώ, όμως και η σιωπή έχει τα όριά της. Ομολογώ ότι είμαι έτοιμος να εκραγώ, γιατί έχω την αίσθηση ότι με έχουν δέσει (μαζί με όλο το κοπάδι) με μια τριχιά σάπιων και παράνομων νόμων και μας σέρνουν όλους μαζί μια φούχτα σαΐνια στο σφαγείο».

Η σιγή ιχθύος του Κόμματος (ένα είναι το κόμμα) δεν είναι περίεργη, ούτε ασυνήθιστη. Οι «μαλάκες» του κόμματος (και βεβαίως δεν επρόκειτο ούτε τότε ούτε τώρα για «μαλάκες») ξέρουν πώς να χειριστούν τέτοιου είδους θέματα. Η άρνησή τους να αντιπαρατεθούν, να καταδικάσουν, να διαψεύσουν μια σοβαρότατη μομφή είναι στην προκειμένη μια δοκιμασμένη λύση, αφού ο υπέργηρος Θεοδωράκης δεν προσφέρεται ως σάκος του μποξ για το ΚΚΕ,

έχει απολύτως κανέναν ενδοιασμό.

Το καθεστώς Τσίπρα μόλις σε εννέα μήνες από την κατάκτηση της εξουσίας έχασε 320.000 ψήφους, ενώ την στιγμή που γράφονται αυτά τα λόγια οι απώλειες είναι αναμφίβολα πολύ μεγαλύτερες. Σχεδιάζει, λοιπόν, την «επόμενη ημέρα» που έρχεται καλπάζοντας ύστερα και από την ψήφιση των μέτρων για τα εργασιακά, μέτρων προαπαιτούμενων για την δεύτερη αξιολόγηση. Πολύτιμο εργαλείο σ' αυτές τις περιπτώσεις αποτελεί η προσαρμογή του εκλογικού νόμου σ' αυτές τις ανάγκες. Οι φανφάρες περί «απλής και άδολης αναλογικής προσαρμοσμένης στις ανάγκες διακυβέρνησης της χώρας» είναι απλά ο επικοινωνιακός φερετζές. Οι κυβερνήσεις συνεργασίας είναι ήδη μια πολιτική πραγματικότητα, μια πραγματικότητα που έρχεται να υπηρετήσει με τον καλύτερο τρόπο η πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση.

Έτσι, αυτό που σχεδιάζεται είναι το πώς θα διαμορφωθούν οι συσχετισμοί κοινοβουλευτικής δύναμης, ποιες θα είναι οι εναλλακτικές δυνατότητες συγκρότησης κυβερνήσεων συνεργασίας και φυσικά το αν θα προχωρήσουν οι προσπάθειες συνεργασιών και συγκρότησης νέων πολιτικών φορέων στο χώρο μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ. Η ψήφος στα 17 έρχεται να αξιοποιήσει μια δεξαμενή ψηφοφόρων σημαντική για το καθεστώς Τσίπρα με την προϋπόθεση ότι θα μπορέσει να προσφέρει το κατάλληλο τυράκι στην φάκα (ας πούμε την αποποινικοποίηση των «μαλακών» ναρκωτικών...). Τέλος, όσον αφορά την εκλογή του προέδρου της Δημοκρατίας «απ' ευθείας από τον λαό» είναι φανερό ότι εδώ η συναλλαγή με ενδιαφερόμενους είναι πολυεπίπεδη, όπως άλλωστε έχει αποδείξει η επιλογή του Προκόπη Παυλόπουλου.

Κλείνοντας θα υπενθυμίσουμε στους λάτρεις του μακιαβελισμού ορισμένες φράσεις ώστε να διαλογιστούν το υπόλοιπο του καλοκαιριού ώσπου να επανέλθουμε δριμύτεροι:

«Όσοι ηγέτες κι αν αλλάξουν, οι υφιστάμενοι θα παραμείνουν υφιστάμενοι που όσες φορές κι αν απογοητευθούν από την αλλαγή του Ηγέτη τους, πάντα θα επιδιώκουν να βελτιώσουν τη ζωή τους αλλάζοντας Ηγέτη».

Καλοκαίρι, 2016

όπως έκανες με τον Μπαν Κι Μουν, όταν του χάριζες το σωσίβιο, τον έπιασαν και αυτόν τα γέλια, έβαλε το σωσίβιο ανάποδα, και μετά κακαρίζατε και οι δύο σαν κότες».

Ο Τσίπρας προς στιγμήν συνοφρυώθηκε, είπε να στείλει στο διάολο αυτό το μπουλντόγκ που τοποθέτησε εκπρόσωπο τύπου της κυβέρνησης, αλλά αμέσως το μετάνιωσε και άρχισε και πάλι να χασκογελάει, μόλις θυμήθηκε αυτή την αστεία φάτσα του κορεατάκου, του γραμματέα του ΟΗΕ.

«Δεν φταίω, εγώ Όλγα, τον κοιτούσα και ήταν σαν να με γαργαλούσαν», είπε έτοιμος να χεστεί και πάλι στο γέλιο.

Ξαφνικά σοβάρεψε, αφυπνίστηκε. «Γιούπι το βρήκα, ακούστε τι έχω σκεφτεί», τους είπε με πρωθυπουργικό πλέον ύφος κοιτώντας το ταβάνι, «θα πω κάτι για ξυπνητήρια και υπνοβάτες, κάτι για καμπανάκια, κάτι, για σειρήνες αφύπνισης, θα πάθουν την πλάκα τους όλοι, θα βάλω και λίγη αντεπίθεση των προοδευτικών δυνάμεων για να σταματήσει η επέλαση της ακροδεξιάς (όχι ρε παιδιά δεν θα διώξω τον Καμμένο) και του ευρωσκεπτικισμού και, ξεκαθαρίσαμε, δεν θα γελάω καθόλου».

Έτσι και έγινε.

Σε λίγο όλα τα ΜΜΕ μετέδιδαν την ιστορική δήλωση του Αλέξη Τσίπρα που υπογράμμισε ότι «***το βρετανικό δημοψήφισμα είτε θα είναι το ξυπνητήρι της αφύπνισης του υπνοβάτη που πορεύεται στο κενό είτε θα είναι η αρχή μιας πολύ επικίνδυνης και ολισθηρής πορείας για τους λαούς μας***».

Η «ροχάλα» του Θεοδωράκη στην (διαχρονική) συμπολίτευση του ΚΚΕ, η απλή αναλογική, και η σύγχρονη λογοκρισία

Στις 25 Μάη ο Μίκης Θεοδωράκης σε δήλωση του, μεταξύ άλλων, είπε τα εξής:

«Στο Σύνταγμα του 1974 υπήρχε άρθρο με το οποίο οριζόταν σαφώς ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όφειλε σε περίπτωση που υπήρχε δυσαρμονία ανάμεσα στην Κυβέρνηση και στη λαϊκή θέληση, να διαλύσει την Βουλή και να προκηρύξει εκλογές. Το άρθρο αυτό το έβγαλε ο Ανδρέας Παπανδρέου στην αναθεώρηση του Συντάγματος του 1986. Όμως για να μπορέσει να το κάνει, χρειαζόταν και τις ψήφους του ΚΚΕ. Όταν μαθεύτηκε ότι προτίθεται να προχωρήσει σ' αυτή την πρωτοφανή παραμόρφωση του Συντάγματος που είχε ως άμεση συνέπεια την

του Ανδρέα;

Ο Χαρίλαος με κοίταξε με νόημα και για να αλλάξει θέμα φωνάζει στην Μυρτώ:

– Μυρτώ, πεινάμε, γιατί αργείς;

Εγώ στρέφομαι στον Λάζαρη και τον ρωτώ:

– Λοιπόν;

*– Λοιπόν, λέει αυτός, έγραφα το σχέδιο αναθεώρησης του Συντάγματος. Κάποια στιγμή μού τηλεφωνεί ο πρόεδρος και με ρωτά αν έχουμε κανένα νέο απ' το ΚΚΕ. Του απάντησα αρνητικά. «Περίεργο» μου απάντησε. «Κι επειδή δεν θέλω να αλλάξω κάτι μετά από δική τους απαίτηση, για να μη δοθεί η εντύπωση ότι υποχωρώ, βάλε την απλή αναλογική ως εκλογικό σύστημα». Μετά από λίγες μέρες μου ξανατηλεφώνησε και μού είπε: «**Επειδή φαίνεται ότι οι φίλοι μας (και βεβαίως δεν είπε "οι φίλοι μας" αλλά μια πολύ κακή και συνηθισμένη λέξη) δεν έχουν σκοπό να ζητήσουν τίποτα, άφησε το κείμενο ως είχε και δεν χρειάζεται επομένως ούτε να βάλεις την απλή αναλογική**».[...] Τελειώνοντας θέλω να υπογραμμίσω ότι ναι μεν σιωπώ, όμως και η σιωπή έχει τα όριά της. Ομολογώ ότι είμαι έτοιμος να εκραγώ, γιατί έχω την αίσθηση ότι με έχουν δέσει (μαζί με όλο το κοπάδι) με μια τριχιά σάπιων και παράνομων νόμων και μας σέρνουν όλους μαζί μια φούχτα σαΐνια στο σφαγείο».*

Η σιγή ιχθύος του Κόμματος (ένα είναι το κόμμα) δεν είναι περίεργη, ούτε ασυνήθιστη. Οι «μαλάκες» του κόμματος (και βεβαίως δεν επρόκειτο ούτε τότε ούτε τώρα για «μαλάκες») ξέρουν πώς να χειριστούν τέτοιου είδους θέματα. Η άρνησή τους να αντιπαρατεθούν, να καταδικάσουν, να διαψεύσουν μια σοβαρότατη μομφή είναι στην προκειμένη μια δοκιμασμένη λύση, αφού ο υπέργηρος Θεοδωράκης δεν προσφέρεται ως σάκος του μποξ για το ΚΚΕ, δηλαδή με άλλα λόγια οι συνθήκες δεν επιτρέπουν την φυσική ή πολιτική του εξόντωση, ούτε όμως και την γελοιοποίησή του. Καταλαβαίνουν, επίσης, πολύ καλά ότι πρόκειται για προειδοποιητική βολή, αφού σε περίπτωση που αμφισβητήσουν τα λεγόμενά του θα υπάρχει συνέχεια η οποία θα είναι περισσότερο επώδυνη.

Στην ίδια γραμμή και το σύνολο του πολιτικού συστήματος. Το ΚΚΕ έδωσε την γραμμή και οι υπόλοιποι την τηρούν κατά γράμμα. Καμία σημασία στον «ζουρλό», δεν ανοίγουμε το θέμα, δεν χαλάμε την

συνέχεια στη σελ. 4

Ε.Ε., ΔΙΑΙΡΕΣΗ, ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ

Ο κουρνιαχτός που έχει σηκωθεί, ύστερα από την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του δημοψηφίσματος, που διεξήχθη στην Μεγάλη Βρετανία, δεν έχει ακόμη καταλαγιάσει, με αποτέλεσμα να είναι ιδιαίτερο εύκολο μ' έναν πραγματικό ορυμαγδό δηλώσεων, είτε έχουν πανηγυρικό χαρακτήρα είτε διέπονται από την γνωστή κινδυνολογία, να σκιάζονται ακόμη περισσότερο ή να υποτιμώνται ορισμένες ουσιώδεις διαστάσεις της κατάστασης, που εξελίσσεται.

Τονίζουμε και πάλι την λέξη **εξελίσσεται**.

Διότι δεν υπάρχει περίπτωση να ισχυριστεί κάποιος ότι οι προσανατολισμοί, οι αντιθέσεις ή και αντιφάσεις που σημαδεύουν την συνολικότερη φάση της παγκοσμιοποίησης, έτσι όπως αυτή τουλάχιστον δρομολογείται με ορόσημο το 1989, είναι καινούργιοι ή εκπλήσσουν.

Θα θυμίσουμε ότι μετά την λήξη της Δεύτερης Μεγάλης Ανθρωποσφαγής οι δυτικοί σύμμαχοι συνένωσαν τις τρεις κατεχόμενες ζώνες για να συγκροτήσουν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ενώ την ίδια στιγμή οι Σοβιετικοί μετέτρεπαν την δική τους ζώνη κατοχής στο ανατολικογερμανικό κράτος, το οποίο και προσέδεσαν στο Σύμφωνο της Βαρσοβίας.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Όπως παρατηρεί ο Henry Kissinger (Παγκόσμια Τάξη, Σκέψεις γύρω από το χαρακτήρα των εθνών και την πορεία της ιστορίας) «*η Γερμανία είχε επανέλθει στην θέση που βρισκόταν τριακόσια χρόνια νωρίτερα, μετά την ειρήνη της Βεστφαλίας.* ***Η διαίρεσή της είχε καταστεί βασικό στοιχείο της διεθνούς τάξης πραγμάτων που έκανε την εμφάνισή της***».

Ο **Henry Kissinger** με ιδιαίτερη έμφαση μάλιστα, στην συνέχεια, επαινεί τον **Κόνραντ Αντενάουρ**, ο οποίος κατά την γνώμη του απέδειξε ότι διαθέτει τεράστια ηθικά αποθέματα **συμμετέχοντας την εδραίωση της νέας διεθνούς τάξης επάνω στην διαίρεση της χώρας του**.

Μετά την λεγόμενη κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ, το 1989, που σημάδεψε και συνεχίζει να σημαδεύει την συγκεκριμένη περίοδο παγκοσμιοποίησης, το άστρο της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης φωτίστηκε από το ορόσημο του 1992.

Τις επόμενες δεκαετίες η επέκταση του ΝΑΤΟ μέχρι και τα ρωσικά σύνορα επέτρεψε να εκφραστούν φιλοδοξίες μέχρι πρότινος «αδιανόητες», που έφθαναν ακόμη και να συμπεριλαμβάνουν την Ρωσία στην συμμαχία. **Διαίρεση και ενοποίηση**.

Θα σημειώσουμε επί τροχάδην ορισμένα σημεία.

Ελάχιστα τονίζεται ή δεν αναλύεται περαιτέρω το γεγονός ότι ο χαρακτήρας του εν λόγω δημοψηφίσματος δεν είναι συνταγματικά δεσμευτικός. Αυτό σημαίνει ότι

από δυνάμεις των ΗΠΑ και της Ρωσίας);

Όχι βέβαια. Γνωρίζουν φυσικά, όλοι, ότι **αφού συζητείται η απόσχιση μελών του λεγόμενου και Ηνωμένου Βασιλείου** και μάλιστα όχι σε μια φιλολογικού τύπου συζήτηση, αλλαγή συνόρων ακόμη και εκείνου του καθεστώτος, που διέπει την κυριαρχία του Γιβραλτάρ, **οι σοβαρότερες όψεις δεν αφορούν το οικονομικό ζήτημα**.

Η καγκελάριος του ενωμένου γερμανικού κράτους Μέρκελ, δήλωσε με νόημα

Το εάν, το πόσο και με ποιο τρόπο δηλαδή θα «μεγαλώσει» ή θα μικρύνει η ΕΕ δίπλα σε ήδη «κρίσιμα» μεγέθη, όπως η Κίνα, οι ΗΠΑ, και βεβαίως πολύ σύντομα η Ινδία ή η Βραζιλία, προφανώς για όλους τους, δεν είναι ένα ζήτημα, που μπορεί να περιμένει άλλο ή να βαδίζει με ρυθμούς χελώνας ή να βασίζεται στις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, που διέπουν πολλούς κρίσιμους για την ενοποίησή της τομείς.

Η «κίνηση» έχει δρομολογηθεί ανεξάρτητα από το ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα

Ο κουρνιαχτός που έχει σηκωθεί, ύστερα από την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του δημοψηφίσματος, που διεξήχθη στην Μεγάλη Βρετανία, δεν έχει ακόμη καταλαγιάσει, με αποτέλεσμα να είναι ιδιαίτερο εύκολο μ' έναν πραγματικό ορυμαγδό δηλώσεων, είτε έχουν πανηγυρικό χαρακτήρα είτε διέπονται από την γνωστή κινδυνολογία, να σκιάζονται ακόμη περισσότερο ή να υποτιμώνται ορισμένες ουσιώδεις διαστάσεις της κατάστασης, που εξελίσσεται.

Τονίζουμε και πάλι την λέξη **εξελίσσεται**.

Διότι δεν υπάρχει περίπτωση να ισχυριστεί κάποιος ότι οι προσανατολισμοί, οι αντιθέσεις ή και αντιφάσεις που σημαδεύουν την συνολικότερη φάση της παγκοσμιοποίησης, έτσι όπως αυτή τουλάχιστον δρομολογείται με ορόσημο το 1989, είναι καινούργιοι ή εκπλήσσουν.

Θα θυμίσουμε ότι μετά την λήξη της Δεύτερης Μεγάλης Ανθρωποσφαγής οι δυτικοί σύμμαχοι συνένωσαν τις τρεις κατεχόμενες ζώνες για να συγκροτήσουν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ενώ την ίδια στιγμή οι Σοβιετικοί μετέτρεπαν την δική τους ζώνη κατοχής στο ανατολικογερμανικό κράτος, το οποίο και προσέδεσαν στο Σύμφωνο της Βαρσοβίας.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 14ος, Φύλλο 162
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2016

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.

Όπως παρατηρεί ο Henry Kissinger (Παγκόσμια Τάξη, Σκέψεις γύρω από το χαρακτήρα των εθνών και την πορεία της ιστορίας) «*η Γερμανία είχε επανέλθει στην θέση που βρισκόταν τριακόσια χρόνια νωρίτερα, μετά την ειρήνη της Βεστφαλίας.* ***Η διαίρεσή της είχε καταστεί βασικό στοιχείο της διεθνούς τάξης πραγμάτων που έκανε την εμφάνισή της***».

Ο **Henry Kissinger** με ιδιαίτερη έμφαση μάλιστα, στην συνέχεια, επαινεί τον **Κόνραντ Αντενάουρ**, ο οποίος κατά την γνώμη του απέδειξε ότι διαθέτει τεράστια ηθικά αποθέματα **συμμετέχοντας την εδραίωση της νέας διεθνούς τάξης επάνω στην διαίρεση της χώρας του**.

Μετά την λεγόμενη κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ, το 1989, που σημάδεψε και συνεχίζει να σημαδεύει την συγκεκριμένη περίοδο παγκοσμιοποίησης, το άστρο της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης φωτίστηκε από το ορόσημο του 1992.

Τις επόμενες δεκαετίες η επέκταση του ΝΑΤΟ μέχρι και τα ρωσικά σύνορα επέτρεψε να εκφραστούν φιλοδοξίες μέχρι πρότινος «αδιανόητες», που έφθαναν ακόμη και να συμπεριλαμβάνουν την Ρωσία στην συμμαχία. **Διαίρεση και ενοποίηση**.

Θα σημειώσουμε επί τροχάδην ορισμένα σημεία.

Ελάχιστα τονίζεται ή δεν αναλύεται περαιτέρω το γεγονός ότι ο χαρακτήρας του εν λόγω δημοψηφίσματος δεν είναι συνταγματικά δεσμευτικός. Αυτό σημαίνει ότι κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες μπορεί το αποτέλεσμά του να αλλοιωθεί, να αποτελέσει το εργαλείο επαναδιαπραγμάτευσης, και εν τέλει να αγνοηθεί.

Ήδη ευθέως αμφισβητείται το αποτέλεσμα από τους υποστηρικτές της παραμονής, οι οποίοι προτείνουν εν τω άμα και το θάμα την επανάληψή του. Σε κάθε περίπτωση, η ανασύνταξη της «προβληματικής», όπως αναγνωρίζεται από τις «αντιτιθέμενες» πλευρές ενοποιητικής διαδικασίας της ΕΕ είναι δεδομένη. Η εμμονή να περιστρέφονται οι «συνέπειες» με άξο-

από δυνάμεις των ΗΠΑ και της Ρωσίας;

Όχι βέβαια. Γνωρίζουν φυσικά, όλοι, ότι **αφού συζητείται η απόσχιση μελών του λεγόμενου και Ηνωμένου Βασιλείου** και μάλιστα όχι σε μια φιλολογικού τύπου συζήτηση, αλλαγή συνόρων ακόμη και εκείνου του καθεστώτος, που διέπει την κυριαρχία του Γιβραλτάρ, **οι σοβαρότερες όψεις δεν αφορούν το οικονομικό ζήτημα**.

Η καγκελάριος του ενωμένου γερμανικού κράτους Μέρκελ, δήλωσε με νόημα αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων ότι «*ακόμη και αν είναι δύσκολο να το φανταστεί κανείς για μας, δεν θα πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι* ***η ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης ήταν μια ιδέα ειρήνης****. Βλέπουμε όλοι ότι ο κόσμος βρίσκεται σε αναταραχή.* ***Η ειρήνη που έχουμε στην Ευρώπη εδώ και πολλά χρόνια, δεν είναι αυτονόητη***», σπεύδοντας βέβαια αμέσως μετά να διαβεβαιώσει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αρκετά ισχυρή ώστε να δώσει τη σωστή απάντηση στις εξελίξεις. Αναφερόμενη μάλιστα στη διαδικασία εξόδου μιας χώρας από την ΕΕ, η Καγκελάριος επισήμανε ότι θα διαρκέσει χρόνια και ότι

Το εάν, το πόσο και με ποιο τρόπο δηλαδή θα «μεγαλώσει» ή θα μικρύνει η ΕΕ δίπλα σε ήδη «κρίσιμα» μεγέθη, όπως η Κίνα, οι ΗΠΑ, και βεβαίως πολύ σύντομα η Ινδία ή η Βραζιλία, προφανώς για όλους τους, δεν είναι ένα ζήτημα, που μπορεί να περιμένει άλλο ή να βαδίζει με ρυθμούς χελώνας ή να βασίζεται στις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, που διέπουν πολλούς κρίσιμους για την ενοποίησή της τομείς.

Η «κίνηση» έχει δρομολογηθεί ανεξάρτητα από το ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα του εν λόγω δημοψηφίσματος. Η επίλυση τέτοιων «προβλημάτων» δεν πρόκειται να γίνει με το γάντι. Η καγκελάριος, εν προκειμένω, δεν απειλεί, προειδοποιεί εκείνους –και δεν είναι λίγοι– που αναφανδόν ετοιμάζουν τα κανόνια.

Μόνο που «κανόνια» θα ηχήσουν και στο καλά προστατευμένο εδώ και πολλές δεκαετίες εσωτερικό της ΕΕ.

Η δολοφονία της βουλευτίνας Τζο Κοξ δεν ήταν μια φωτοβολίδα, που «έριξε» ένας ημίτρελλος, αλλά μια προειδοποιητική βολή. Άλλωστε το αποτέλεσμα ενός δημοψηφίσματος, που περίπου δίχασε με πολλούς και διάφορους τρόπους τους

δρομολογείται με ορόσημο το 1989, είναι καινούργιοι ή εκπλήσσουν.

Θα θυμίσουμε ότι μετά την λήξη της Δεύτερης Μεγάλης Ανθρωποσφαγής οι δυτικοί σύμμαχοι συνένωσαν τις τρεις κατεχόμενες ζώνες για να συγκροτήσουν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ενώ την ίδια στιγμή οι Σοβιετικοί μετέτρεπαν την δική τους ζώνη κατοχής στο ανατολικογερμανικό κράτος, το οποίο και προσέδεσαν στο Σύμφωνο της Βαρσοβίας.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 14ος, Φύλλο 162
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2016

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με **ταχυδρομική επιταγή** στο όνομα:
Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ,
ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδρομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

γκεκριμένη περίοδο παγκοσμιοποίησης, το άστρο της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης φωτίστηκε από το ορόσημο του 1992.

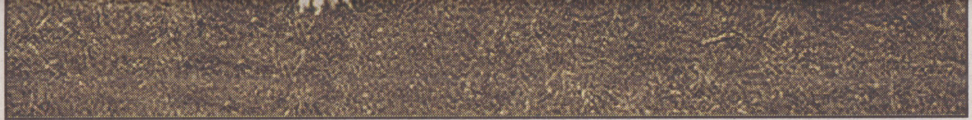
Τις επόμενες δεκαετίες η επέκταση του ΝΑΤΟ μέχρι και τα ρωσικά σύνορα επέτρεψε να εκφραστούν φιλοδοξίες μέχρι πρότινος «αδιανόητες», που έφθαναν ακόμη και να συμπεριλαμβάνουν την Ρωσία στην συμμαχία. **Διαίρεση και ενοποίηση**.

Θα σημειώσουμε επί τροχάδην ορισμένα σημεία.

Ελάχιστα τονίζεται ή δεν αναλύεται περαιτέρω το γεγονός ότι ο χαρακτήρας του εν λόγω δημοψηφίσματος δεν είναι συνταγματικά δεσμευτικός. Αυτό σημαίνει ότι κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες μπορεί το αποτέλεσμά του να αλλοιωθεί, να αποτελέσει το εργαλείο επαναδιαπραγμάτευσης, και εν τέλει να αγνοηθεί.

Ήδη ευθέως αμφισβητείται το αποτέλεσμα από τους υποστηρικτές της παραμονής, οι οποίοι προτείνουν εν τω άμα και το θάμα την επανάληψή του. Σε κάθε περίπτωση, η ανασύνταξη της «προβληματικής», όπως αναγνωρίζεται από τις «αντιτιθέμενες» πλευρές ενοποιητικής διαδικασίας της ΕΕ είναι δεδομένη. Η εμμονή να περιστρέφονται οι «συνέπειες» με άξονα το οικονομικό ζήτημα σκοπίμως σκιάζει «άλλες» περιοχές.

Ή μήπως είναι δυσνόητη σε τόσους και τόσους αναλυτές και δημοσιολόγους ή ακατανόητη η έκταση της αλληλεπίδρασης είτε με πολεμικά γεγονότα που ήδη έχουν συμφωνηθεί, όπως λόγου χάρη η επέμβαση στην Λιβύη, είτε με τις εξελίξεις στο μέτωπο του Συριακού, με την αναμενόμενη κατάληψη της Ράκα (ταυτόχρονα

από δυνάμεις των ΗΠΑ και της Ρωσίας);

Όχι βέβαια. Γνωρίζουν φυσικά, όλοι, ότι **αφού συζητείται η απόσχιση μελών του λεγόμενου και Ηνωμένου Βασιλείου** και μάλιστα όχι σε μια φιλολογικού τύπου συζήτηση, αλλαγή συνόρων ακόμη και εκείνου του καθεστώτος, που διέπει την κυριαρχία του Γιβραλτάρ, **οι σοβαρότερες όψεις δεν αφορούν το οικονομικό ζήτημα**.

Η καγκελάριος του ενωμένου γερμανικού κράτους Μέρκελ, δήλωσε με νόημα αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων ότι *«ακόμη και αν είναι δύσκολο να το φανταστεί κανείς για μας, δεν θα πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι **η ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης ήταν μια ιδέα ειρήνης**. Βλέπουμε όλοι ότι ο κόσμος βρίσκεται σε αναταραχή. **Η ειρήνη που έχουμε στην Ευρώπη εδώ και πολλά χρόνια, δεν είναι αυτονόητη**»*, σπεύδοντας βέβαια αμέσως μετά να διαβεβαιώσει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αρκετά ισχυρή ώστε να δώσει τη σωστή απάντηση στις εξελίξεις. Αναφερόμενη μάλιστα στη διαδικασία εξόδου μιας χώρας από την ΕΕ, η Καγκελάριος επισήμανε ότι θα διαρκέσει χρόνια και ότι μέχρι την ολοκλήρωσή της η Βρετανία παραμένει μέλος της ΕΕ.

Το «πρόβλημα», λοιπόν, δεν μπορεί κατ' αρχήν να λυθεί με συνοπτικές διαδικασίες. Το γεγονός αυτό ευνοεί ορισμένες πλευρές και καθυστερεί άλλες. Σε κάθε περίπτωση, όμως, αναγκάζει και τους μεν και τους δε να διαπραγματευτούν, όχι μόνο για όσα φανερά βρίσκονται στο τραπέζι, αλλά και για τα υπόλοιπα και ειδικώς σε όσα δεν τα βρίσκουν εδώ και καιρό. Με άλλα λόγια το «πρόβλημα» είναι πολύ μεγαλύτερο.

Το εάν, το πόσο και με ποιο τρόπο δηλαδή θα «μεγαλώσει» ή θα μικρύνει η ΕΕ δίπλα σε ήδη «κρίσιμα» μεγέθη, όπως η Κίνα, οι ΗΠΑ, και βεβαίως πολύ σύντομα η Ινδία ή η Βραζιλία, προφανώς για όλους τους, δεν είναι ένα ζήτημα, που μπορεί να περιμένει άλλο ή να βαδίζει με ρυθμούς χελώνας ή να βασίζεται στις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, που διέπουν πολλούς κρίσιμους για την ενοποίησή της τομείς.

Η «κίνηση» έχει δρομολογηθεί ανεξάρτητα από το ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα του εν λόγω δημοψηφίσματος. Η επίλυση τέτοιων «προβλημάτων» δεν πρόκειται να γίνει με το γάντι. Η καγκελάριος, εν προκειμένω, δεν απειλεί, προειδοποιεί εκείνους –και δεν είναι λίγοι– που αναφανδόν ετοιμάζουν τα κανόνια.

Μόνο που «κανόνια» θα ηχήσουν και στο καλά προστατευμένο εδώ και πολλές δεκαετίες εσωτερικό της ΕΕ.

Η δολοφονία της βουλευτίνας Τζο Κοξ δεν ήταν μια φωτοβολίδα, που «έριξε» ένας ημίτρελλος, αλλά μια προειδοποιητική βολή. Άλλωστε το αποτέλεσμα ενός δημοψηφίσματος, που περίπου δίχασε με πολλούς και διάφορους τρόπους τους συμμετέχοντες φωνάζει για την συνέχεια, που μπορεί να σημαδέψει τις αντιθέσεις εντός Μεγάλης Βρετανίας αλλά και σε άλλα σημεία.

Με άλλα λόγια μήπως η ΕΕ εκβιάζεται να σηκωθεί για τα καλά και να συμμετάσχει σε μια ακόμη μεγάλη σταυροφορία, ειδ' άλλως θα αποτελέσει ένα χαώδες πεδίο διασπάσεων;

Ο κύβος μάλλον ερρίφθη...

27-6-2016

Συσπείρωση Αναρχικών

συνέχεια από τη σελ. 2

πιάτσα με τέτοιου είδους αποκαλύψεις, αφού δεν συμφέρει κανέναν. Η τράπουλα, λοιπόν, για μιαν ακόμη φορά είναι καρασημαδεμένη όσον αφορά τις ψευδοαντιθέσεις για την αλλαγή του εκλογικού νόμου ή την συνταγματική αναθεώρηση. Το ΚΚΕ συμπολιτεύεται σαν το καλύτερο δεκανίκι για μιαν ακόμη φορά με τόσο τρανταχτό, αλλά και ανέμπνευστο τρόπο για ένα απλούστατο λόγο. Ο κοινωνικός χώρος είναι «νεκρός» από αντιδράσεις, οπότε και τα «κεφάλια» του Περισσού δεν έχουν ιδιαίτερες ανησυχίες για την συνέχεια, θεωρώντας ότι θα πάρουν όσα έχουν ζητήσει...

Και τα σκυλιά δεμένα. Για την ώρα πάντα...

Η Πτωματική Σύνοδος (Πτωματική Δίκη ή, στα Λατινικά, Synodus Horrenda, ή Concile Cadaverique στα γαλλικά), και οι Ανάξιοι Κληρονόμοι της...

Θυμηθήκαμε αυτές τις ημέρες την περιβόητη περίοδο της «Πορνοκρατίας» της παπικής εκκλησίας, που σύμφωνα με τους ιστορικούς ξεκινά το 904 μ.Χ. με την άνοδο στον παπικό θρόνο του πάπα Σέργιου Γ' (Serge III) και τελειώνει το 963 μ.Χ. με την καθαίρεση του πάπα Ιωάννη ΙΒ' (Jean XII). Περίοδος, όμως, που φαίνεται να έχει ξεκινήσει ήδη το 882, την εποχή δηλαδή που διαλυόταν το κράτος των Καρολιδών και οι μεγάλες αριστοκρατικές οικογένειες της Ρώμης επιχειρούσαν τον έλεγχο της Αγίας (βοήθειά μας) Έδρας.

Δεκάδες Πάπες ανέβηκαν και στην συνέχεια απαλλάχθηκαν με βίαιο τρόπο των καθηκόντων τους, είτε στραγγαλίστηκαν, είτε δηλητηριάστηκαν, είτε πέθαναν από την πείνα στην φυλακή, καθώς μαινόταν μια άγρια και αδίστακτη πάλη για την εξουσία. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της διαβόητης Μαροζία (Marozie, Duchesse de Toscane, 892-937) κόρης του Θεοφύλακτου και της Θεοδώρας της Παλαιάς και αδελφής της Θεοδώρας της Νεώτερης, η οποία σε ηλικία μόλις 13 ετών έγινε, με την προτροπή των γονέων της, ερωμένη του πάπα Σέργιου 3ου αποκτώντας από αυτόν ένα γιο, τον μετέπειτα πάπα Ιωάννη ΙΑ' (Jean XI) με τον οποίον, αργότερα, συνήψε και αιμομικτικές σχέσεις. Παντρεύτηκε, σε πρώτο γάμο τον Αλμπερίκ, δούκα του Σπολέτο, με τον οποίο απέκτησε ένα γιο, τον Αλμπερίκ ΙΙ.

Κατηγόρησε τη μητέρα της ως ερωμένη του πάπα Ιωάννη Ι' και τους δύο εραστές σαν υπεύθυνους του θανάτου του συζύγου της. Με τη βοήθεια του αδελφού της Πέτρου συνέλαβε, φυλάκισε και, τελικά, δηλητηρίασε τον πάπα Ιωάννη Ι' για να επιτύχει, λίγα χρόνια αργότερα (931), την άνοδο στο παπικό αξίωμα του γιου της (από τον πάπα Σέργιο Γ') Ιωάννη ΙΑ'.

Οι δύο επόμενοι γάμοι της με τον Γκυ της Τοσκάνης και τον Ούγο της Άρλ αύξησαν σημαντικά την εξουσία της όχι όμως και την επιρροή της στο γιο της Αλμπερίκ ΙΙ, ο οποίος το 932 εξεγέρθηκε εναντίον της και εναντίον του Hugues, τον εξεδίωξε από τη Ρώμη, ενώ έκλεισε στη φυλακή τη μητέρα του, η οποία και πέθανε φυλακισμένη, πέντε χρόνια αργότερα.

Μια από τις λαμπρότερες «στιγμές» αυτής της περιόδου αποτελεί και η **Πτωματική Σύνοδος**.

Το 897 ο πάπας Στέφανος ΣΤ' έδωσε την εντολή να ξεθάψουν το «πτώμα» του προκατόχου του Φορμόζο, ο οποίος είχε πεθάνει προ εννέα μηνών, να το ντύσουν και να το δικάσουν ενώπιον ενός εκκλησιαστικού συμβουλίου, που φυσικά το έκρινε ένοχο και επέβαλλε μια τελική τιμωρία στο «πτώμα». Οι κατηγορίες αφορούσαν μεταξύ άλλων τα αδικήματα της προδοσίας και την παράβαση των εκκλησιαστικών κανόνων. Ο ρόλος του συνηγόρου ανατέθηκε σε έναν έντρομο διάκονο... Στην συνέχεια, αφού έγδυσαν το καταδικασμένο «πτώμα» αφαιρώντας τα παπικά διάσημα και ακρωτηρίασαν τα τρία δάκτυλα του δεξιού του χεριού, με τα οποία ευλογούσε εν ζωή το ποίμνιο, το πέταξαν στον ποταμό Τίβερη.

Σύμφωνα με τον ιστορικό του δέκατου αιώνα Λιουτπράνδο της Κρεμόνας, ο Στέφανος ΣΤ' ρώτησε το πτώμα του Φορμόζου γιατί «σφετερίστηκε την παγκόσμια Ρωμαϊκή Έδρα με πνεύμα μεγάλης φιλοδοξίας» μετά τον θάνατο του Ιωάννη Η'. Οι απαντήσεις του «πτώματος», μάλλον δεν του φάνηκαν πειστικές εκτός εάν η καταδίκη βασίστηκε σε «ομολογία». Ακόμα το ψάχνουμε...

Όλα αυτά τα θυμηθήκαμε στο άκουσμα μιας συγκλονιστικής είδησης: «***Βγήκαν «πατερίτσες στην Αγία, και μεγάλη Σύνοδο»***.

Πρόκειται για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, που έλαβε χώρα στο Κολυμπάρι της Κρήτης και στην οποία συμμετείχαν οι Προκαθήμενοι και οι αντιπροσωπείες των 10 Πατριαρχείων και αυτοκέφαλων Ορθόδοξων Εκκλησιών από τις 14 που υπάρχουν συνολικά. Στην Σύνοδο, η οποία πραγματοποιήθηκε για άγνωστους λόγους «θείας πρόνοιας» παράλληλα με το Euro, απείχαν οι σλαβόφωνες εκκλησίες της Ρωσίας, της Γεωργίας, της Βουλγαρίας, της Σερβίας και της Αντιόχειας.

Γιατί τσακώθηκαν οι Άγιοι Πατέρες, που συγκεντρώθηκαν ύστερα από 55 έτη σχεδιασμών και πάνω από 1000 χρόνια από την περίοδο του σχίσματος ανατολικής και δυτικής εκκλησίας;

Σε ανακοίνωσή της η Ιερά Σύνοδος της **Εκκλησίας της Ελλάδας αναφέρει σχετικά:**

«Εις το ευαίσθητον κείμενον το οποίο αφορούσε τις σχέσεις της Ορθοδόξου

Καταλάβατε;

Κάποτε αυτά τα «θέματα» λύνονταν με ζωντάνια, με αμεσότητα, όχι με υποκρισίες και ...σούξου-ρούξου-μούξου μανταλάκια. Τώρα οι Προκαθήμενοι παρουσιάζονται σαν τις παρθενόπες, ενώ ευθύνονται, όπως και τότε, για ποταμούς αίματος, δακρύων και πόνου, ενώ εμπλέκονται μέχρι τα μπούνια σε όλα τα παιχνίδια κυριαρχίας, που εξελίσσονται επίσης όπως και τότε. Όσο για τις δήθεν αντιθέσεις τους στην Παγκοσμιοποίηση, δεν πρόκειται για τίποτα άλλο παρά για αταλάντευτη επιθυμία τους να μείνουν μέσα σε ένα σκληρό παιχνίδι ανταγωνισμού και αναδιανομής της κυριαρχίας και όχι φυσικά έστω και απλής αμφισβήτησής του.

«Είμαστε οι Ούννοι του Μάη και του Ιούνη»

(Οι Ούννοι, πολεμική φυλή, προχώρησαν σε άγριες επιδρομές σε βυζαντινά εδάφη ήδη από το 400 μ.Χ. Οι Ούννοι παρ' ότι στην πραγματικότητα δεν ήταν πολυάριθμοι οι ίδιοι σαν φυλή, δημιούργησαν έναν τεράστιο στρατό απορροφώντας τους ηττημένους αντιπάλους τους, φτιάχνοντας έτσι μια αχανή αυτοκρατορία που απείλησε την ρωμαϊκή όσο κανείς άλλος μέχρι τότε).

Πέρασαν ήδη 10 χρόνια από τις μεγάλες φοιτητικές κινητοποιήσεις που συντάραξαν την διετία 2006-2007. Το παραπάνω σύνθημα φωναζόταν συνεχώς από διαδηλωτές και μάλιστα όχι από αναρχικούς. Ένα σύνθημα ενδεικτικό των συνθέσεων που πραγματοποιούνταν στους φοιτητικούς χώρους, της οικειοποίησης της εξεγερτικής βίας εκ μέρους πλήθους των διαδηλωτών, που περιδιάβαιναν σε εβδομαδιαία βάση το κέντρο της Αθήνας, αλλά και αρκετών άλλων πόλεων συγκρουόμενοι με τις κατασταλτικές δυνάμεις, σπάζοντας και πυρπολώντας τράπεζες, αυτοκίνητα, κρατικούς στόχους με αφορμή μιαν ακόμη εκπαιδευτική με-

και ανέμπνευστο τρόπο για ένα απλούστα-το λόγο. Ο κοινωνικός χώρος είναι «νεκρός» από αντιδράσεις, οπότε και τα «κεφάλια» του Περισσού δεν έχουν ιδιαίτερες ανησυχίες για την συνέχεια, θεωρώντας ότι θα πάρουν όσα έχουν ζητήσει...

Και τα σκυλιά δεμένα. Για την ώρα πάντα...

Η Πτωματική Σύνοδος (Πτωματική Δίκη ή, στα Λατινικά, Synodus Horrenda, ή Concile Cadaverique στα γαλλικά), και οι Ανάξιοι Κληρονόμοι της...

Θυμηθήκαμε αυτές τις ημέρες την περιβόητη περίοδο της «Πορνοκρατίας» της παπικής εκκλησίας, που σύμφωνα με τους ιστορικούς ξεκινά το 904 μ.Χ. με την άνοδο στον παπικό θρόνο του πάπα Σέργιου Γ' (Serge III) και τελειώνει το 963 μ.Χ. με την καθαίρεση του πάπα Ιωάννη ΙΒ' (Jean XII). Περίοδος, όμως, που φαίνεται να έχει ξεκινήσει ήδη το 882, την εποχή δηλαδή που διαλυόταν το κράτος των Καρολιδών και οι μεγάλες αριστοκρατικές οικογένειες της Ρώμης επιχειρούσαν τον έλεγχο της Αγίας (βοήθειά μας) Έδρας.

Δεκάδες Πάπες ανέβηκαν και στην συνέχεια απαλλάχθηκαν με βίαιο τρόπο των καθηκόντων τους, είτε στραγγαλίστηκαν, είτε δηλητηριάστηκαν, είτε πέθαναν από την πείνα στην φυλακή, καθώς μαινόταν μια άγρια και αδίστακτη πάλη για την εξου-

κές σχέσεις. Παντρεύτηκε, σε πρώτο γάμο τον Αλμπερίκ, δούκα του Σπολέτο, με τον οποίο απέκτησε ένα γιο, τον Αλμπερίκ ΙΙ.

Κατηγόρησε τη μητέρα της ως ερωμένη του πάπα Ιωάννη Ι' και τους δύο εραστές σαν υπεύθυνους του θανάτου του συζύγου της. Με τη βοήθεια του αδελφού της Πέτρου συνέλαβε, φυλάκισε και, τελικά, δηλητηρίασε τον πάπα Ιωάννη Ι' για να επιτύχει, λίγα χρόνια αργότερα (931), την άνοδο στο παπικό αξίωμα του γιου της (από τον πάπα Σέργιο Γ') Ιωάννη ΙΑ'.

Οι δύο επόμενοι γάμοι της με τον Γκυ της Τοσκάνης και τον Ούγο της Άρλ αύξησαν σημαντικά την εξουσία της όχι όμως και την επιρροή της στο γιο της Αλμπερίκ ΙΙ, ο οποίος το 932 εξεγέρθηκε εναντίον της και εναντίον του Hugues, τον εξεδίωξε από τη Ρώμη, ενώ έκλεισε στη φυλακή τη μητέρα του, η οποία και πέθανε φυλακισμένη, πέντε χρόνια αργότερα.

Μια από τις λαμπρότερες «στιγμές» αυτής της περιόδου αποτελεί και η **Πτωματική Σύνοδος**.

Το 897 ο πάπας Στέφανος ΣΤ' έδωσε την εντολή να ξεθάψουν το «πτώμα» του προκατόχου του Φορμόζο, ο οποίος είχε πεθάνει προ εννέα μηνών, να το ντύσουν και να το δικάσουν ενώπιον ενός εκκλησιαστικού συμβουλίου, που φυσικά το έκρινε ένοχο και επέβαλλε μια τελική τιμωρία στο

Σύμφωνα με τον ιστορικό του δέκατου αιώνα Λιουτπράνδο της Κρεμόνας, ο Στέφανος ΣΤ' ρώτησε το πτώμα του Φορμόζου γιατί «σφετερίστηκε την παγκόσμια Ρωμαϊκή Έδρα με πνεύμα μεγάλης φιλοδοξίας» μετά τον θάνατο του Ιωάννη Η'. Οι απαντήσεις του «πτώματος», μάλλον δεν του φάνηκαν πειστικές εκτός εάν η καταδίκη βασίστηκε σε «ομολογία». Ακόμα το ψάχνουμε...

Όλα αυτά τα θυμηθήκαμε στο άκουσμα μιας συγκλονιστικής είδησης: «***Βγήκαν «πατερίτσες στην Αγία, και μεγάλη Σύνοδο***».

Πρόκειται για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, που έλαβε χώρα στο Κολυμπάρι της Κρήτης και στην οποία συμμετείχαν οι Προκαθήμενοι και οι αντιπροσωπείες των 10 Πατριαρχείων και αυτοκέφαλων Ορθόδοξων Εκκλησιών από τις 14 που υπάρχουν συνολικά. Στην Σύνοδο, η οποία πραγματοποιήθηκε για άγνωστους λόγους «θείας πρόνοιας» παράλληλα με το Euro, απείχαν οι σλαβόφωνες εκκλησίες της Ρωσίας, της Γεωργίας, της Βουλγαρίας, της Σερβίας και της Αντιόχειας.

Γιατί τσακώθηκαν οι Άγιοι Πατέρες, που συγκεντρώθηκαν ύστερα από 55 έτη σχεδιασμών και πάνω από 1000 χρόνια από την περίοδο του σχίσματος ανατολικής και δυτικής εκκλησίας;

Σε ανακοίνωσή της η Ιερά Σύνοδος της **Εκκλησίας της Ελλάδας αναφέρει σχετικά:**

«Εις το ευαίσθητον κείμενον το οποίο αφορούσε τις σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τον λοιπόν Χριστιανικόν Κόσμον η Αντιπροσωπεία της Εκκλησίας της Ελλάδος στοιχούσα το πνεύμα της Ιεραρχίας, προέτεινε εις την παράγραφον 6η αντί του: «Η Ορθόδοξος Εκκλησία αναγνωρίζει την ιστορικήν ύπαρξιν άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών», το «Η Ορθόδοξος Εκκλησία αποδέχεται την ιστορικήν ονομασίαν άλλων ετεροδόξων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών», με αποτέλεσμα να υπάρξει πλήρης αποδοχή της προτάσεως και να επέλθει ομοφωνία».

Διευκρινίζοντας ακόμη περισσότερο, η ανακοίνωση προσθέτει ότι:

«Μέ τήν τροπολογίαν αύτήν πετυχαίνουμε μία συνοδική άπόφαση πού γιά πρώτη φορά στήν ίστορία περιορίζει

δήθεν αντιθέσεις τους στην Παγκοσμιοποίηση, δεν πρόκειται για τίποτα άλλο παρά για αταλάντευτη επιθυμία τους να μείνουν μέσα σε ένα σκληρό παιχνίδι ανταγωνισμού και αναδιανομής της κυριαρχίας και όχι φυσικά έστω και απλής αμφισβήτησής του.

«Είμαστε οι Ούννοι του Μάη και του Ιούνη»

(Οι Ούννοι, πολεμική φυλή, προχώρησαν σε άγριες επιδρομές σε βυζαντινά εδάφη ήδη από το 400 μ.Χ. Οι Ούννοι παρ' ότι στην πραγματικότητα δεν ήταν πολυάριθμοι οι ίδιοι σαν φυλή, δημιούργησαν έναν τεράστιο στρατό απορροφώντας τους ηττημένους αντιπάλους τους, φτιάχνοντας έτσι μια αχανή αυτοκρατορία που απείλησε την ρωμαϊκή όσο κανείς άλλος μέχρι τότε).

Πέρασαν ήδη 10 χρόνια από τις μεγάλες φοιτητικές κινητοποιήσεις που συντάραξαν την διετία 2006-2007. Το παραπάνω σύνθημα φωναζόταν συνεχώς από διαδηλωτές και μάλιστα όχι από αναρχικούς. Ένα σύνθημα ενδεικτικό των συνθέσεων που πραγματοποιούνταν στους φοιτητικούς χώρους, της οικειοποίησης της εξεγερτικής βίας εκ μέρους πλήθους των διαδηλωτών, που περιδιάβαιναν σε εβδομαδιαία βάση το κέντρο της Αθήνας, αλλά και αρκετών άλλων πόλεων συγκρουόμενοι με τις κατασταλτικές δυνάμεις, σπάζοντας και πυρπολώντας τράπεζες, αυτοκίνητα, κρατικούς στόχους με αφορμή μιαν ακόμη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Κινητοποιήσεις που αποτελέσαν την συνέχεια μιας μεγάλης παράδοσης διαδηλώσεων με αφορμή εκπαιδευτικά ζητήματα, όπως εκείνες που ξέσπασαν το 1990-1991 με αφορμή την δολοφονία του καθηγητή Τεμπονέρα σε κατειλημμένο σχολείο στην Πάτρα από μέλη της ΟΝΝΕΔ. Δυστυχώς οι κινητοποιήσεις αυτές θεωρήθηκαν απλά το φυτώριο άντλησης «προσωπικού» που έπρεπε εσπευσμένα να στρατολογηθεί για να μην χαθεί η «μεγάλη ευκαιρία» της αναβάθμισης της στρατιωτικής αντιπαράθεσης του κινήματος. Η ήττα, παρ' ότι έχει λάβει το μέγεθος μιας καταστροφής, ακόμη μοιάζει ανεξερεύνητη από τους «ειδικούς» και ο βάλτος μοιάζει να βαθαίνει...

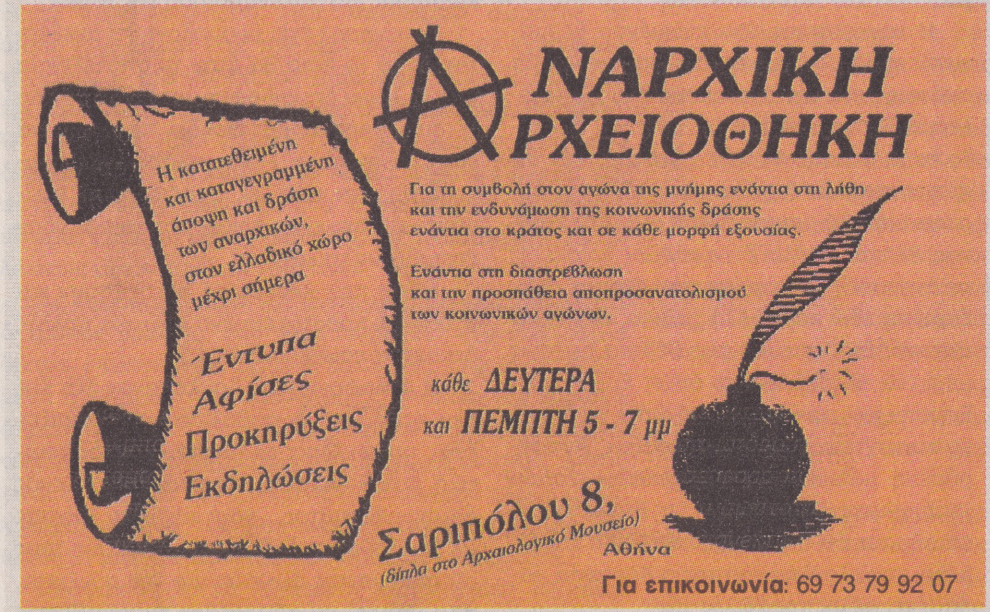
Παρ' όλα αυτά οι εμπειρίες μένουν, σαν

δο στον παπικό θρόνο του πάπα Σέργιου Γ' (Serge III) και τελειώνει το 963 μ.Χ. με την καθαίρεση του πάπα Ιωάννη ΙΒ' (Jean XII). Περίοδος, όμως, που φαίνεται να έχει ξεκινήσει ήδη το 882, την εποχή δηλαδή που διαλυόταν το κράτος των Καρολιδών και οι μεγάλες αριστοκρατικές οικογένειες της Ρώμης επιχειρούσαν τον έλεγχο της Αγίας (βοήθειά μας) Έδρας.

Δεκάδες Πάπες ανέβηκαν και στην συνέχεια απαλλάχθηκαν με βίαιο τρόπο των καθηκόντων τους, είτε στραγγαλίστηκαν, είτε δηλητηριάστηκαν, είτε πέθαναν από την πείνα στην φυλακή, καθώς μαινόταν μια άγρια και αδίστακτη πάλη για την εξουσία εναντίον του Hugues, τον εξεδίωξε από τη Ρώμη, ενώ έκλεισε στη φυλακή τη μητέρα του, η οποία και πέθανε φυλακισμένη, πέντε χρόνια αργότερα.

Μια από τις λαμπρότερες «στιγμές» αυτής της περιόδου αποτελεί η **Πτωματική Σύνοδος**.

Το 897 ο πάπας Στέφανος ΣΤ' έδωσε την εντολή να ξεθάψουν το «πτώμα» του προκατόχου του Φορμόζο, ο οποίος είχε πεθάνει προ εννέα μηνών, να το ντύσουν και να το δικάσουν ενώπιον ενός εκκλησιαστικού συμβουλίου, που φυσικά το έκρινε ένοχο και επέβαλλε μια τελική τιμωρία στο

10 Πατριαρχείων και αυτοκέφαλων Ορθόδοξων Εκκλησιών από τις 14 που υπάρχουν συνολικά. Στην Σύνοδο, η οποία πραγματοποιήθηκε για άγνωστους λόγους «θείας πρόνοιας» παράλληλα με το Euro, απείχαν οι σλαβόφωνες εκκλησίες της Ρωσίας, της Γεωργίας, της Βουλγαρίας, της Σερβίας και της Αντιόχειας.

Γιατί τσακώθηκαν οι Άγιοι Πατέρες, που συγκεντρώθηκαν ύστερα από 55 έτη σχεδιασμών και πάνω από 1000 χρόνια από την περίοδο του σχίσματος ανατολικής και δυτικής εκκλησίας;

Σε ανακοίνωσή της η Ιερά Σύνοδος της **Εκκλησίας της Ελλάδας αναφέρει σχετικά:**

«Εις το ευαίσθητον κείμενον το οποίο αφορούσε τις σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τον λοιπόν Χριστιανικόν Κόσμον η Αντιπροσωπεία της Εκκλησίας της Ελλάδος στοιχούσα το πνεύμα της Ιεραρχίας, προέτεινε εις την παράγραφον 6η αντί του: «Η Ορθόδοξος Εκκλησία αναγνωρίζει την ιστορικήν ύπαρξιν άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών», το «Η Ορθόδοξος Εκκλησία αποδέχεται την ιστορικήν ονομασίαν άλλων ετεροδόξων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών», με αποτέλεσμα να υπάρξει πλήρης αποδοχή της προτάσεως και να επέλθει ομοφωνία».

Διευκρινίζοντας ακόμη περισσότερο, η ανακοίνωση προσθέτει ότι:

«Μέ τήν τροπολογίαν αὐτήν πετυχαίνουμε μία συνοδική ἀπόφαση πού γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία περιορίζει τό ἱστορικό πλαίσιο τῶν σχέσεων πρός τούς ἑτεροδόξους ὄχι στήν ὕπαρξη, ἀλλά ΜΟΝΟ στήν ἱστορική ὀνομασία αὐτῶν ὡς ἑτεροδόξων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἤ Ὁμολογιῶν. Οἱ ἐκκλησιολογικές συνέπειες τῆς ἀλλαγῆς αὐτῆς εἶναι αὐτονόητες. Ὄχι μόνο δέν ἐπηρεάζουν ἀρνητικῶς μέ ὁποιοδήποτε τρόπο τή μακραίωνη ὀρθόδοξη παράδοση, ἀλλ' ἀντιθέτως προστατεύεται μέ πολύ σαφή τρόπο ἡ ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία».

μια αχανή αυτοκρατορία που απείλησε την ρωμαϊκή όσο κανείς άλλος μέχρι τότε).

Πέρασαν ήδη 10 χρόνια από τις μεγάλες φοιτητικές κινητοποιήσεις που συντάραξαν την διετία 2006-2007. Το παραπάνω σύνθημα φωναζόταν συνεχώς από διαδηλωτές και μάλιστα όχι από αναρχικούς. Ένα σύνθημα ενδεικτικό των συνθέσεων που πραγματοποιούνταν στους φοιτητικούς χώρους, της οικειοποίησης της εξεγερτικής βίας εκ μέρους πλήθους των διαδηλωτών, που περιδιάβαιναν σε εβδομαδιαία βάση το κέντρο της Αθήνας, αλλά και αρκετών άλλων πόλεων συγκρουόμενοι με τις κατασταλτικές δυνάμεις, σπάζοντας και πυρπολώντας τράπεζες, αυτοκίνητα, κρατικούς στόχους με αφορμή μιαν ακόμη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Κινητοποιήσεις που αποτελέσαν την συνέχεια μιας μεγάλης παράδοσης διαδηλώσεων με αφορμή εκπαιδευτικά ζητήματα, όπως εκείνες που ξέσπασαν το 1990-1991 με αφορμή την δολοφονία του καθηγητή Τεμπονέρα σε κατειλημμένο σχολείο στην Πάτρα από μέλη της ΟΝΝΕΔ. Δυστυχώς οι κινητοποιήσεις αυτές θεωρήθηκαν απλά το φυτώριο άντλησης «προσωπικού» που έπρεπε εσπευσμένα να στρατολογηθεί για να μην χαθεί η «μεγάλη ευκαιρία» της αναβάθμισης της στρατιωτικής αντιπαράθεσης του κινήματος. Η ήττα, παρ' ότι έχει λάβει το μέγεθος μιας καταστροφής, ακόμη μοιάζει ανεξερεύνητη από τους «ειδικούς» και ο βάλτος μοιάζει να βαθαίνει...

Παρ' όλα αυτά οι εμπειρίες μένουν, σαν ένας κρυμμένος θησαυρός στα πόδια κάθε ανυποψίαστου διαβάτη, ή περαστικού που εντυπωσιάζεται από τις φανταχτερές ρεκλάμες, διαθέσιμες παρ' όλα αυτά σε όσους έρχονται ή επανέρχονται γεμάτοι πάθος για την αλήθεια...

Λεόν

ΕΞΟΥΣΙΑ, ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΡΩΣΗ «ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»...

«Το 1955 ένας υψηλόβαθμος ιταλός δικαστής, ο Τζουζέπε Γκουίντο Λο Σκιάβο, διακήρυξε ότι αστυνομία και Μαφία συνεργάζονταν στενά. «Ο κόσμος λέει ότι η Μαφία δε σέβεται την αστυνομία και το σύστημα δικαιοσύνης», ανέφερε ο δικαστής. «Αυτό είναι ανακριβές. Η Μαφία πάντα σεβόταν το σύστημα Δικαιοσύνης και την ίδια την δικαιοσύνη. Στην διάρκεια των διώξεων κατά των συμμοριτών και των παρανόμων, ουσιαστικά ένωσε τις δυνάμεις της με την αστυνομία».

Tim Newark, Μαφία και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος,
Η συμπαιγνία των Συμμάχων με
το οργανωμένο έγκλημα 1941-1950

«Εάν θέλεις να αναμειχθείς σε αντι-ανατρεπτικές ή υπονομευτικές επιχειρήσεις, να συλλέξεις πληροφορίες και να διαθέσεις όπλα, είσαι υποχρεωμένος να συνεργάζεσαι με διακινητές ναρκωτικών».

Στρατηγός Paul Gormap, πρώην αρχηγός του γενικού επιτελείου της αμερικανικής στρατιάς των Νοτίων Πολιτειών, Latin America Weekly Report, 23/3/1984

Είναι δύσκολο έως απίθανο, όσοι παλεύουν ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας και εκμετάλλευσης να μην έχουν διαχρονικά ιδιαίτερη αγωνία, ώστε οι απόψεις και οι πρακτικές τους, όχι μόνο να μην σπέρνουν την σύγχυση, αλλά αντίθετα να διατυπώνονται και να εκφράζονται ευρύτερα με απλότητα, αλλά και με σαφήνεια.

Όσες φορές υποτιμήθηκε η βαρύτητα αυτής της ανάγκης, οι συνέπειες αποδείχθηκαν, απλά, ανυπολόγιστες. Τα ζητήματα, τα οποία έχουν αναδείξει αυτήν την πραγματικότητα, μπορεί να εναλλάσσονται, αλλά σε κάθε περίπτωση οι ομοιότητες δεν αφήνουν περιθώρια αμφιβολιών για την αλληλεπίδρασή τους.

Ας δούμε όμως πιο συγκεκριμένα ορισμένες περιπτώσεις, όπως αυτή της κρατικής καταστολής.

Πολύ σωστά πλήθος αναρχικών δεν ταυτίζουν την κρατική καταστολή με την άμεση βία, τις συλλήψεις, τις φυλακίσεις, τους ξυλοδαρμούς σε διαδηλώσεις, τους βασανισμούς ή ακόμη και την φυσική εξόντωση αγωνιστών. Στην κρατική καταστολή εμπεριέχεται και μάλιστα σε με-

δέος, να στείλει το μήνυμα ότι «διαφωνίες» δεν γίνονται ανεκτές.

Ο λόγος είναι απλός. Όταν γίνεται κατανοητό ακόμη και σε άπειρους γενικότερα ανθρώπους ότι σ' αυτές τις καταστάσεις προ πολλού δεν υπάρχει ίχνος αναρχίας, ίχνος απελευθερωτικής προοπτικής, και ο απλός ακόμη διάλογος είναι ανυπόφορος, ακόμη και, όταν ελέγχεται πλήρως.

Ο εγκλεισμός ήταν, είναι και θα παραμείνει βασανιστήριο. Το γεγονός αυτό, όμως, δεν μπορεί να διαστρέφει, να ισοπεδώνει θεμελιώδεις αναρχικές απόψεις και πρακτικές.

Η επίδειξη ισχύος μέσα στις φυλακές έχει σαφώς πολλούς αποδέκτες οι οποίοι βρίσκονται εντός, αλλά και εκτός των τειχών. Το «μέσα» βρίσκεται σε άμεση επίδραση με το «έξω».

Η επίδειξη ισχύος κατοχυρώνει συσχετισμούς, τους μεταβάλλει ή ακόμη και τους ανατρέπει άρδην. Ο έλεγχος μιας πτέρυγας, ή έστω το πάνω χέρι σ' αυτήν σημαίνει «κάτι» παραπάνω από εκείνο, που αρχικά καταλαβαίνει κάποιος.

Η επίδειξη ισχύος στις φυλακές δεν αρχίζει και δεν τελειώνει με πράξεις βίας, προστασίας, «συνετισμού» και λύσιμο διαφορών επί τόπου. Στην επίδειξη ισχύος συμπεριλαμβάνεται η διαφήμιση των επαναστατικών σχέσεων με την «αντισυστημική νύκτα», των δεσμών που συγκροτούνται ή εκείνων που διαλύονται συγκυριακά.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο δεν μπορούμε καν να μιλάμε για συγκρότηση «ανίερων» συμμαχιών, αφού εδώ οι συνέπειες της λογικής «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» οδηγούν στην πλήρη ενσωμάτωση σε καταστάσεις και στην αποδοχή συνθηκών βαθιά εξουσιαστικών. Το κράτος και οι μηχανισμοί του σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι οι μόνοι και μάλιστα πολλαπλά κερδισμένοι. Τα προνόμια και οι διευκολύνσεις παρέχονται άλλοτε διακριτικά και άλλοτε με τυμπανοκρουσίες. Προνόμια υπό έλεγχο, προνόμια

που η δημοσιότητα ανακαλεί, ώστε να επιδειχθεί σκληρότητα από την «υπηρεσία», που σπεύδει να σταθεί στο ύψος της...

Έτσι και αλλιώς η δυσφήμηση είναι δεδομένη.

Οι εξουσιαστές, όμως, δεν βάζουν πήχη στις φιλοδοξίες τους.

Επειδή ακριβώς πρόκειται για πλήρως ελεγχόμενες καταστάσεις ακόμη και όταν διαφημίζεται το αντίθετο, ό,τι αγγίζουν μολύνεται με απίστευτη ταχύτητα. Αγωνιστές βυθίζονται στην απόλυτη ανυποληψία, ενώ η ομερτά αντανακλά τον φόβο, που εννοείται αψηφούν όσοι αγωνίζονται ή έστω αγωνίστηκαν στο παρελθόν με πάθος για την υπόθεση της ελευθερίας.

Όμως είπαμε. Οι κρατικές φιλοδοξίες δεν έχουν όρια σ' αυτές τις περιπτώσεις, ούτε οι κατασταλτικοί σχεδιασμοί.

Όταν ένας ευρύτερος κοινωνικός χώρος αποσυντίθεται με όχημα την οικονομική κρίση, η χειραγώγηση, η απονεύρωση, η πλήρης συκοφάντηση των αναρχικών αποτελεί βασική προϋπόθεση για να θαφτούν κυριολεκτικά οι κοινωνικές αντιδράσεις. Ιδιαίτερα όταν η αριστερά ετοιμάζεται να εισπράξει αργά ή γρήγορα το αντίτιμο της ανόδου στην εξουσία του Συριζα.

Και για να μην ξεχνιόμαστε.

Το 2008 η «νέα» ιταλική αριστερά ξέμεινε από στελέχη, καθώς κατηγορήθηκαν για διαπλεκόμενες σχέσεις με την μαφία, ενώ είναι χαρακτηριστική η περίπτωση μιας επαρχίας (Βασιλικάτα), όπου το Δημοκρατικό Κόμμα «έχασε» όλα τα στελέχη του, που συνελήφθησαν γι' αυτόν τον λόγο.

Και ο νοών νοείτω...

Συσπείρωση Αναρχικών

* Όταν στέλνετε **ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ** επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...

νάμεις της με την αστυνομία».

Tim Newark, Μαφία και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος,
Η συμπαιγνία των Συμμάχων με
το οργανωμένο έγκλημα 1941-1950

«Εάν θέλεις να αναμειχθείς σε αντι-ανατρεπτικές ή υπονομευτικές επιχειρήσεις, να συλλέξεις πληροφορίες και να διαθέσεις όπλα, είσαι υποχρεωμένος να συνεργάζεσαι με διακινητές ναρκωτικών».

Στρατηγός Paul Gormap, πρώην αρχηγός του γενικού επιτελείου της αμερικανικής στρατιάς των Νοτίων Πολιτειών, Latin America Weekly Report, 23/3/1984

Είναι δύσκολο έως απίθανο, όσοι παλεύουν ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας και εκμετάλλευσης να μην έχουν διαχρονικά ιδιαίτερη αγωνία, ώστε οι απόψεις και οι πρακτικές τους, όχι μόνο να μην σπέρνουν την σύγχυση, αλλά αντίθετα να διατυπώνονται και να εκφράζονται ευρύτερα με απλότητα, αλλά και με σαφήνεια.

Όσες φορές υποτιμήθηκε η βαρύτητα αυτής της ανάγκης, οι συνέπειες αποδείχθηκαν, απλά, ανυπολόγιστες. Τα ζητήματα, τα οποία έχουν αναδείξει αυτήν την πραγματικότητα, μπορεί να εναλλάσσονται, αλλά σε κάθε περίπτωση οι ομοιότητες δεν αφήνουν περιθώρια αμφιβολιών για την αλληλεπίδρασή τους.

Ας δούμε όμως πιο συγκεκριμένα ορισμένες περιπτώσεις, όπως αυτή της κρατικής καταστολής.

Πολύ σωστά πλήθος αναρχικών δεν ταυτίζουν την κρατική καταστολή με την άμεση βία, τις συλλήψεις, τις φυλακίσεις, τους ξυλοδαρμούς σε διαδηλώσεις, τους βασανισμούς ή ακόμη και την φυσική εξόντωση αγωνιστών. Στην κρατική καταστολή εμπεριέχεται και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό η συστηματική και σε πολλές περιπτώσεις επιτυχημένη προσπάθεια να διαβρωθούν οι «ανατρεπτικοί χώροι» σε πολλά επίπεδα. Οι μηχανισμοί που συμμετέχουν σ' αυτού του τύπου την κατασταλτική μεθόδευση είναι ποικίλοι. Πολλοί λανθασμένα ταυτίζουν αυτήν την προσπάθεια διάβρωσης με την πρακτόρικη διείσδυση.

Εδώ υποτιμάται το γεγονός ότι αυτή συνήθως για να επιτευχθεί προϋποθέτει πρώτα απ' όλα την διάβρωση των ιδεών, προϋποθέτει πρακτικές που υιοθετούνται και γρήγορα γίνονται η κερκόπορτα για να πέσει το «οχυρό» από τα μέσα.

Έτσι, λόχου χάριν, χρήζει ιδιαίτερης προσοχής το ιδεολογικό περιεχόμενο του προτάγματος για σταδιακή μετατόπιση σε «αποτελεσματικότερες μορφές δράσης».

Σ' αυτήν την κατεύθυνση διαφημίστηκε η αναγκαιότητα για «έξοδο στην παρανομία», κλήθηκαν οι πρόθυμοι να δεχθούν ότι ο αγώνας είναι «εγκληματικός», ενώ ταυτό-

δεν υπάρχει ίχνος αναρχίας, ίχνος απελευθερωτικής προοπτικής, και ο απλός ακόμη διάλογος είναι ανυπόφορος, ακόμη και, όταν ελέγχεται πλήρως.

Ο εγκλεισμός ήταν, είναι και θα παραμείνει βασανιστήριο. Το γεγονός αυτό, όμως, δεν μπορεί να διαστρέφει, να ισοπεδώνει θεμελιώδεις αναρχικές απόψεις και πρακτικές.

Η επίδειξη ισχύος μέσα στις φυλακές έχει σαφώς πολλούς αποδέκτες οι οποίοι βρίσκονται εντός, αλλά και εκτός των τειχών. Το «μέσα» βρίσκεται σε άμεση επίδραση με το «έξω».

Η επίδειξη ισχύος κατοχυρώνει συσχετισμούς, τους μεταβάλλει ή ακόμη και τους ανατρέπει άρδην. Ο έλεγχος μιας πτέρυγας, ή έστω το πάνω χέρι σ' αυτήν σημαίνει «κάτι» παραπάνω από εκείνο, που αρχικά καταλαβαίνει κάποιος.

Η επίδειξη ισχύος στις φυλακές δεν αρχίζει και δεν τελειώνει με πράξεις βίας, προστασίας, «συνετισμού» και λύσιμο διαφορών επί τόπου. Στην επίδειξη ισχύος συμπεριλαμβάνεται η διαφήμιση των επαναστατικών σχέσεων με την «αντισυστημική νύκτα», των δεσμών που συγκροτούνται ή εκείνων που διαλύονται συγκυριακά.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο δεν μπορούμε καν να μιλάμε για συγκρότηση «ανίερων» συμμαχιών, αφού εδώ οι συνέπειες της λογικής «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» οδηγούν στην πλήρη ενσωμάτωση σε καταστάσεις και στην αποδοχή συνθηκών βαθιά εξουσιαστικών. Το κράτος και οι μηχανισμοί του σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι οι μόνοι και μάλιστα πολλαπλά κερδισμένοι. Τα προνόμια και οι διευκολύνσεις παρέχονται άλλοτε διακριτικά και άλλοτε με τυμπανοκρουσίες. Προνόμια υπό έλεγχο, προνόμια

ροτητα από την «υπηρεσία», που σπεύδει να σταθεί στο ύψος της...

Έτσι και αλλοιώς η δυσφήμηση είναι δεδομένη.

Οι εξουσιαστές, όμως, δεν βάζουν πήχη στις φιλοδοξίες τους.

Επειδή ακριβώς πρόκειται για πλήρως ελεγχόμενες καταστάσεις ακόμη και όταν διαφημίζεται το αντίθετο, ό,τι αγγίζουν μολύνεται με απίστευτη ταχύτητα. Αγωνιστές βυθίζονται στην απόλυτη ανυποληψία, ενώ η ομερτά αντανακλά τον φόβο, που εννοείται αψηφούν όσοι αγωνίζονται ή έστω αγωνίστηκαν στο παρελθόν με πάθος για την υπόθεση της ελευθερίας.

Όμως είπαμε. Οι κρατικές φιλοδοξίες δεν έχουν όρια σ' αυτές τις περιπτώσεις, ούτε οι κατασταλτικοί σχεδιασμοί.

Όταν ένας ευρύτερος κοινωνικός χώρος αποσυντίθεται με όχημα την οικονομική κρίση, η χειραγώγηση, η απονεύρωση, η πλήρης συκοφάντηση των αναρχικών αποτελεί βασική προϋπόθεση για να θαφτούν κυριολεκτικά οι κοινωνικές αντιδράσεις. Ιδιαίτερα όταν η αριστερά ετοιμάζεται να εισπράξει αργά ή γρήγορα το αντίτιμο της ανόδου στην εξουσία του Συριζα.

Και για να μην ξεχνιόμαστε.

Το 2008 η «νέα» ιταλική αριστερά ξέμεινε από στελέχη, καθώς κατηγορήθηκαν για διαπλεκόμενες σχέσεις με την μαφία, ενώ είναι χαρακτηριστική η περίπτωση μιας επαρχίας (Βασιλικάτα), όπου το Δημοκρατικό Κόμμα «έχασε» όλα τα στελέχη του, που συνελήφθησαν γι' αυτόν τον λόγο.

Και ο νοών νοείτο...

Συσπείρωση Αναρχικών

* Όταν στέλνετε ***ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ*** επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο. Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

** Η οικονομική ενίσχυση της ***ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ*** είναι ευπρόσδεκτη με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ***ανιδιοτελής*** και να ***μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις*** (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

*** Υπενθυμίζουμε ότι η ***ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ*** δεν διεκδικεί κανενός είδους ...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ <u>ΚΑΙ</u> ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Επειδή Εξάρτηση και Ελευθερία είναι ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ και ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ καταστάσεις

Επειδή το παραμύθι περί «ελεύθερης επιλογής» στο ντοπάρισμα δεν μπορεί να ΚΑΛΥΨΕΙ

και οι πρακτικές τους, όχι μόνο να μην σπέρνουν την σύγχυση, αλλά αντίθετα να διατυπώνονται και να εκφράζονται ευρύτερα με απλότητα, αλλά και με σαφήνεια.

Όσες φορές υποτιμήθηκε η βαρύτητα αυτής της ανάγκης, οι συνέπειες αποδείχθηκαν, απλά, ανυπολόγιστες. Τα ζητήματα, τα οποία έχουν αναδείξει αυτήν την πραγματικότητα, μπορεί να εναλλάσσονται, αλλά σε κάθε περίπτωση οι ομοιότητες δεν αφήνουν περιθώρια αμφιβολιών για την αλληλεπίδρασή τους.

Ας δούμε όμως πιο συγκεκριμένα ορισμένες περιπτώσεις, όπως αυτή της κρατικής καταστολής.

Πολύ σωστά πλήθος αναρχικών δεν ταυτίζουν την κρατική καταστολή με την άμεση βία, τις συλλήψεις, τις φυλακίσεις, τους ξυλοδαρμούς σε διαδηλώσεις, τους βασανισμούς ή ακόμη και την φυσική εξόντωση αγωνιστών. Στην κρατική καταστολή εμπεριέχεται και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό η συστηματική και σε πολλές περιπτώσεις επιτυχημένη προσπάθεια να διαβρωθούν οι «ανατρεπτικοί χώροι» σε πολλά επίπεδα. Οι μηχανισμοί που συμμετέχουν σ' αυτού του τύπου την κατασταλτική μεθόδευση είναι ποικίλοι. Πολλοί λανθασμένα ταυτίζουν αυτήν την προσπάθεια διάβρωσης με την πρακτόρικη διείσδυση.

Εδώ υποτιμάται το γεγονός ότι αυτή συνήθως για να επιτευχθεί προϋποθέτει πρώτα απ' όλα την διάβρωση των ιδεών, προϋποθέτει πρακτικές που υιοθετούνται και γρήγορα γίνονται η κερκόπορτα για να πέσει το «οχυρό» από τα μέσα.

Έτσι, λόχου χάριν, χρήζει ιδιαίτερης προσοχής το ιδεολογικό περιεχόμενο του προτάγματος για σταδιακή μετατόπιση σε «αποτελεσματικότερες μορφές δράσης».

Σ' αυτήν την κατεύθυνση διαφημίστηκε η αναγκαιότητα για «έξοδο στην παρανομία», κλήθηκαν οι πρόθυμοι να δεχθούν ότι ο αγώνας είναι «εγκληματικός», ενώ ταυτόχρονα και συστηματικά ο «χώρος» των σκληρών «παραβατικών», βαπτίστηκε ως η δεξαμενή των προνομιακών συνοδοιπόρων.

Μα, θα αναρωτηθεί κάποιος, αυτά δεν είναι καινούργιες καταστάσεις, τί είναι αυτό που έχει αλλάξει;

Πολλά. Και πρώτα απ' όλα, όπως προαναφέρθηκε, το ιδεολογικό περιεχόμενο. Η αναζήτηση ισχύος, στρατιωτικής δύναμης, η εκφρασμένη πεποίθηση ότι όλα επιτρέπονται, ότι η «τύχη των αδυνάτων είναι απλά το τσάκισμα», ότι οι «δυνατοί» μέσα και έξω από τις φυλακές αποτελούν την πρωτοπορία. Η προπαγάνδα αυτή για να επιβληθεί πρέπει αυτή καθεαυτή να εξαφανίσει κάθε αντίπαλο

λυσιμο διαφόρων επί τόπου. Στην επίδειξη ισχύος συμπεριλαμβάνεται η διαφήμιση των επαναστατικών σχέσεων με την «αντισυστημική νύκτα», των δεσμών που συγκροτούνται ή εκείνων που διαλύονται συγκυριακά.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο δεν μπορούμε καν να μιλάμε για συγκρότηση «ανίερων» συμμαχιών, αφού εδώ οι συνέπειες της λογικής «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» οδηγούν στην πλήρη ενσωμάτωση σε καταστάσεις και στην αποδοχή συνθηκών βαθιά εξουσιαστικών. Το κράτος και οι μηχανισμοί του σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι οι μόνοι και μάλιστα πολλαπλά κερδισμένοι. Τα προνόμια και οι διευκολύνσεις παρέχονται άλλοτε διακριτικά και άλλοτε με τυμπανοκρουσίες. Προνόμια υπό έλεγχο, προνόμια

κοινωνικές αντιδράσεις. Ιδιαίτερα όταν η αριστερά ετοιμάζεται να εισπράξει αργά ή γρήγορα το αντίτιμο της ανόδου στην εξουσία του Συριζα.

Και για να μην ξεχνιόμαστε.

Το 2008 η «νέα» ιταλική αριστερά ξέμεινε από στελέχη, καθώς κατηγορήθηκαν για διαπλεκόμενες σχέσεις με την μαφία, ενώ είναι χαρακτηριστική η περίπτωση μιας επαρχίας (Βασιλικάτα), όπου το Δημοκρατικό Κόμμα «έχασε» όλα τα στελέχη του, που συνελήφθησαν γι' αυτόν τον λόγο.

Και ο νοών νοείτο...

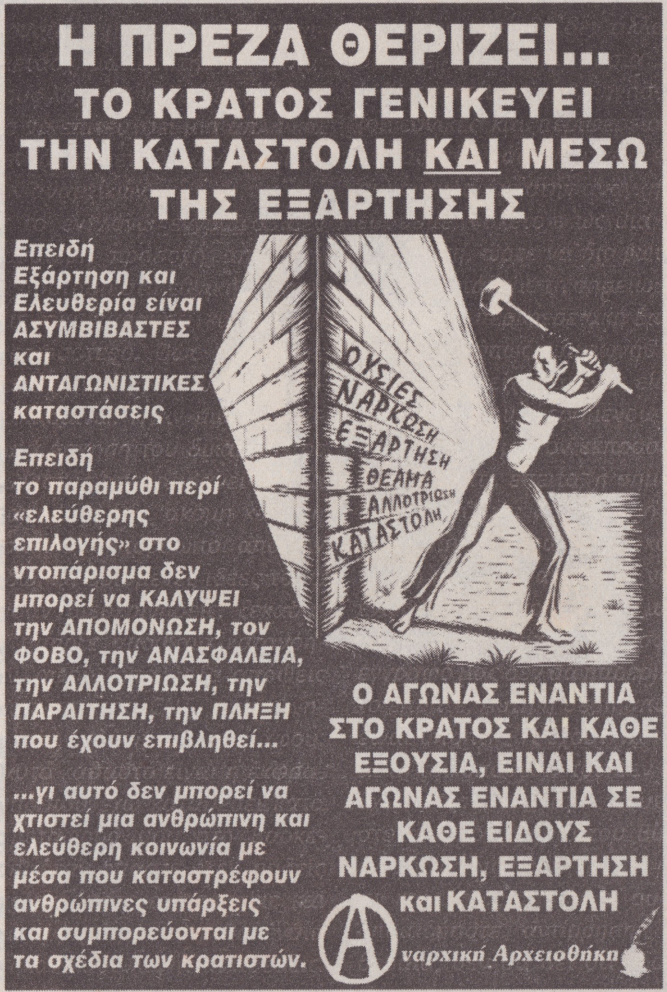
Συσπείρωση Αναρχικών

* Όταν στέλνετε ***ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ*** επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο. Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

** Η οικονομική ενίσχυση της ***ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ*** είναι ευπρόσδεκτη με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ***ανιδιοτελής*** και να ***μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις*** (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

*** Υπενθυμίζουμε ότι η ***ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ*** δεν διεκδικεί κανενός είδους ...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής προέλευσης τους.

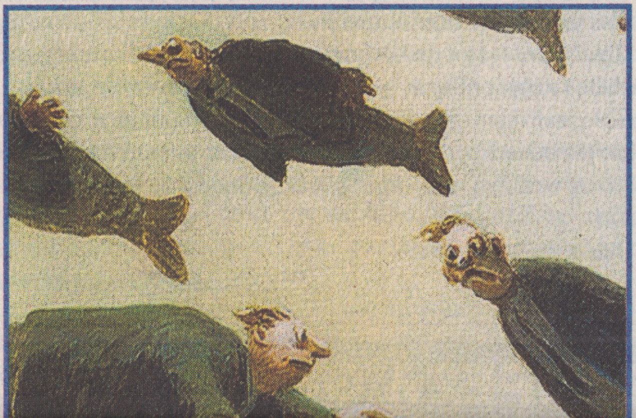
**** Τα σημεία όπου μπορείτε να βρείτε τη ***ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ*** βρίσκονται σε διασυνδεδεμένα άρθρα στα οποία γίνεται παραπομπή από τις αρχικές σελίδες του www.anarchy.gr και του www.anarchypress.gr.

Το ΚΥΣΟΙΠ

Όταν στα μέσα Μαΐου διαβάσαμε στον Τύπο ότι τα πρώτα 42 επιχειρηματικά σχέδια εγκρίθηκαν από το ΚΥΣΟΙΠ νιώσαμε μια πρώτη μικρή έκπληξη. Στα σχέδια φιγουράριζαν πρώτες-πρώτες τομείς και εταιρείες που για χρόνια νέμονται τα ευρωπαϊκά προγράμματα. Και που με τη νέα κυβέρνηση είναι οι πρώτοι που έχουν να λαμβάνουν από το λεγόμενο **«πακέτο Γιουνκέρ».** Εάν περισσέψει τίποτα θα πάρουν και οι υπόλοιποι κάτιτις. Το **ΚΥΣΟΙΠ** είναι το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής στο οποίο μετέχουν ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης ως Πρόεδρος, οι Υπουργοί Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών, αρμόδιος για θέματα Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ως μέλη. Οι αρμοδιότητές του περιλαμβάνουν τον συντονισμό, την προώθηση και την υλοποίηση του οικονομικού προγράμματος, τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος καθώς και τα θέματα ανταγωνισμού και ελέγχου της αγοράς, όπως και την επεξεργασία και διαμόρφωση των στρατηγικών της κυβέρνησης για τη διαπραγμάτευση του δημοσίου χρέους.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τη λίστα που εγκρίθηκε από το ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π., εντάσσονται στο πρόγραμμα χρηματοδότησης από το «πακέτο Γιουνκέρ» ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις σε έξι τομείς. Είκοσι ενεργειακές επενδύσεις συνολικού ύψους 1,972 δισ. ευρώ, με την επένδυση του ΑΔΜΗΕ για την υποθαλάσσια διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου, τα δίκτυα της ΔΕΠΑ, τον τερματικό σταθμό φυσικού

αερίου στην Αλεξανδρούπολη, 190 έργα για εγκατάσταση ανεμογεννητριών, καθώς και συγκεκριμένες επενδύσεις σε ηλιακή, υδροηλεκτρική και γεωθερμική ενέργεια.Για υποδομές και μεταφορές περιλαμβάνονται πέντε έργα συνολικού ύψους 1,445 δισ. ευρώ με φορέα εκτέλεσης το υπουργείο Υποδομών και Δικτύων. Για τον τομέα των ιδιωτικών βιομηχανικών επενδύσεων προβλέπονται πέντε επενδύσεις ύψους 349 εκατ. ευρώ των εταιρειών ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι, ΕΛΒΑΛ, Steelmet (όμιλος Βιοχάλκο), ΜΕΛ (Μακεδονική Εταιρία Χάρτου) και ΝΟΒΑ ΕΛΛΑΣ (παραγωγή χαρτοκιβωτίων).**Το συνολικό πακέτο για όλες τις επενδύσεις είναι 5,4 δις ευρώ, την ίδια περίοδο που οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι έχουν εκτοξευθεί.** Αλλά αυτή δεν είναι η μόνη απόφαση του συγκεκριμένου οργάνου για τους βιομήχανους, είχε προηγηθεί κατόπιν εισήγησης τής, εκ Πασοκ ορμώμενης, Θεοδώρας Τζάκρη Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, για τη δημιουργία Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας.

Παρατηρείται, λοιπόν, από τις δύο αυτές κύριες αποφάσεις του ΚΥΣΟΙΠ η ενίσχυση των ίδιων βιομηχάνων που ενισχύονταν και τα προηγούμενα έτη. Άλλα τότε λοιδορούνταν από τους συριζα-ανελ: Τεχνικές εταιρείες, τηλεπικοινωνίες, πληροφορική και φαρμακοβιομηχανία συνεχίζουν να αποκομίζουν. ΑΚΤΩΡ, ΤΕΡΝΑ και ΣΙΑ συνεχίζουν να κάνουν παιχνίδι εκ του ασφαλούς, έχοντας εξασφαλίσει έναν άλλο τρόπο προσέγγισης και απολαβής από την εξουσία. **Το «πακέτο Γιουνκέρ» δεν κατανέμεται μέσω της υπάρχουσας κρατικής δομής αλλά μέσω μιας νεοσυσταθείσας κυβερνητικής ομάδας. Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής δεν είναι απλά ένα όργανο που δείχνει ή ορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές μιας οικονομικής πολιτικής, αλλά αποφασίζει σε ποιόν και πόσα θα δώσει. Είναι αυτό που θα μοιράσει στη συνέχεια το ΕΣΠΑ και το κάθε ΕΣΠΑ παρακάμπτοντας την υφιστάμενη κρατική διάρθρωση.** Οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες δεν αξιολογούν τις προτάσεις που κατατίθενται μέσω των ανοικτών διαγωνισμών ή των τρεχόντων προγραμμάτων αλλά το ΚΥΣΟΙΠ αποφασίζει ότι η ιδιωτική χαρτοβιομηχανία ΜΕΛ θα πάρει τόσα και η ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι αντίστοιχα. Όταν ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και οι υπουργοί αποφασίζουν και δημοσιεύουν ότι η τάδε εταιρεία θα πάρει τόσα για την επένδυση της, πώς το τμή-

έναντι οικονομικών ανταλλαγμάτων, δ) την από κοινού εκτέλεση των έργων, παρά τη συμμετοχή τους σε φαινομενικά ανταγωνιστικά σχήματα, μέσω επαφών σε χρόνο πριν από την υποβολή οικονομικών προσφορών, ή/ και ε) την παραίτηση από τη διεκδίκηση διαγωνισμών με αντάλλαγμα την από κοινού συμμετοχή στην εκτέλεση των έργων. Η εν λόγω καρτελική σύμπραξη υλοποιήθηκε κυρίως μέσω τακτικών συναντήσεων εκπροσώπων των εμπλεκομένων ανταγωνιστών ή και με τη σύναψη διασφαλιστικών / αποζημιωτικών συμφωνητικών. Ουσιαστικά δεν αποτυπώνεται τίποτα παραπάνω από ήδη γνωστές πρακτικές που λάμβαναν και λαμβάνουν χώρα διαχρονικά. Υπογραμμίζεται, όμως, διότι ο χαρακτήρας και αυτής της έρευνας έχει απλά ακόμη έναν γνωμοδοτικό χαρακτήρα για το ελλαδικό κράτος... Για την ιστορία, με βάση την ίδια εισήγηση είχαν συμμετοχή στις συνεννοήσεις, κατά περιόδους ή ως προς συγκεκριμένους διαγωνισμούς, εταιρίες των ομίλων ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ΤΕΡΝΑ, ΙΝΤΡΑΚΟΜ, HOCHTIEF, SIEMENS, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ κ.ά.

Η παράμετρος «πελατειακό κράτος», γι' αυτόν το λόγο, έχει πολύ ευρύτερη σημασία και δράση από την συνηθέστερα ορισμένη. Δεν περιορίζεται μονάχα στις σχέσεις πολιτών και κράτους-κόμμα ή εταιρείες και κράτος-κόμμα, αλλά και στο πλέγμα σχέσεων όπως αυτό αναπτύσσεται και δρα παράλληλα και δυναμικά σε άλλα επίπεδα, με περισσότερο «ιδιωτικά» γνωρίσματα. Για παράδειγμα, «στρατιά» στελεχών σε ιδιωτικές εταιρίες που λαμβάνουν δημόσια έργα προέρχονται από κομματικούς μηχανισμούς όχι μονάχα από εξουσιαστικά-διαχειριστικούς (βλ. Πασόκ και ΝΔ) αλλά από την παλαιά κραταιά ΚΝΕ. Το ποσοστό των στελεχών της κομμουνιστικής αριστεράς δεν συνταυτίζεται με το εκλογικό ποσοστό της αλλά είναι σημαντικά υψηλότερο. Οι γνωστές και αμαρτωλές εταιρίες, όπως ΑΚΤΩΡ, Ζήμενς, Ιντρακόμ αποτελούν κλασικό παράδειγμα αυτής της παρουσίας, η οποία με τη σειρά

νησης ως Πρόεδρος, οι Υπουργοί Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών, αρμόδιος για θέματα Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ως μέλη. Οι αρμοδιότητές του περιλαμβάνουν τον συντονισμό, την προώθηση και την υλοποίηση του οικονομικού προγράμματος, τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος καθώς και τα θέματα ανταγωνισμού και ελέγχου της αγοράς, όπως και την επεξεργασία και διαμόρφωση των στρατηγικών της κυβέρνησης για τη διαπραγμάτευση του δημοσίου χρέους.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τη λίστα που εγκρίθηκε από το ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π., εντάσσονται στο πρόγραμμα χρηματοδότησης από το «πακέτο Γιουνκέρ» ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις σε έξι τομείς. Είκοσι ενεργειακές επενδύσεις συνολικού ύψους 1,972 δισ. ευρώ, με την επένδυση του ΑΔΜΗΕ για την υποθαλάσσια διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου, τα δίκτυα της ΔΕΠΑ, τον τερματικό σταθμό φυσικού

ραγωγή χαρτοκιβωτίων).**Το συνολικό πακέτο για όλες τις επενδύσεις είναι 5,4 δις ευρώ, την ίδια περίοδο που οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι έχουν εκτοξευθεί.** Αλλά αυτή δεν είναι η μόνη απόφαση του συγκεκριμένου οργάνου για τους βιομήχανους, είχε προηγηθεί κατόπιν εισήγησης τής, εκ Πασοκ ορμωμένης, Θεοδώρας Τζάκρη Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, για τη δημιουργία Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας.

Παρατηρείται, λοιπόν, από τις δύο αυτές κύριες αποφάσεις του ΚΥΣΟΙΠ η ενίσχυση των ίδιων βιομηχάνων που ενισχύονταν και τα προηγούμενα έτη. Άλλα τότε λοιδορούνταν από τους συριζα-ανελ: Τεχνικές εταιρείες, τηλεπικοινωνίες, πληροφορική και φαρμακοβιομηχανία συνεχίζουν να αποκομίζουν. ΑΚΤΩΡ, ΤΕΡΝΑ και ΣΙΑ συνεχίζουν να κάνουν παιχνίδι εκ του ασφαλούς, έχοντας εξασφαλίσει έναν άλλο τρόπο προσέγγισης και απολαβής από την εξουσία. **Το «πακέτο Γιουνκέρ» δεν κατανέμεται μέσω της υπάρχουσας κρατικής δομής αλλά μέσω μιας νεοσυσταθείσας κυβερνητικής ομάδας. Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής δεν είναι απλά ένα όργανο που δείχνει ή ορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές μιας οικονομικής πολιτικής, αλλά αποφασίζει σε ποιόν και πόσα θα δώσει. Είναι αυτό που θα μοιράσει στη συνέχεια το ΕΣΠΑ και το κάθε ΕΣΠΑ παρακάμπτοντας την υφιστάμενη κρατική διάρθρωση.** Οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες δεν αξιολογούν τις προτάσεις που κατατίθενται μέσω των ανοικτών διαγωνισμών ή των τρεχόντων προγραμμάτων αλλά το ΚΥΣΟΙΠ αποφασίζει ότι η ιδιωτική χαρτοβιομηχανία ΜΕΛ θα πάρει τόσα και η ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι αντίστοιχα. Όταν ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και οι υπουργοί αποφασίζουν και δημοσιεύουν ότι η τάδε εταιρεία θα πάρει τόσα για την επένδυση της, πώς το τμήμα περιβάλλοντος της κάθε περιφέρειας θα αποφανθεί ότι η συγκεκριμένη εταιρεία δεν πληροί τους περιβαλλοντικούς όρους για παράδειγμα; Απλούστατα βρήκαν τον τρόπο να επιταχύνουν και να συγκεκριμενοποιήσουν την διανεμόμενη πίτα. Κάποιος μπορεί να πει και ορθά, ότι και τα «πακέτα Ντελόρ» κάπως έτσι επί της ουσίας μοιράστηκαν. Με παρεμβάσεις υπουργών σε συναινετικούς υπαλλήλους ή από συναινετικούς υπουργούς σε «φακελάκηδες» υπαλλήλους. Υπάρχει μια διαφορά, και αυτή φυσικά δεν είναι ότι κυβερνά η Αριστερά, αλλά ότι δομείται ένα, σε ύψιστο επίπεδο, κυβερνητικό όργανο που παρεκκλίνει της μέχρι σήμερα υπάρχουσας διαδικασίας. Εννοείται ότι οι συγκεκριμένες εταιρείες που πήραν το χρίσμα από το ΚΥΣΟΙΠ, θα το έπαιρναν και μέσω της κλασσικής μεθόδου, αλλά με πιθανές χρονοκαθυστερήσεις και ενστάσεις. Όπως, επίσης, είναι δεδομένο ότι οι υπηρεσίες του δημοσίου θα συνεχίζουν να αξιολογούν και να ελέγχουν επενδυτικά σχέδια λοιπών επενδυτών. Το ΚΥΣΟΙΠ θα

αποτυπώνεται τίποτα παραπάνω από ήδη γνωστές πρακτικές που λάμβαναν και λαμβάνουν χώρα διαχρονικά. Υπογραμμίζεται, όμως, διότι ο χαρακτήρας και αυτής της έρευνας έχει απλά ακόμη έναν γνωμοδοτικό χαρακτήρα για το ελλαδικό κράτος... Για την ιστορία, με βάση την ίδια εισήγηση είχαν συμμετοχή στις συνεννοήσεις, κατά περιόδους ή ως προς συγκεκριμένους διαγωνισμούς, εταιρίες των ομίλων ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ΤΕΡΝΑ, ΙΝΤΡΑΚΟΜ, HOCHTIEF, SIEMENS, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ κ.ά.

Η παράμετρος «πελατειακό κράτος», γι' αυτόν το λόγο, έχει πολύ ευρύτερη σημασία και δράση από την συνηθέ-

Το ΚΥΣΟΙΠ

στερα ορισμένη. Δεν περιορίζεται μονάχα στις σχέσεις πολιτών και κράτους-κόμμα ή εταιρείες και κράτος-κόμμα, αλλά και στο πλέγμα σχέσεων όπως αυτό αναπτύσσεται και δρα παράλληλα και δυναμικά σε άλλα επίπεδα, με περισσότερο «ιδιωτικά» γνωρίσματα. Για παράδειγμα, «στρατιά» στελεχών σε ιδιωτικές εταιρίες που λαμβάνουν δημόσια έργα προέρχονται από κομματικούς μηχανισμούς όχι μονάχα από εξουσιαστικά-διαχειριστικούς (βλ. Πασόκ και ΝΔ) αλλά από την παλαιά κραταιά ΚΝΕ. Το ποσοστό των στελεχών της κομμουνιστικής αριστεράς δεν συνταυτίζεται με το εκλογικό ποσοστό της αλλά είναι σημαντικά υψηλότερο. Οι γνωστές και αμαρτωλές εταιρίες, όπως ΑΚΤΩΡ, Ζήμενς, Ιντρακόμ αποτελούν κλασικό παράδειγμα αυτής της παρουσίας, η οποία με τη σειρά της διασκορπίζεται αντίστοιχα σε δεκάδες άλλες μικρότερες εταιρείες με αντίστοιχο δυναμικό που λαμβάνει «στημένα» δημόσια έργα. Το «πελατειακό κράτος», δηλαδή, στελέχωσε και το δημόσιο αλλά και μεγάλο κομμάτι του ιδιωτικού τομέα. Και κυρίως αυτού που λάμβανε και λαμβάνει δημόσια έργα, και είχε άμεση σχέση με αυτό. Το να λοιδορεί κάποιος το δημόσιο αλλά ταυτόχρονα να «επιχειρεί» ή να στελεχώνει ιδιωτικές εταιρείες που ζουν από τα δημόσια έργα, τουλάχιστον είναι υποκριτικό, πέραν του ότι στρουθοκαμηλίζει. Για εμάς, είτε τα δημόσια έργα τα αναλαμβάνει η ΜΟΜΑ είτε ο ιδιωτικός τομέας, είναι ένα και το αυτό. Στη μια περίπτωση φανερά εργοδότης είναι το κράτος, στη δεύτερη το κράτος εκχωρεί την εργοδοτική του ικανότητα για πολιτικούς και οικονομικά καιροσκοπικούς λόγους. Το κράτος, όσο γρήγορα νέο-φιλελευθεροποιείται, τόσο γρήγορα κρατικοποιείται. Με αυτόματες και γρήγορες κινήσεις όλα γίνονται. Η ΟΥΛΕΝ γίνεται ΕΥΔΑΠ, η POWER γίνεται ΔΕΗ και τούμπαλιν. Τα

για την υποθαλάσσια διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου, τα δίκτυα της ΔΕΠΑ, τον τερματικό σταθμό φυσικού

εξασφαλίσει έναν άλλο τρόπο προσέγγισης και απολαβής από την εξουσία. **Το «πακέτο Γιουνκέρ» δεν κατανέμεται μέσω της υπάρχουσας κρατικής δομής αλλά μέσω μιας νεοσυσταθείσας κυβερνητικής ομάδας. Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής δεν είναι απλά ένα όργανο που δείχνει ή ορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές μιας οικονομικής πολιτικής, αλλά αποφασίζει σε ποιόν και πόσα θα δώσει. Είναι αυτό που θα μοιράσει στη συνέχεια το ΕΣΠΑ και το κάθε ΕΣΠΑ παρακάμπτοντας την υφιστάμενη κρατική διάρθρωση.** Οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες δεν αξιολογούν τις προτάσεις που κατατίθενται μέσω των ανοικτών διαγωνισμών ή των τρεχόντων προγραμμάτων αλλά το ΚΥΣΟΙΠ αποφασίζει ότι η ιδιωτική χαρτοβιομηχανία ΜΕΛ θα πάρει τόσα και η ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι αντίστοιχα. Όταν ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και οι υπουργοί αποφασίζουν και δημοσιεύουν ότι η τάδε εταιρεία θα πάρει τόσα για την επένδυση της, πώς το τμήμα περιβάλλοντος της κάθε περιφέρειας θα αποφανθεί ότι η συγκεκριμένη εταιρεία δεν πληροί τους περιβαλλοντικούς όρους για παράδειγμα; Απλούστατα βρήκαν τον τρόπο να επιταχύνουν και να συγκεκριμενοποιήσουν την διανεμόμενη πίτα. Κάποιος μπορεί να πει και ορθά, ότι και τα «πακέτα Ντελόρ» κάπως έτσι επί της ουσίας μοιράστηκαν. Με παρεμβάσεις υπουργών σε συναινετικούς υπαλλήλους ή από συναινετικούς υπουργούς σε «φακελάκηδες» υπαλλήλους. Υπάρχει μια διαφορά, και αυτή φυσικά δεν είναι ότι κυβερνά η Αριστερά, αλλά ότι δομείται ένα, σε ύψιστο επίπεδο, κυβερνητικό όργανο που παρεκκλίνει της μέχρι σήμερα υπάρχουσας διαδικασίας. Εννοείται ότι οι συγκεκριμένες εταιρείες που πήραν το χρίσμα από το ΚΥΣΟΙΠ, θα το έπαιρναν και μέσω της κλασσικής μεθόδου, αλλά με πιθανές χρονοκαθυστερήσεις και ενστάσεις. Όπως, επίσης, είναι δεδομένο ότι οι υπηρεσίες του δημοσίου θα συνεχίζουν να αξιολογούν και να ελέγχουν επενδυτικά σχέδια λοιπών επενδυτών. Το ΚΥΣΟΙΠ θα αποφασίζει για τους εκλεκτούς και το δημόσιο για τους υπολοίπους. Η «χούντα» θα κατοικεί στο Μαξίμου και η «δημοκρατία» στις υπηρεσίες.

Την ίδια χρονική περίοδο η **Επιτροπή Ανταγωνισμού** ανακοίνωσε ότι εντοπίσθηκαν, από πλήθος αποδεικτικών στοιχείων, στη διάρκεια αυτεπάγγελτης έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, συνεννοήσεις μεταξύ επιχειρήσεων αναφορικά με: α) τον προσδιορισμό, εκ των προτέρων, του αναδόχου ανά διαγωνισμό, β) τον καθορισμό του ύψους των προσφερόμενων εκπτώσεων, γ) την μη υποβολή οικονομικών προσφορών σε διαγωνισμούς, στερα ορισμένη. Δεν περιορίζεται μονάχα στις σχέσεις πολιτών και κράτους-κόμμα ή εταιρείες και κράτος-κόμμα, αλλά και στο πλέγμα σχέσεων όπως αυτό αναπτύσσεται και δρα παράλληλα και δυναμικά σε άλλα επίπεδα, με περισσότερο «ιδιωτικά» γνωρίσματα. Για παράδειγμα, «στρατιά» στελεχών σε ιδιωτικές εταιρίες που λαμβάνουν δημόσια έργα προέρχονται από κομματικούς μηχανισμούς όχι μονάχα από εξουσιαστικά-διαχειριστικούς (βλ. Πασόκ και ΝΔ) αλλά από την παλαιά κραταιά ΚΝΕ. Το ποσοστό των στελεχών της κομμουνιστικής αριστεράς δεν συνταυτίζεται με το εκλογικό ποσοστό της αλλά είναι σημαντικά υψηλότερο. Οι γνωστές και αμαρτωλές εταιρίες, όπως ΑΚΤΩΡ, Ζήμενς, Ιντρακόμ αποτελούν κλασικό παράδειγμα αυτής της παρουσίας, η οποία με τη σειρά της διασκορπίζεται αντίστοιχα σε δεκάδες άλλες μικρότερες εταιρείες με αντίστοιχο δυναμικό που λαμβάνει «στημένα» δημόσια έργα. Το «πελατειακό κράτος», δηλαδή, στελέχωσε και το δημόσιο αλλά και μεγάλο κομμάτι του ιδιωτικού τομέα. Και κυρίως αυτού που λάμβανε και λαμβάνει δημόσια έργα, και είχε άμεση σχέση με αυτό. Το να λοιδορεί κάποιος το δημόσιο αλλά ταυτόχρονα να «επιχειρεί» ή να στελεχώνει ιδιωτικές εταιρείες που ζουν από τα δημόσια έργα, τουλάχιστον είναι υποκριτικό, πέραν του ότι στρουθοκαμηλίζει. Για εμάς, είτε τα δημόσια έργα τα αναλαμβάνει η ΜΟΜΑ είτε ο ιδιωτικός τομέας, είναι ένα και το αυτό. Στη μια περίπτωση φανερά εργοδότης είναι το κράτος, στη δεύτερη το κράτος εκχωρεί την εργοδοτική του ικανότητα για πολιτικούς και οικονομικά καιροσκοπικούς λόγους. Το κράτος, όσο γρήγορα νέο-φιλελευθεροποιείται, τόσο γρήγορα κρατικοποιείται. Με αυτόματες και γρήγορες κινήσεις όλα γίνονται. Η ΟΥΛΕΝ γίνεται ΕΥΔΑΠ, η POWER γίνεται ΔΕΗ και τούμπαλιν. Τα «πακέτα» και το χρήμα που είναι σε ροή καθορίζει τον τρόπο εφαρμογής. Άλλωστε, η επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ) το 1898 στην Ελλάδα και στην άσκηση εθνικής οικονομικής πολιτικής διήρκεσε μέχρι την παραμονή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ενώ οριστικά καταργήθηκε το 1978 με κοινή αποδοχή των συμβαλλόμενων μερών. (Σοφία Λαζαρέτου, *Από την πτώχευση στην ύφεση*, σελ.25, υποσημείωση 17, εκδ. Gutenberg) Όταν, λοιπόν, ο πάγκαλος έλεγε το γνωστό «μαζί τα φάγαμε», ίσως στο νου του να μην είχε μονάχα δημοσίους υπαλλήλους και πολιτικό-οικονομικό κατεστημένο αλλά και

και οι αριστεροί καριερίστες

στελέχη που σιτίζονται από το κράτος αλλά ιδιωτεύουν και ταυτόχρονα «βγάζουν χολή» για το δημόσιο και τους υπαλλήλους του. Γιατί ναι μεν από τη μια έχουμε (*είχαμε για να είμαστε ακριβέστεροι*) τους κρατικοδίαιτους συνδικαλιστές και ό,τι κοντόφθαλμα συντεχνιακό πρεσβεύουν, αλλά από την άλλη παρατηρείται και μια θολή απεικόνιση της πραγματικότητας από ένα κομμάτι ιδιοτελών και καριεριστών ιδιωτικών υπαλλήλων.

Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να κάνουμε μια επισήμανση ως προς τη λειτουργία του κράτους: Ως γνωστόν οι αναρχικοί επιδιώκουν και επιζητούν την απουσία του κράτους και των θεσμών του, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι όταν ζούμε σε χρονικές περιόδους (όπως των τελευταίων αιώνων) που η παρουσία του κράτους είναι δεδομένη, ότι «βολευόμαστε» σε ένα χαλαρό κράτος σε σχέση με ένα αυστηρά σαφές κράτος ως προς την οντότητα του και τη λειτουργία του. **Εξ ίσου εχθρικά είναι και τα δυο.** Ανεξαρτήτως ύπαρξης παροχών και επιδομάτων από το κράτος ή δυνατότητα φοροαποφυγής από τους πολίτες, η στόχευση είναι πάντα ίδια, η ελευθερία. Και αντίθετα: η επιβολή υψηλής φορολογίας ή η διακοπή επιδομάτων και λοιπών παροχών, εάν δημιουργήσουν αντικρατικό αίσθημα δεν σημαίνει ότι οδηγούν σε μια αναρχική στάση και θεώρηση. Αντίθετα πιστεύουμε ότι οι ασαφείς και οι χαλαρές λειτουργίες του κράτους δημιουργούν μεγαλύτερη σύγχυση σε αρκετούς που δεν έχουν ακόμη αντιληφθεί ή συνειδητοποιήσει τους λόγους ύπαρξης και λειτουργίας του. Άρα ανεξαρτήτως εάν ζούμε στη Σουηδία, στην Ελβετία ή στην Αυστρία (χώρες με τους λεγόμενους «υψηλούς δείκτες ποιότητας ζωής») η αντικρατική στάση με αναρχική θεώρηση είναι παρούσα. Δεν γινόμαστε αναρχικοί επειδή το κράτος κάνει λαμογιές ή αλισβερίσι με κάποιους ή το κόμμα μάς πρόδωσε, αλλά επειδή αντιλαμβανόμαστε τα χαρακτηριστικά αλλοίωσης που επιφέρει η εξουσία στον άνθρωπο και συνάμα είναι διαρκώς παρών ο διακαής πόθος για την απελευθέρωσή μας.

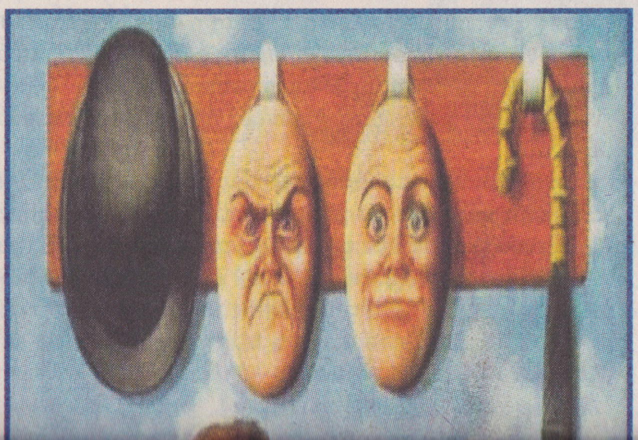
ας το σχετικό κόστος στο κοινωνικό σύνολο». **Στην πράξη έγινε ακριβώς το αντίθετο, το κόστος πέρασε στο κοινωνικό σύνολο και οι επιχειρήσεις επέστρεψαν, εξυγιασμένες και χωρίς χρέη πάλι σε ιδιώτες. Και η ΜΕΛ και η ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι (πρώην Σκαλιστήρη Μαντουδίου) ήταν δυο χρεοκοπημένες επιχειρήσεις που «ξεφορτώθηκαν» από τους βιομήχανους τους, εντάχθηκαν στον ΟΑΕ και μετά από μερικά χρόνια αδράνειας επανα-ιδιωτικοποιήθηκαν «καθαρές».** Και σήμερα λαμβάνουν απλόχερα τα χρήματα από το κράτος για να προβούν σε ιδιωτικές επενδύσεις.

Ας δούμε πως περιγράφει ο Θ. Σακελλαρόπουλος στο βιβλίο του *Προβληματικές επιχειρήσεις. Κράτος και κοινωνικά συμφέροντα τη δεκαετία του '80*, Εκδόσεις Κριτική, 1992, την περίπτωση του ΟΑΕ. *«Η πορεία βέβαια προς την ψήφιση του ν. 1386/83 δεν υπήρξε αυτόματη και χωρίς καθυστερήσεις. Αναλώθηκαν είκοσι ολόκληροι μήνες σε συνεχείς αναζητήσεις, πισωγυρίσματα και αρκετούς δισταγμούς. Επίσημα τουλάχιστον, υποβλήθηκαν τέσσερα σχέδια προτάσεις, ενώ οι πρώτες σκέψεις αποσκοπούσαν στην ίδρυση ενός υπερ-οργανισμού* ***Κοινωνικοποιημένων Επιχειρήσεων*** *(ΟΚΕ). Το τελικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στις αρχές Ιουλίου στη Βουλή και ψηφίστηκε στις 8 Αυγούστου του 1983. Η ίδρυση του ΟΑΕ με το ν. 1386/83 αποτελεί την κατάληξη των αναζητήσεων και την απαρχή της άμεσης κρατικής παρέμβασης στο χώρο των προβληματικών επιχειρήσεων... Τέλος οι εργαζόμενοι απαιτούσαν ιδία συμμετοχή στα Δ.Σ. των επιχειρήσεων. Αιχμή του δόρατος των συνδικάτων αναδείχτηκε η ΟΒΕΣ η οποία πρωτοστάτησε στις* ***κοινωνικοποιήσεις και κρατικοποιήσεις της περιόδου. Τα κόμματα της Αριστεράς είδαν στην κρατική παρέμβαση τον προθάλαμο του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού.*** *Για ορισμένους κρατικούς φορείς, όπως ο ΟΑΕΔ, η σύσταση κεντρικού φορέα τους ανακούφιζε από το πιεστικό πρόβλημα εξεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων... Επί πλέον η αρχική επιδίωξη,*

του γενικότερου ρόλου της. Μεταβολή την οποία είχε διακηρύξει το ΠΑΣΟΚ με το πρόγραμμά του για κοινωνικοποίηση του τραπεζικού συστήματος. Η «βαθιά τομή» για την οποία μιλούσαν κυβέρνηση και ΠΑΣΟΚ υπαγορευόταν βεβαίως από ευρύτερες αναπτυξιακές και οικονομικές σκοπιμότητες. Ωστόσο στην περίπτωση των προβληματικών επιχειρήσεων μια τέτοια «τομή» θα είχε ως αποτέλεσμα τη ρήξη με μια παράδοση και ένα τραπεζικό κατεστημένο, καθώς και την επαναδιατύπωση των σχέσεων συνεργασίας μεταξύ κράτους και Εθνικής». Στις μέρες μας το ρόλο της ΕΤΕ τον εκπληρώνουν και οι τέσσερις συστημικές τράπεζες, ενώ και η κυβέρνηση χρησιμοποιεί την ορολογία για «κοινωνική οικονομία», συνεργατισμό κλπ αντικαθιστώντας την «κοινωνικοποίηση» και «αυτοδιαχείριση» του Πασοκ, που, όπως είδαμε, χρησιμοποίησε ουσιαστικά αυτές τις έννοιες και νόρμες για να μην επωμιστεί η ΕΤΕ τα χρέη των εταιρειών που είχε η ίδια δανείσει. Τι μας θυμίζει άραγε;

Η ιστορία επαναλαμβάνεται γιατί απλούστατα παραμένουν τα παράσιτα και οι ασθένειες που η εξουσία δημιουργεί. Οι Λαλιώτηδες γίνονται Μπαλαούρες, οι Μπελαβίλες τετραγωνίζουν τον κύκλο για το ελληνικό και επιτέλους τα έντυπα και τα μέσα της αριστεράς λαμβάνουν αθρόα διαφήμιση. Όχι μόνο κρατική, γιατί αυτή πάντα την λάμβαναν αλλά βαρβάτη ιδιωτική. Ήδη το site της «Αυγής» προμοτάρει τέσσερις τράπεζες και η ριζοσπαστική epohi.gr την, μέχρι το μεδούλι, διαπλεκόμενη ΤΕΡΝΑ. Άντε και σε καλή μεριά...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

και οι αριστεροί καριερίστες

Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να κάνουμε μια επισήμανση ως προς τη λειτουργία του κράτους: Ως γνωστόν οι αναρχικοί επιδιώκουν και επιζητούν την απουσία του κράτους και των θεσμών του, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι όταν ζούμε σε χρονικές περιόδους (όπως των τελευταίων αιώνων) που η παρουσία του κράτους είναι δεδομένη, ότι «βολευόμαστε» σε ένα χαλαρό κράτος σε σχέση με ένα αυστηρά σαφές κράτος ως προς την οντότητα του και τη λειτουργία του. **Εξ ίσου εχθρικά είναι και τα δυο.** Ανεξαρτήτως ύπαρξης παροχών και επιδομάτων από το κράτος ή δυνατότητα φοροαποφυγής από τους πολίτες, η στόχευση είναι πάντα ίδια, η ελευθερία. Και αντίθετα: η επιβολή υψηλής φορολογίας ή η διακοπή επιδομάτων και λοιπών παροχών, εάν δημιουργήσουν αντικρατικό αίσθημα δεν σημαίνει ότι οδηγούν σε μια αναρχική στάση και θεώρηση. Αντίθετα πιστεύουμε ότι οι ασαφείς και οι χαλαρές λειτουργίες του κράτους δημιουργούν μεγαλύτερη σύγχυση σε αρκετούς που δεν έχουν ακόμη αντιληφθεί ή συνειδητοποιήσει τους λόγους ύπαρξης και λειτουργίας του. Άρα ανεξαρτήτως εάν ζούμε στη Σουηδία, στην Ελβετία ή στην Αυστρία (χώρες με τους λεγόμενους «υψηλούς δείκτες ποιότητας ζωής») η αντικρατική στάση με αναρχική θεώρηση είναι παρούσα. Δεν γινόμαστε αναρχικοί επειδή το κράτος κάνει λαμογιές ή αλισβερίσι με κάποιους ή το κόμμα μάς πρόδωσε, αλλά επειδή αντιλαμβανόμαστε τα χαρακτηριστικά αλλοίωσης που επιφέρει η εξουσία στον άνθρωπο και συνάμα είναι διαρκώς παρών ο διακαής πόθος για την απελευθέρωσή μας.

Αναφέραμε παραπάνω δυο εταιρείες που πρώτες-πρώτες έπιασαν στασίδι στο «πακέτο Γιουνκέρ», την ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι και τη ΜΕΛ. Έχει σημασία να δούμε λίγο την ιστορία και των δυο αυτών εταιρειών στην ελληνική ολιγαρχική βιομηχανία. Οι παλαιότεροι θα θυμούνται τη δημιουργία του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ) στις αρχές της δεκαετίας του '80 (Ν.1386/83) από την «πρώτη φορά σοσιαλιστικά» κυβέρνηση του Πασοκ.

Η τωρινή ρητορεία της για «πρώτη φορά αριστεράς» διαδέχεται την αντίστοιχη ρητορεία του 1981, αλλά ποιός θυμάται πως εμφανιζόταν και τι απηχούσε το Πασοκ στα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του και πως μετεξελίχθηκε;

Τότε, λοιπόν, δεκάδες εταιρείες γνωστών βιομηχάνων όπως Μποδοσάκης, Σκαλιστήρης, Στράτος κ.ά. αρνούνται να ξοφλήσουν τα αστρονομικά χρέη (περίπου 100 δισ. δρχ. το 1981) που είχαν προς τις τράπεζες, ασφαλιστικά

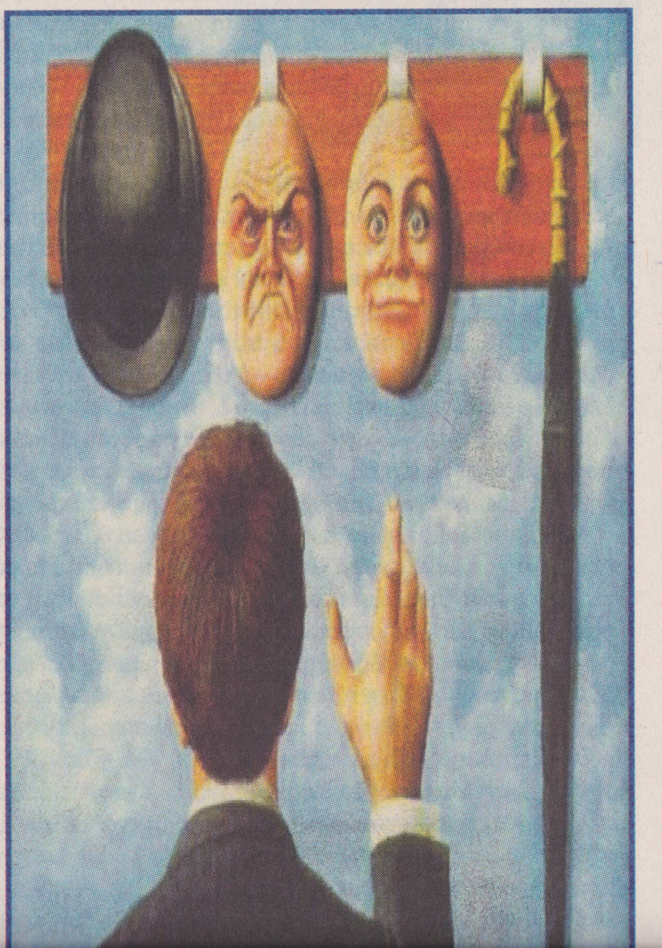
...ηκαν **«καθαρές»**. Και σήμερα λαμβάνουν απλόχερα τα χρήματα από το κράτος για να προβούν σε ιδιωτικές επενδύσεις.

Ας δούμε πως περιγράφει ο Θ. Σακελλαρόπουλος στο βιβλίο του *Προβληματικές επιχειρήσεις. Κράτος και κοινωνικά συμφέροντα τη δεκαετία του '80*, Εκδόσεις Κριτική, 1992, την περίπτωση του ΟΑΕ. *«Η πορεία βέβαια προς την ψήφιση του ν. 1386/83 δεν υπήρξε αυτόματη και χωρίς καθυστερήσεις. Αναλώθηκαν είκοσι ολόκληροι μήνες σε συνεχείς αναζητήσεις, πισωγυρίσματα και αρκετούς δισταγμούς. Επίσημα τουλάχιστον, υποβλήθηκαν τέσσερα σχέδια προτάσεις, ενώ οι πρώτες σκέψεις αποσκοπούσαν στην ίδρυση ενός υπερ-οργανισμού* ***Κοινωνικοποιημένων Επιχειρήσεων*** *(ΟΚΕ). Το τελικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στις αρχές Ιουλίου στη Βουλή και ψηφίστηκε στις 8 Αυγούστου του 1983. Η ίδρυση του ΟΑΕ με το ν. 1386/83 αποτελεί την κατάληξη των αναζητήσεων και την απαρχή της άμεσης κρατικής παρέμβασης στο χώρο των προβληματικών επιχειρήσεων... Τέλος οι εργαζόμενοι απαιτούσαν ίδια συμμετοχή στα Δ.Σ. των επιχειρήσεων. Αιχμή του δόρατος των συνδικάτων αναδείχτηκε η ΟΒΕΣ η οποία πρωτοστάτησε στις* ***κοινωνικοποιήσεις και κρατικοποιήσεις της περιόδου. Τα κόμματα της Αριστεράς είδαν στην κρατική παρέμβαση τον προθάλαμο του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού.*** *Για ορισμένους κρατικούς φορείς, όπως ο ΟΑΕΔ, η σύσταση κεντρικού φορέα τους ανακούφιζε από το πιεστικό πρόβλημα εξεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων... Επί πλέον η αρχική επιδίωξη, να αποτελέσει ο ΟΑΕ μία μορφή «επιτυχημένης κρατικής διαχείρισης και κοινωνικοποίησης επιχειρήσεων» ματαιώθηκε από την υπαγωγή σ' αυτόν, των μεγάλων επιχειρήσεων (Πειραϊκή-Πατραϊκή, Σκαλιστήρη, SOFTEX, ΠΥΡΚΑΛ κ.λ.π.) η οποία καθυστέρησε σημαντικά τη διαδικασία εξυγίανσης των άλλων μικρομεσαίων βιώσιμων μονάδων. Η συνεχώς όμως διογκούμενη εργατική διαμαρτυρία, ιδίως των εργαζομένων στις προβληματικές, βάρυνε σημαντικά σε τέτοιου είδους υπαγωγές...* ***Όλη η πίεση στράφηκε προς τα εκεί, υποβοηθούμενη και από εξωγενείς παράγοντες, όπως τα κόμματα, κυρίως το ΚΚΕ, τη ΓΣΕΕ, την ΟΒΕΣ και τα εργατικά κέντρα».*** Παράλληλα ο συγγραφέας δίνει μεγάλη σημασία στον ρόλο που διαδραμάτισε η ΕΤΕ απέναντι στις χρεοκοπημένες επιχειρήσεις που η ίδια προηγουμένως είχε αδρά χρηματοδοτήσει. Τονίζοντας το σύνθετο πλέγμα σχέσεων που υπήρχε μεταξύ τράπεζας,

...*ας μεταξύ κράτους και Εθνικής»*. Στις μέρες μας το ρόλο της ΕΤΕ τον εκπληρώνουν και οι τέσσερις συστημικές τράπεζες, ενώ και η κυβέρνηση χρησιμοποιεί την ορολογία για «κοινωνική οικονομία», συνεργατισμό κλπ αντικαθιστώντας την «κοινωνικοποίηση» και «αυτοδιαχείριση» του Πασοκ, που, όπως είδαμε, χρησιμοποίησε ουσιαστικά αυτές τις έννοιες και νόρμες για να μην επωμιστεί η ΕΤΕ τα χρέη των εταιρειών που είχε η ίδια δανείσει. Τι μας θυμίζει άραγε;

Η ιστορία επαναλαμβάνεται γιατί απλούστατα παραμένουν τα παράσιτα και οι ασθένειες που η εξουσία δημιουργεί. Οι Λαλιώτηδες γίνονται Μπαλαούρες, οι Μπελαβίλες τετραγωνίζουν τον κύκλο για το ελληνικό και επιτέλους τα έντυπα και τα μέσα της αριστεράς λαμβάνουν αθρόα διαφήμιση. Όχι μόνο κρατική, γιατί αυτή πάντα την λάμβαναν αλλά βαρβάτη ιδιωτική. Ήδη το site της «Αυγής» προμοτάρει τέσσερις τράπεζες και η ριζοσπαστική epohi.gr την, μέχρι το μεδούλι, διαπλεκόμενη ΤΕΡΝΑ. Άντε και σε καλή μεριά...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

παροχών, εάν δημιουργήσουν αντικρατικό αίσθημα δεν σημαίνει ότι οδηγούν σε μια αναρχική στάση και θεώρηση. Αντίθετα πιστεύουμε ότι οι ασαφείς και οι χαλαρές λειτουργίες του κράτους δημιουργούν μεγαλύτερη σύγχυση σε αρκετούς που δεν έχουν ακόμη αντιληφθεί ή συνειδητοποιήσει τους λόγους ύπαρξης και λειτουργίας του. Άρα ανεξαρτήτως εάν ζούμε στη Σουηδία, στην Ελβετία ή στην Αυστρία (χώρες με τους λεγόμενους «υψηλούς δείκτες ποιότητας ζωής») η αντικρατική στάση με αναρχική θεώρηση είναι παρούσα. Δεν γινόμαστε αναρχικοί επειδή το κράτος κάνει λαμογιές ή αλισβερίσι με κάποιους ή το κόμμα μάς πρόδωσε, αλλά επειδή αντιλαμβανόμαστε τα χαρακτηριστικά αλλοίωσης που επιφέρει η εξουσία στον άνθρωπο και συνάμα είναι διαρκώς παρών ο διακαής πόθος για την απελευθέρωσή μας.

Αναφέραμε παραπάνω δυο εταιρείες που πρώτες-πρώτες έπιασαν στασίδι στο «πακέτο Γιουνκέρ», την ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι και τη ΜΕΛ. Έχει σημασία να δούμε λίγο την ιστορία και των δυο αυτών εταιρειών στην ελληνική ολιγαρχική βιομηχανία. Οι παλαιότεροι θα θυμούνται τη δημιουργία του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ) στις αρχές της δεκαετίας του '80 (Ν.1386/83) από την «πρώτη φορά σοσιαλιστικά» κυβέρνηση του Πασοκ.

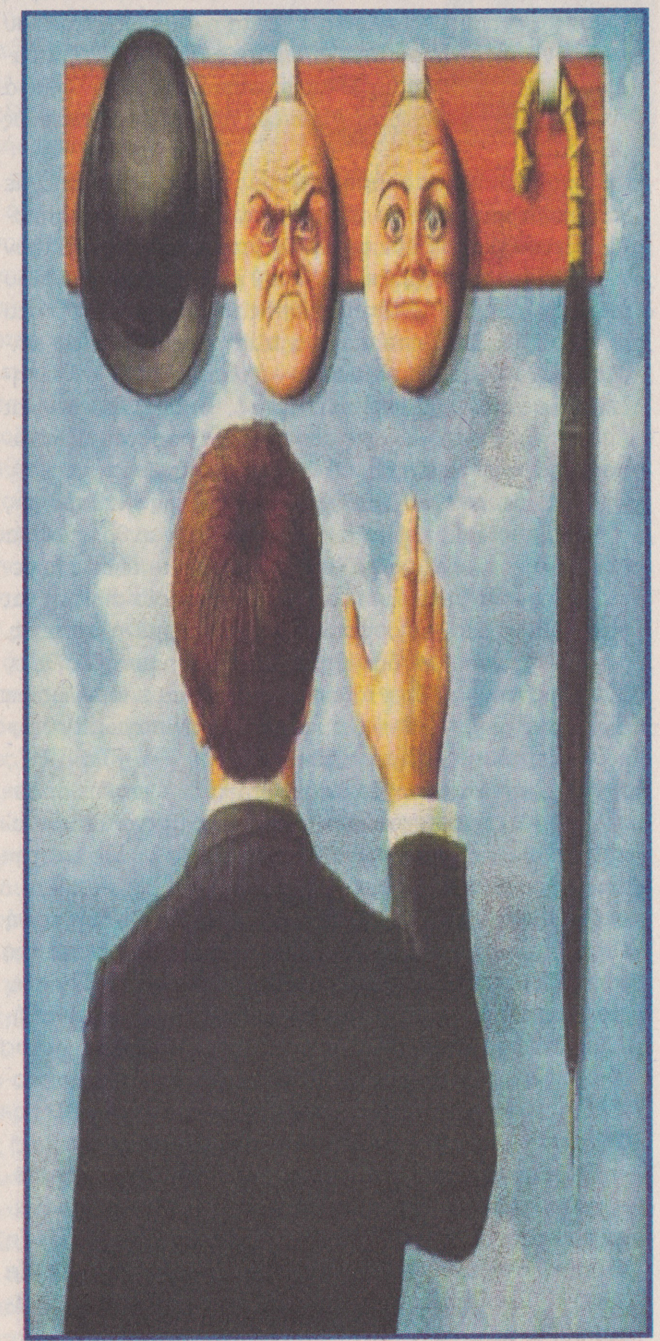
Η τωρινή ρητορεία της για «πρώτη φορά αριστεράς» διαδέχεται την αντίστοιχη ρητορεία του 1981, αλλά ποιός θυμάται πως εμφανιζόταν και τι απηχούσε το Πασοκ στα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του και πως μετεξελίχθηκε;

Τότε, λοιπόν, δεκάδες εταιρείες γνωστών βιομηχάνων όπως Μποδοσάκης, Σκαλιστήρης, Στράτος κ.ά. αρνούνται να ξοφλήσουν τα αστρονομικά χρέη (περίπου 100 δισ. δρχ. το 1981), που είχαν προς τις τράπεζες, ασφαλιστικά ταμεία και άλλους οργανισμούς. Ο τότε πρωθυπουργός Α. Παπανδρέου δήλωνε: «*Η κυβέρνηση θα τερματίσει το απαράδεκτο καθεστώς των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων, που είναι αποτέλεσμα της πιστωτικής ασυδοσίας και της διαρροής των πιστώσεων σε κερδοσκοπικές τοποθετήσεις. Τα δάνεια γίνονται εξ ονόματος της επιχείρησης όχι για να βελτιώσουν και ανανεώσουν τον παραγωγικό εξοπλισμό της παραγωγικής μονάδας, αλλά για να χρησιμοποιηθούν τελικά σε δραστηριότητες που πλουτίζουν τους επιχειρηματίες, ενώ οι επιχειρήσεις γίνονταν προβληματικές(...) η εξυγίανση μιας επιχείρησης δεν πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία, για να επιρρίψει ο επιχειρηματί-*

κοποιημένων Επιχειρήσεων *(ΟΚΕ). Το τελικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στις αρχές Ιουλίου στη Βουλή και ψηφίστηκε στις 8 Αυγούστου του 1983. Η ίδρυση του ΟΑΕ με το ν. 1386/83 αποτελεί την κατάληξη των αναζητήσεων και την απαρχή της άμεσης κρατικής παρέμβασης στο χώρο των προβληματικών επιχειρήσεων... Τέλος οι εργαζόμενοι απαιτούσαν ιδία συμμετοχή στα Δ.Σ. των επιχειρήσεων. Αιχμή του δόρατος των συνδικάτων αναδείχτηκε η ΟΒΕΣ η οποία πρωτοστάτησε στις* ***κοινωνικοποιήσεις και κρατικοποιήσεις της περιόδου. Τα κόμματα της Αριστεράς είδαν στην κρατική παρέμβαση τον προθάλαμο του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού.*** *Για ορισμένους κρατικούς φορείς, όπως ο ΟΑΕΔ, η σύσταση κεντρικού φορέα τους ανακούφιζε από το πιεστικό πρόβλημα εξεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων... Επί πλέον η αρχική επιδίωξη, να αποτελέσει ο ΟΑΕ μία μορφή «επιτυχημένης κρατικής διαχείρισης και κοινωνικοποίησης επιχειρήσεων» ματαιώθηκε από την υπαγωγή σ' αυτόν, των μεγάλων επιχειρήσεων (Πειραϊκή-Πατραϊκή, Σκαλιστήρη, SOFTEX, ΠΥΡΚΑΛ κ.λ.π.) η οποία καθυστέρησε σημαντικά τη διαδικασία εξυγίανσης των άλλων μικρομεσαίων βιώσιμων μονάδων. Η συνεχώς όμως διογκούμενη εργατική διαμαρτυρία, ιδίως των εργαζομένων στις προβληματικές, βάρυνε σημαντικά σε τέτοιου είδους υπαγωγές...* ***Όλη η πίεση στράφηκε προς τα εκεί, υποβοηθούμενη και από εξωγενείς παράγοντες, όπως τα κόμματα, κυρίως το ΚΚΕ, τη ΓΣΕΕ, την ΟΒΕΣ και τα εργατικά κέντρα».*** Παράλληλα ο συγγραφέας δίνει μεγάλη σημασία στον ρόλο που διαδραμάτισε η ΕΤΕ απέναντι στις χρεοκοπημένες επιχειρήσεις που η ίδια προηγουμένως είχε αδρά χρηματοδοτήσει. Τονίζοντας το σύνθετο πλέγμα σχέσεων που υπήρχε μεταξύ τράπεζας, κράτους και επιχειρήσεων. «*Η πολιτική της ΕΤΕ στο ζήτημα των προβληματικών δεν πρέπει να εντυπωσιάζει. Για τους γνώστες της νεότερης οικονομικής μας ιστορίας είναι απλώς η επανάληψη ενός περιπαιγμένου σεναρίου στα 150 χρόνια ύπαρξής της. Η Εθνική Τράπεζα αποτέλεσε τον κατεξοχήν χρηματοδότη του κράτους, καθώς και το βασικό όργανο της πιστωτικής και αναπτυξιακής πολιτικής. Σε αυτόν το ρόλο πολλές φορές αντιμετώπισε κρίσιμες καταστάσεις, τις οποίες υπερνικούσε πάντα με τη βοήθεια της πολιτικής εξουσίας. Ο μοναδικός τρόπος να αποτραπεί η εκφυλιστική επίδραση της ΕΤΕ στην διαδικασία εξυγίανσης των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων ήταν η μεταβολή*

Άντε και σε καλή μεριά...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

Είναι κατ' αρχάς χρήσιμο να επισημανθεί η λέξις ψεύδος. Ψεύδος είναι **ο μη αληθής λόγος**, το εσφαλμένο συμπέρασμα, ο απατηλός συλλογισμός. Επίσης, γνωρίζουμε ότι **η είδηση είναι γνώση**. Επομένως, είναι σημαντικό η είδηση να ανταποκρίνεται προς την πραγματικότητα.

Εάν, εν συνεχεία, αναζητήσομε την σημασία της λέξης **πληροφορία** θα διαπιστώσομε ότι σημαίνει την **πλήρη βεβαιότητα**, την πεποίθηση. Ως τέτοια, η πληροφορία διεκδικεί το αλάθητο και το αληθές. Ισχύει, πράγματι, αυτό, σε όλες τις περιπτώσεις; Η απάντηση είναι σαφώς αρνητική, δεδομένου πως **κατά** και **δια** της χρήσεως, αυτού το οποίο φέρεται ως πληροφορία, συνήθως πραγματοποιείται φθορά του περιεχομένου που αποδίδεται εξ ορισμού στην λέξη.

Έτσι, αναγκαζόμαστε να αποδεχθούμε αυτό το οποίο ισχύει στην πράξη ότι, δηλαδή, το ψεύδος και η αλήθεια συναρτώνται με την πληροφορία και επομένως μία πληροφορία είναι αληθινή ή ψευδής. Το ίδιο ισχύει και για την είδηση. Αυτό αφορά κατ' αρχήν τις «καθαρές» περιπτώσεις. Μπορεί, όμως, να είναι αποτέλεσμα αναμίξεως του αληθούς με το ψευδές. Σε αυτήν την περίπτωση τα ποσοστά αληθείας και ψεύδους ποικίλλουν. Αυτό εξαρτάται σε πολλές περιπτώσεις από την βαρύτητα που έχει για κάποιους η αλλοίωση των πραγματικών περιστατικών. Το βέβαιον είναι πως με αυτήν την ανάμιξη κατοχυρώνεται το ψευδές μέρος.

Σε πολλές, επίσης, περιπτώσεις εκείνο το οποίο μπορεί να συμβεί είναι η αποσιώπηση μέρους της πληροφορίας. Εννοείται, πως εκείνο το οποίο ισχύει, στις περισσότερες καταστάσεις αυτού του είδους, είναι η επιδίωξη κάποιου σκοπού εκ μέρους εκείνων οι οποίοι αλλοιώνουν ή παραποιούν την πληροφορία. Η παραποίηση μπορεί να αφορά τον τίτλο, την περιγραφή ή κάποια από τα στοιχεία ενός γεγονότος.

Τόσο στον γραπτό, όσο και στον προφορικό τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται μία πληροφορία, κεντρική σημασία έχει το κατά πόσον εμπεριέχει την εκ των πραγμάτων αλήθεια ή τμήμα της. Σε αυτήν την περίπτωση εκείνο που απαιτείται είναι η αποκατάστασης του πραγματικού στο σύνολό του. Στην προσπάθεια αυτή, χρειάζεται να επιστρατευθούν πολλά εργαλεία, να υπάρχουν οι κατάλληλες γνώσεις, ενώ απαιτείται και ένας κύκλος ενεργειών και

«Ενός κακού μύρια έπονται», μας λέγει μια επιβεβαιωμένη από την ίδια τη ζωή διατύπωση. Ποιο είναι το κακό; Προφανώς και δεν είναι κάτι το μη ορατό, το αδύνατον να συλληφθεί από τον ανθρώπινο νου. Είναι όλα αυτά που αφορούν όσους ενδιαφέρονται για την αλήθεια, η οποία χρειάζεται και θα μπορέσει να αποτελέσει γι' αυτούς έναν φάρο που θα τους δείχνει την ορθή πλεύση για την προσέγγιση της αναρχίας. Για να μην θεωρηθεί πως αυτό που λέγεται είναι παράλογο θα υπενθυμίσουμε ότι κατά μία εκδοχή η αλήθεια σχετίζεται με αυτό το οποίο διατηρείται στην μνήμη. Εάν, λοιπόν, εκληφθεί ως αληθινό το ψευδές, τότε και όσα συνεπάγονται δεν θα μπορέσουν να διευκολύνουν την απελευθερωτική διεργασία.

την ουσία. Η σύγχυση και η προχειρότητα επικρατούν σε όλα τα πεδία. Η παραποίηση απόψεων και γεγονότων, είναι ένα σύνηθες μέσον για την επικράτηση κάποιας γραμμής κομματικού χαρακτήρα, που έχει την επίφαση της άποψης ή της αδιαμφισβήτητης αλήθειας. Ένα διαρκές παιχνίδι λέξεων, φράσεων και επιτηδευμένων διατυπώσεων έτσι ώστε να συγκαλύπτεται (ή να επιχειρείται η συγκάλυψη) το επιδιωκόμενον, η πραγματική πρόθεση. Λέξεις βουτηγμένες σε ένα κακότεχνο καμουφλάζ, στημένες καταστάσεις και ένα σωρό διαπλεκομένων μεταξύ τους γεγονότων και απόψεων. Σε συνδυασμό με όλα αυτά θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν και η επιπολαιότης με την οποία γίνεται χρήση των πηγών και των γεγονότων, όταν και εάν επιχειρηθεί μία σοβαροφανής κίνηση.

Προφανώς τα όσα αναφέρονται σε σχέση με προχειρότητες και ατασθαλίες δεν αφορούν μόνον αυτούς που επικαλούνται την αναρχία και την αναρχική τους τοποθέτηση σε επίπεδο ιδεών και πρακτικών. Είναι πράγματα που ισχύουν ευρύτερα. Εμάς, όμως, μας ενδιαφέρει η αναρχία και οι αναρχικές απόψεις. Μας ενδιαφέρει τα γραπτά να απεικονίζουν την όσον το δυνατόν πληρέστερη διατύπωση των γεγονότων. Έχει διαπιστωθεί σε βιβλία και μπροσούρες που γράφονται είτε από αναρχικούς, είτε από διακείμενους ευμενώς προς τις αναρχικές απόψεις, μία απίστευτη προχειρότητα και επιπολαιότητα με αποτέλεσμα να υπάρχουν ανακρίβειες ως προς περιστατικά, απόψεις και καταστάσεις.

Αυτή η κατάσταση οφείλεται στην ευκολία με την οποία είναι δυνατόν να συλλεγούν «πληροφορίες» από το διαδίκτυο. Όμως, αυτές συνήθως δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια επειδή εκφράζουν τις πιο πολλές φορές την συμπάθεια ή την αντιπάθεια διαφόρων ατόμων τα οποία προτιμούν, βεβαίως, να διατηρούν και την ανωνυμία τους.

Αυτή η προχειρότητα επιφέρει την διατύπωση αυτών, που είναι δυνατόν να θεωρηθούν συγχωρητέες παραλείψεις έως πλήρως λαθεμένες «πληροφορίες» για πρόσωπα, καταστάσεις και απόψεις. Δεν είναι του παρόντος να υπεισέλθουμε σε λεπτομερειακές αναφορές σχετικά με λάθη και «λάθη», που μπορεί να διακρίνει κάποιος σε βιβλία και έντυπα. Ενδεχομένως να ασχοληθούμε στο μέλλον.

Εκείνο που θεωρούμε πως πρέπει να επισημανθεί είναι πως απαιτείται η προσήλωση στην ακρίβεια και επομένως στην αλήθεια. Οι απόψεις του γράφοντος ένα βιβλίο σε

τική, δεδομένου πως **κατά** και **δια** της χρήσεως, αυτού το οποίο φέρεται ως πληροφορία, συνήθως πραγματοποιείται φθορά του περιεχομένου που αποδίδεται εξ ορισμού στην λέξη.

Έτσι, αναγκαζόμαστε να αποδεχθούμε αυτό το οποίο ισχύει στην πράξη ότι, δηλαδή, το ψεύδος και η αλήθεια συναρτώνται με την πληροφορία και επομένως μία πληροφορία είναι αληθινή ή ψευδής. Το ίδιο ισχύει και για την είδηση. Αυτό αφορά κατ' αρχήν τις «καθαρές» περιπτώσεις. Μπορεί, όμως, να είναι αποτέλεσμα αναμίξεως του αληθούς με το ψευδές. Σε αυτήν την περίπτωση τα ποσοστά αληθείας και ψεύδους ποικίλλουν. Αυτό εξαρτάται σε πολλές περιπτώσεις από την βαρύτητα που έχει για κάποιους η αλλοίωση των πραγματικών περιστατικών. Το βέβαιον είναι πως με αυτήν την ανάμιξη κατοχυρώνεται το ψευδές μέρος.

Σε πολλές, επίσης, περιπτώσεις εκείνο το οποίο μπορεί να συμβεί είναι η αποσιώπηση μέρους της πληροφορίας. Εννοείται, πως εκείνο το οποίο ισχύει, στις περισσότερες καταστάσεις αυτού του είδους, είναι η επιδίωξη κάποιου σκοπού εκ μέρους εκείνων οι οποίοι αλλοιώνουν ή παραποιούν την πληροφορία. Η παραποίηση μπορεί να αφορά τον τίτλο, την περιγραφή ή κάποια από τα στοιχεία ενός γεγονότος.

Τόσο στον γραπτό, όσο και στον προφορικό τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται μία πληροφορία, κεντρική σημασία έχει το κατά πόσον εμπεριέχει την εκ των πραγμάτων αλήθεια ή τμήμα της. Σε αυτήν την περίπτωση εκείνο που απαιτείται είναι η αποκατάστασης του πραγματικού στο σύνολό του. Στην προσπάθεια αυτή, χρειάζεται να επιστρατευθούν πολλά εργαλεία, να υπάρχουν οι κατάλληλες γνώσεις, ενώ απαιτείται και ένας κύκλος ενεργειών και προσεγγίσεων προσώπων, οι οποίες θα μπορέσουν να διασταυρώσουν τα αληθή και να απομακρύνουν τα ψευδή. Εφ' όσον δεν ακολουθηθεί η διαδικασία της «κάθαρσης», αυτό το οποίο θα περιέλθει εις γνώσιν των ανθρώπων θα είναι ένα ερέθισμα το οποίον προκαλεί εντυπώσεις άσχετες με το πραγματικό, αυτό δηλαδή το οποίο συνέβη και διακινήθηκε ως πληροφορία, ως βεβαιωμένο γεγονός. Επομένως έχομε ψευδή είδηση (εφ' όσον η μισή αλήθεια, συνήθως, επισκιάζεται από το ψεύδος) και επομένως μη αληθινή γνώση, η οποία, όμως, εφ' όσον παγιωθεί θεωρείται ως αδιαμφισβήτητη αλήθεια.

Αντιλαμβάνεται, ως εκ τούτου, ο κάθε ένας ότι οι δυσκολίες για την αποκατάσταση του πραγματικού αυξάνονται, όσον η χρονική απόσταση από το γεγονός και την πληροφορία μεγαλώνει.

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι στην σημερινή εποχή που χαρακτηρίζεται από την ταχεία μεταφορά της εμφανιζόμενης ως πληροφορίας, το σύνολο σχεδόν των διακινουμένων «ειδήσεων» πάσχει από την έλλειψη αλή-

«Ενός κακού μύρια έπονται», μας λέγει μια επιβεβαιωμένη από την ίδια τη ζωή διατύπωση. Ποιο είναι το κακό; Προφανώς και δεν είναι κάτι το μη ορατό, το αδύνατον να συλληφθεί από τον ανθρώπινο νου. Είναι όλα αυτά που αφορούν όσους ενδιαφέρονται για την αλήθεια, η οποία χρειάζεται και θα μπορέσει να αποτελέσει γι' αυτούς έναν φάρο που θα τους δείχνει την ορθή πλεύση για την προσέγγιση της αναρχίας. Για να μην θεωρηθεί πως αυτό που λέγεται είναι παράλογο θα υπενθυμίσουμε ότι κατά μία εκδοχή η αλήθεια σχετίζεται με αυτό το οποίο διατηρείται στην μνήμη. Εάν, λοιπόν, εκληφθεί ως αληθινό το ψευδές, τότε και όσα συνεπάγονται δεν θα μπορέσουν να διευκολύνουν την απελευθερωτική διεργασία.

Ποιά είναι αυτά που δεν λησμονούνται; Διακρίνονται σε δυο κατηγορίες. Προφανώς σε αυτά που μετά την εκδήλωσή τους μένουν χαραγμένα με αδιασάλευτο τρόπο στην μνήμη αυτών που τα έζησαν και σε όσα αποτυπώνονται ως γεγονότα πάνω σε ένα χαρτί, σε μια εφημερίδα, ένα περιοδικό ή ένα βιβλίο, είτε από τους βιώσαντες τα γεγονότα είτε από τρίτους.

Το μέγεθος της φροντίδας για την ορθή και ακριβή αποτύπωση ενός ή ορισμένων γεγονότων αποδεικνύει την προσήλωση και αφοσίωση στην ιδέα την οποία υπηρετεί ή ισχυρίζεται πως υπηρετεί, ο κάθε ένας, ή την έλλειψη αυτών των ουσιωδών χαρακτηριστικών.

Ας διευκρινισθεί πως σε αυτό το κείμενο δεν ασχολούμαστε με την εκδήλωση φαινομένων ενσυνείδητης παραποίησης γεγονότων προς αποκομιδή πολιτικών ή οργανωτικών ωφελημάτων και άγραν μελών. Άλλωστε, οι κυβιστήσεις (γνωστές και ως κωλοτούμπες) είναι ένα σύνηθες φαινόμενο από το οποίον πάσχουν οι ασχολούμενοι με την πολιτική. Με δεδομένο το γεγονός τής, εις βάθος,

θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν και η επιπολαιότης με την οποία γίνεται χρήση των πηγών και των γεγονότων, όταν και εάν επιχειρηθεί μία σοβαροφανής κίνηση.

Προφανώς τα όσα αναφέρονται σε σχέση με προχειρότητες και ατασθαλίες δεν αφορούν μόνον αυτούς που επικαλούνται την αναρχία και την αναρχική τους τοποθέτηση σε επίπεδο ιδεών και πρακτικών. Είναι πράγματα που ισχύουν ευρύτερα. Εμάς, όμως, μας ενδιαφέρει η αναρχία και οι αναρχικές απόψεις. Μας ενδιαφέρει τα γραπτά να απεικονίζουν την όσον το δυνατόν πληρέστερη διατύπωση των γεγονότων. Έχει διαπιστωθεί σε βιβλία και μπροσούρες που γράφονται είτε από αναρχικούς, είτε από διακείμενους ευμενώς προς τις αναρχικές απόψεις, μία απίστευτη προχειρότητα και επιπολαιότητα με αποτέλεσμα να υπάρχουν ανακρίβειες ως προς περιστατικά, απόψεις και καταστάσεις.

Αυτή η κατάσταση οφείλεται στην ευκολία με την οποία είναι δυνατόν να συλλεγούν «πληροφορίες» από το διαδίκτυο. Όμως, αυτές συνήθως δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια επειδή εκφράζουν τις πιο πολλές φορές την συμπάθεια ή την αντιπάθεια διαφόρων ατόμων τα οποία προτιμούν, βεβαίως, να διατηρούν και την ανωνυμία τους.

Αυτή η προχειρότητα επιφέρει την διατύπωση αυτών, που είναι δυνατόν να θεωρηθούν συγχωρητέες παραλείψεις έως πλήρως λαθεμένες «πληροφορίες» για πρόσωπα, καταστάσεις και απόψεις. Δεν είναι του παρόντος να υπεισέλθουμε σε λεπτομερειακές αναφορές σχετικά με λάθη και «λάθη», που μπορεί να διακρίνει κάποιος σε βιβλία και έντυπα. Ενδεχομένως να ασχοληθούμε στο μέλλον.

Εκείνο που θεωρούμε πως πρέπει να επισημανθεί είναι πως απαιτείται η προσήλωση στην ακρίβεια και επομένως στην αλήθεια. Οι απόψεις του γράφοντος ένα βιβλίο σε σχέση με το γεγονός που περιγράφει πρέπει να μην ενοποιούνται με τρόπο που να είναι αδύνατο να διαχωρισθεί η άποψη ή το σχόλιο από αυτό καθ' εαυτό το γεγονός. Εννοείται πως δεν βοηθά, αντίθετα δυσκολεύει, η συσσώρευση πληροφοριών οι οποίες δεν έχουν ελεγχθεί για την ορθότητα και την πραγματική τους υπόσταση.

Όποιος και από όποια σκοπιά αναλαμβάνει την συγγραφή ενός βιβλίου, μπροσούρας, χρονικού ή μελέτης οφείλει να ενεργεί με υπευθυνότητα, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες και ευκαιριακές παρορμήσεις αυτοανάδειξης ή προβολής κάποιου «έργου».

Κάθε καταγραφή γεγονότων είναι συστατικό της ιστορίας μόνον εφ' όσον σέβεται και υπηρετεί την αλήθεια, ερευνώντας, συγκρίνοντας, ξεκαθαρίζοντας και ταξινομώντας το υπό έρευνα γεγονός. Στην αντίθετη περίπτωση είναι ένα από τα πολλά άχρηστα γραψίματα, άνευ ουσίας και χρησιμότητος.

Εάν κάποιος σέβεται πρωτίστως τον εαυτό του, τότε είναι βέβαιο πως θα σέβεται τα γεγονότα και θα τα αποδίδει

το ψευδές μέρος.

Σε πολλές, επίσης, περιπτώσεις εκείνο το οποίο μπορεί να συμβεί είναι η αποσιώπηση μέρους της πληροφορίας. Εννοείται, πως εκείνο το οποίο ισχύει, στις περισσότερες καταστάσεις αυτού του είδους, είναι η επιδίωξη κάποιου σκοπού εκ μέρους εκείνων οι οποίοι αλλοιώνουν ή παραποιούν την πληροφορία. Η παραποίηση μπορεί να αφορά τον τίτλο, την περιγραφή ή κάποια από τα στοιχεία ενός γεγονότος.

Τόσο στον γραπτό, όσο και στον προφορικό τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται μία πληροφορία, κεντρική σημασία έχει το κατά πόσον εμπεριέχει την εκ των πραγμάτων αλήθεια ή τμήμα της. Σε αυτήν την περίπτωση εκείνο που απαιτείται είναι η αποκατάστασης του πραγματικού στο σύνολό του. Στην προσπάθεια αυτή, χρειάζεται να επιστρατευθούν πολλά εργαλεία, να υπάρχουν οι κατάλληλες γνώσεις, ενώ απαιτείται και ένας κύκλος ενεργειών και προσεγγίσεων προσώπων, οι οποίες θα μπορέσουν να διασταυρώσουν τα αληθή και να απομακρύνουν τα ψευδή. Εφ' όσον δεν ακολουθηθεί η διαδικασία της «κάθαρσης», αυτό το οποίο θα περιέλθει εις γνώσιν των ανθρώπων θα είναι ένα ερέθισμα το οποίον προκαλεί εντυπώσεις άσχετες με το πραγματικό, αυτό δηλαδή το οποίο συνέβη και διακινήθηκε ως πληροφορία, ως βεβαιωμένο γεγονός. Επομένως έχομε ψευδή είδηση (εφ' όσον η μισή αλήθεια, συνήθως, επισκιάζεται από το ψεύδος) και επομένως μη αληθινή γνώση, η οποία, όμως, εφ' όσον παγιωθεί θεωρείται ως αδιαμφισβήτητη αλήθεια.

Αντιλαμβάνεται, ως εκ τούτου, ο κάθε ένας ότι οι δυσκολίες για την αποκατάσταση του πραγματικού αυξάνονται, όσον η χρονική απόσταση από το γεγονός και την πληροφορία μεγαλώνει.

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονότος ότι στην σημερινή εποχή που χαρακτηρίζεται από την ταχεία μεταφορά της εμφανιζόμενης ως πληροφορίας, το σύνολο σχεδόν των διακινουμένων «ειδήσεων» πάσχει από την έλλειψη αλήθειας. Μπορεί, παραδείγματος χάριν, να γίνει ένας φόνος εν μέση οδώ και παρουσία πλήθους, αλλά διάφορες σκοπιμότητες να μεταφέρουν τελείως διαφορετικές πληροφορίες από τα όσα συνέβησαν στην πραγματικότητα.

Για ποιο λόγο κάνομε αυτές τις επισημάνσεις; Θα μπορούσαν να αναφερθούν πολλοί λόγοι. Οι πλέον σημαντικοί είναι αυτοί που αφορούν την αναζήτηση, την ανάδειξη και την διατήρηση της αλήθειας έτσι ώστε να υπάρχει μία συνεχής αλληλεπίδραση ανάμεσα στο παρόν, το παρελθόν και το μέλλον.

... και ...

«Ενός κακού μύρια έπονται», μας λέγει μια επιβεβαιωμένη από την ίδια τη ζωή διατύπωση. Ποιο είναι το κακό; Προφανώς και δεν είναι κάτι το μη ορατό, το αδύνατον να συλληφθεί από τον ανθρώπινο νου. Είναι όλα αυτά που αφορούν όσους ενδιαφέρονται για την αλήθεια, η οποία χρειάζεται και θα μπορέσει να αποτελέσει γι' αυτούς έναν φάρο που θα τους δείχνει την ορθή πλεύση για την προσέγγιση της αναρχίας. Για να μην θεωρηθεί πως αυτό που λέγεται είναι παράλογο θα υπενθυμίσουμε ότι κατά μία εκδοχή η αλήθεια σχετίζεται με αυτό το οποίο διατηρείται στην μνήμη. Εάν, λοιπόν, εκληφθεί ως αληθινό το ψευδές, τότε και όσα συνεπάγονται δεν θα μπορέσουν να διευκολύνουν την απελευθερωτική διεργασία.

Ποιά είναι αυτά που δεν λησμονούνται; Διακρίνονται σε δυο κατηγορίες. Προφανώς σε αυτά που μετά την εκδήλωσή τους μένουν χαραγμένα με αδιασάλευτο τρόπο στην μνήμη αυτών που τα έζησαν και σε όσα αποτυπώνονται ως γεγονότα πάνω σε ένα χαρτί, σε μια εφημερίδα, ένα περιοδικό ή ένα βιβλίο, είτε από τους βιώσαντες τα γεγονότα είτε από τρίτους.

Το μέγεθος της φροντίδας για την ορθή και ακριβή αποτύπωση ενός ή ορισμένων γεγονότων αποδεικνύει την προσήλωση και αφοσίωση στην ιδέα την οποία υπηρετεί ή ισχυρίζεται πως υπηρετεί, ο κάθε ένας, ή την έλλειψη αυτών των ουσιωδών χαρακτηριστικών.

Ας διευκρινισθεί πως σε αυτό το κείμενο δεν ασχολούμαστε με την εκδήλωση φαινομένων ενσυνείδητης παραποίησης γεγονότων προς αποκομιδή πολιτικών ή οργανωτικών ωφελημάτων και άγραν μελών. Άλλωστε, οι κυβιστήσεις (γνωστές και ως κωλοτούμπες) είναι ένα σύνηθες φαινόμενο από το οποίον πάσχουν οι ασχολούμενοι με την πολιτική. Με δεδομένο το γεγονός τής, εις βάθος, βυθίσεως του αναρχιστικού χώρου στην πολιτική πρακτική και μεθοδολογία, οι ταλαντεύσεις, οι αντιφάσκουσες συμπεριφορές του τύπου «διαφωνώ αλλά συμμετέχω», οι εκ του πονηρού ασαφείς και διπλωματικές και διπλωματίζουσες διατυπώσεις και τοποθετήσεις, είναι συνεχείς και απλώνουν ένα περίπλοκο δίκτυο, όπου η αλήθεια (αλλά και η ειλικρίνεια) γίνεται δυσεύρετη.

Είναι αδιαμφισβήτητο πως η προπαγάνδα έχει αντικαταστήσει την σημασία των λέξεων των εννοιών και των γεγονότων και η πολιτική σκοπιμότης έχει αντικαταστήσει απόψεις και καταστάσεις.

Αυτή η κατάσταση οφείλεται στην ευκολία με την οποία είναι δυνατόν να συλλεγούν «πληροφορίες» από το διαδίκτυο. Όμως, αυτές συνήθως δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια επειδή εκφράζουν τις πιο πολλές φορές την συμπάθεια ή την αντιπάθεια διαφόρων ατόμων τα οποία προτιμούν, βεβαίως, να διατηρούν και την ανωνυμία τους.

Αυτή η προχειρότητα επιφέρει την διατύπωση αυτών, που είναι δυνατόν να θεωρηθούν συγχωρητέες παραλείψεις έως πλήρως λαθεμένες «πληροφορίες» για πρόσωπα, καταστάσεις και απόψεις. Δεν είναι του παρόντος να υπεισέλθουμε σε λεπτομερειακές αναφορές σχετικά με λάθη και «λάθη», που μπορεί να διακρίνει κάποιος σε βιβλία και έντυπα. Ενδεχομένως να ασχοληθούμε στο μέλλον.

Εκείνο που θεωρούμε πως πρέπει να επισημανθεί είναι πως απαιτείται η προσήλωση στην ακρίβεια και επομένως στην αλήθεια. Οι απόψεις του γράφοντος ένα βιβλίο σε σχέση με το γεγονός που περιγράφει πρέπει να μην ενοποιούνται με τρόπο που να είναι αδύνατο να διαχωρισθεί η άποψη ή το σχόλιο από αυτό καθ' εαυτό το γεγονός. Εννοείται πως δεν βοηθά, αντίθετα δυσκολεύει, η συσσώρευση πληροφοριών οι οποίες δεν έχουν ελεγχθεί για την ορθότητα και την πραγματική τους υπόσταση.

Όποιος και από όποια σκοπιά αναλαμβάνει την συγγραφή ενός βιβλίου, μπροσούρας, χρονικού ή μελέτης οφείλει να ενεργεί με υπευθυνότητα, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες και ευκαιριακές παρορμήσεις αυτοανάδειξης ή προβολής κάποιου «έργου».

Κάθε καταγραφή γεγονότων είναι συστατικό της ιστορίας μόνον εφ' όσον σέβεται και υπηρετεί την αλήθεια, ερευνώντας, συγκρίνοντας, ξεκαθαρίζοντας και ταξινομώντας το υπό έρευνα γεγονός. Στην αντίθετη περίπτωση είναι ένα από τα πολλά άχρηστα γραφίματα, άνευ ουσίας και χρησιμότητος.

Εάν κάποιος σέβεται πρωτίστως τον εαυτό του, τότε είναι βέβαιο πως θα σέβεται τα γεγονότα και θα τα αποδίδει με την μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια (το απόλυτο είναι συνήθως μη προσεγγίσιμο).

Έτσι, η συμβολή στην αποκατάσταση του αληθινού δεν θα σχετίζεται με διάφορα παίγνια ασχέτων, αδιάφορων και πολιτικολογούντων.

Τότε είναι που η φράση του Ευριπίδη θα αποκτά την ουσιαστική της διάσταση: **«Όλβιος όστις ιστορίης έσχε μάθησιν», (Ευτυχισμένος είναι όποιος έμαθε την ιστορία).**

Η. Α.

Παγκόσμιος καπιταλισμός ή τοπικός σχεδιασμός; (Karl Polanyi)

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί μετάφραση ενός μικρού μέρους από το έργο του Karl Polanyi, «Ο Μεγάλος Μετασχηματισμός» (The Great Transformation), που εκδόθηκε το 1944. Δεκαετίες αργότερα παραμένει εύστοχο κι επίκαιρο, σα να γράφτηκε εχθές. Η διεισδυτική του ματιά «έβλεπε» δεκαετίες εμπρός τις εξελίξεις στο γεωπολιτικό γίγνεσθαι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αναλογία όσων αναφέρει για τη Μ. Βρετανία του τότε, με τις σημερινές εξελίξεις του «Brexit» κι όσων αναμένεται να ακολουθήσουν στο προχώρημα της παγκοσμιοποίησης. Θεωρήσαμε, λοιπόν, σημαντικό να παραθέσουμε κάποια κομμάτια του αναφερθέντος συγγραφικού του έργου. Οι εκ βάθρων διαφωνίες μας, όσον αφορά τα προτάγματα και τον τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας, ασφαλώς και δεν μας εμποδίζουν να παρουσιάσουμε απόψεις, που, το λιγότερο, αποτελούν «τροφή» για γόνιμους προβληματισμούς. Στα επόμενα φύλλα της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ θα παραθέσουμε, όπως ήδη αναφέρθηκε, επί πλέον κεφάλαια του εν λόγω δοκιμίου.

Από όλες τις μεγάλες αλλαγές που παρατηρούμε στη γενιά μας, καμμιά δεν μπορεί να αποδειχτεί πιο έντονη από αυτή που μεταμορφώνει την οργάνωση της διεθνούς ζωής. Πέρα από τη συνήθεια της πολιτικής δύναμης είτε να υπηρετεί είτε, κυρίως, να υπηρετείται από ιδεολογίες, μπορούμε να συλλάβουμε μια αναλαμπή των απομακρυσμένων και σημαντικών πολιτικών που μπορούν, αν και τυχαία, να εκπληρώσουν τις βαθιά ριζωάζουν σε ένα σχήμα, αυτό της κοινωνίας του 19ου αι., ενώ οι άλλες δυνάμεις, περιλαμβανομένης της ίδιας της Βρετανίας, ανήκουν σε ένα άλλο, που βρίσκεται στον κύκλο της μετάβασης σε μια νέα μορφή. Κάθε πλευρά, θα ευνοούσε –ή τουλάχιστον θα έπρεπε, λογικά– το σχήμα που έχει την τάση να διατηρεί κάθε πλευρά της ισορροπίας ασφαλή.

Το εξαιρετικό γεγονός της εποχής μας είναι η ταυτόχρονη πτώση του φιλελεύθερου καπιταλισμού, του παγκοσμίως επαναστατικού σοσιαλισμού και της φυλετικής επικράτησης –οι τρεις ανταγωνιστικές μορφές των παγκόσμιων κοινωνιών. Η ξαφνική έξοδός τους ακολουθήθηκε από δραστικές, ανήκουστες αλλαγές στα ανθρώπινα ζητήματα και την αρχή μιας νέας εποχής παγκόσμιας πολιτικής. Ο παγκόσμιος επαναστατικός σοσιαλισμός ξεπεράστηκε από τον «τοπικό» σοσιαλισμό στα δεινά και στις δόξες των Πενταετών Σχεδίων, των δοκιμασιών των Δικών και το θρίαμβο του Στάλινγκραντ. Ο φιλελεύθερος καπιταλισμός έφτασε σε ένα τέλος με την κατάρρευση του χρυσού κανόνα, που άφησε εκατομμύρια ανέργων και άνευ προηγουμένου κοινωνικές ελλείψεις στο πέρασμά του. Η αρχή του Χίτλερ για επικράτηση συνετρίβη σε ένα πεδίο μάχης, όπου συνυπήρχε με τον πλανήτη που επιχείρησε να κατακτήσει. Και έξω από τη μεγάλη μετάλλαξη ανέκυψαν πολλές μορφές περιορισμένης ύπαρξης εκ φύσεως –νέες μορφές σοσιαλισμού, καπιταλισμού, οικονομικού προγραμματισμού ή ημί-προγραμματισμού– καθένας από αυτούς, τοαναπτύξουν ένα νέο τρόπο ζωής. Η «ξένη οικονομία» τους είναι η φροντίδα της κυβέρνησής τους· το νόμισμά τους είναι υπό διαχείριση, το εξωτερικό τους εμπόριο και τα δάνεια του εξωτερικού ελέγχονται. Οι εσωτερικοί τους θεσμοί μπορεί να διαφέρουν πολύ, αλλά οι θεσμοί με τη βοήθεια των οποίων κάνουν τις συμφωνίες τους για την «ξένη οικονομία» τους είναι ιδιαίτερα πανομοιότυποι. Το νέο μόνιμο σχήμα των παγκόσμιων ζητημάτων είναι αυτό των τοπικών συστημάτων, που συνυπάρχουν πλάι πλάι.

Υπάρχει μια αξιοσημείωτη εξαίρεση. Οι Ηνωμένες Πολιτείες παρέμειναν πατρίδα του φιλελεύθερου καπιταλισμού και ενδυναμώθηκαν αρκετά, με αποκλειστικό και μόνο σκοπό την Ουτοπική πολιτική γραμμή που εμπλέκεται σε μια τέτοια μοιραία και ισχυρή εξαίρεση. Μια Ουτοπική γραμμή, δεδομένου ότι, σε τελική ανάλυση, η προσπάθεια αποκατάστασης τής προ του 1914 παγκόσμιας τάξης, μαζί με τον χρυσό κανόνα και τις πολλαπλές κυριαρχίες, είναι εγγενώς αδύνατη. Αλλά οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν έχουν εναλλακτική. Οι Αμερικανοί σχεδόν ομόφωνα αναγνωρίζουν τον τρόπο ζωής τους με την προσωπική επιχείρηση και τον επιχειρηματικό σχεδιασμό – αν και όχι μαζί με το κλασικό laisser-faire. Αυτό σημαίνει γι' αυτούς η δημοκρατία, τόσο για τους πλούσιους όσο και για τους φτωχούς, το να συμμετέχει, όπως συμβαίνει, στην κοινωνική ισότητα η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού. Η Μεγάλη Ύφεση των αρχών του '30 άφησε αυτή την προδιάθεση ανέ-

Ηνωμένες Πολιτείες μια φιλελεύθερη οικονομία τουλάχιστον για μια περίοδο μέχρι τις αρχές του 1890, χωρίς να αποφέρει τους θανάσιμους κινδύνους στον ιστό της κοινωνίας, σε ανθρώπους και εδάφη, που σε άλλες περιπτώσεις είναι αδιαχώριστα, από τον «αυτορυθμιζόμενο» καπιταλισμό. Αυτό συμβαίνει επειδή οι Αμερικανοί ακόμη πιστεύουν σε έναν τρόπο ζωής που δεν

Polanyi, «Ο Μεγάλος Μετασχηματισμός» (The Great Transformation), που εκδόθηκε το 1944. Δεκαετίες αργότερα παραμένει εύστοχο κι επίκαιρο, σα να γράφτηκε εχθές. Η διεισδυτική του ματιά «έβλεπε» δεκαετίες εμπρός τις εξελίξεις στο γεωπολιτικό γίγνεσθαι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αναλογία όσων αναφέρει για τη Μ. Βρετανία του τότε, με τις σημερινές εξελίξεις του «Brexit» κι όσων αναμένεται να ακολουθήσουν στο προχώρημα της παγκοσμιοποίησης. Θεωρήσαμε, λοιπόν, σημαντικό να παραθέσουμε κάποια κομμάτια του αναφερθέντος συγγραφικού του έργου. Οι εκ βάθρων διαφωνίες μας, όσον αφορά τα προτάγματα και τον τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας, ασφαλώς και δεν μας εμποδίζουν να παρουσιάσουμε απόψεις, που, το λιγότερο, αποτελούν «τροφή» για γόνιμους προβληματισμούς. Στα επόμενα φύλλα της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ θα παραθέσουμε, όπως ήδη αναφέρθηκε, επί πλέον κεφάλαια του εν λόγω δοκιμίου.

Από όλες τις μεγάλες αλλαγές που παρατηρούμε στη γενιά μας, καμμιά δεν μπορεί να αποδειχτεί πιο έντονη από αυτή που μεταμορφώνει την οργάνωση της διεθνούς ζωής. Πέρα από τη συνήθεια της πολιτικής δύναμης είτε να υπηρετεί είτε, κυρίως, να υπηρετείται από ιδεολογίες, μπορούμε να συλλάβουμε μια αναλαμπή των απομακρυσμένων και σημαντικών πολιτικών που μπορούν, αν και τυχαία, να εκπληρώσουν τις βαθιά ριζωμένες φιλοδοξίες των κοινών ανθρώπων. Είναι πιθανό ότι οι αλλαγές του δημοκρατικού σοσιαλισμού (που οι περισσότεροι άνθρωποι, ακόμη και πολύ πρόσφατα, θα αποφαίνονταν ότι είναι μηδαμινές) βελτιώνονται σημαντικά, αν και μέσα από απροσδόκητα μονοπάτια. Αλλά όποια κι αν είναι η μοίρα των εσωτερικών ζητημάτων, το πολιτικό σύστημα του κόσμου συνολικά έχει φτάσει αναμφίβολα σε ένα σημείο καμπής και αυτό έχει συνέπεια η Μεγάλη Βρετανία να στέκεται τώρα σε ένα μεγάλο σταυροδρόμι. Το γεγονός είναι ακόμη τόσο κοντά και τόσο αχανές, ώστε να γίνει ξεκάθαρα ευδιάκριτο, αλλά όσο το συντομότερο πάρουμε μια θέση, τόσο το

ριλαμβανόμενης της ίδιας της Βρετανίας, ανήκουν σε ένα άλλο, που βρίσκεται στον κύκλο της μετάβασης σε μια νέα μορφή. Κάθε πλευρά, θα ευνοούσε –ή τουλάχιστον θα έπρεπε, λογικά– το σχήμα που έχει την τάση να διατηρεί κάθε πλευρά της ισορροπίας ασφαλή.

Το εξαιρετικό γεγονός της εποχής μας είναι η ταυτόχρονη πτώση του φιλελεύθερου καπιταλισμού, του παγκοσμίως επαναστατικού σοσιαλισμού και της φυλετικής επικράτησης –οι τρεις ανταγωνιστικές μορφές των παγκόσμιων κοινωνιών. Η ξαφνική έξοδός τους ακολουθήθηκε από δραστικές, ανήκουστες αλλαγές στα ανθρώπινα ζητήματα και την αρχή μιας νέας εποχής παγκόσμιας πολιτικής. Ο παγκόσμιος επαναστατικός σοσιαλισμός ξεπεράστηκε από τον «τοπικό» σοσιαλισμό στα δεινά και στις δόξες των Πενταετών Σχεδίων, των δοκιμασιών των Δικών και το θρίαμβο του Στάλινγκραντ. Ο φιλελεύθερος καπιταλισμός έφτασε σε ένα τέλος με την κατάρρευση του χρυσού κανόνα, που άφησε εκατομμύρια ανέργων και άνευ προηγουμένου κοινωνικές ελλείψεις στο πέρασμά του. Η αρχή του Χίτλερ για επικράτηση συνετρίβη σε ένα πεδίο μάχης, όπου συνυπήρχε με τον πλανήτη που επιχείρησε να κατακτήσει. Και έξω από τη μεγάλη μετάλλαξη ανέκυψαν πολλές μορφές περιορισμένης ύπαρξης εκ φύσεως –νέες μορφές σοσιαλισμού, καπιταλισμού, οικονομικού προγραμματισμού ή ημί-προγραμματισμού– καθένας από αυτούς, *τοπικός*, από την ίδια τη φύση του.

Αυτή η διαδικασία ήταν σχεδόν ένα ακριβές αντίγραφο της εδραίωσης του συστήματος των Ευρωπαϊκών κρατών, στο τέλος του 15ου αι. Και στις δύο περιπτώσεις η αλλαγή αναδύθηκε από την κατάρρευση της παγκόσμιας κοινωνίας της εποχής. Στο Μεσαίωνα αυτή η κοινωνία ήταν κυρίως θρησκευτική, ενώ στην εποχή μας ήταν κυρίως οικονομική. Είναι σαφές ότι η κατάρρευση του συστήματος της παγκόσμιας οικονομίας του 19ου αι. αναπόφευκτα προέκυψε ως αποτέλεσμα της άμεσης εμφάνισης οικονομικών μονάδων περιορισμένης έκτασης. Με όρους χρυσού κανόνα, αυτό το πραγματικό σύμβολο της παγκοσμιο-

βερνησής τους: το νόμισμά τους είναι υπό διαχείριση, το εξωτερικό τους εμπόριο και τα δάνεια του εξωτερικού ελέγχονται. Οι εσωτερικοί τους θεσμοί μπορεί να διαφέρουν πολύ, αλλά οι θεσμοί με τη βοήθεια των οποίων κάνουν τις συμφωνίες τους για την «ξένη οικονομία» τους είναι ιδιαίτερα πανομοιότυποι. Το νέο μόνιμο σχήμα των παγκόσμιων ζητημάτων είναι αυτό των τοπικών συστημάτων, που συνυπάρχουν πλάι πλάι.

Υπάρχει μια αξιοσημείωτη εξαίρεση. Οι Ηνωμένες Πολιτείες παρέμειναν πατρίδα του φιλελεύθερου καπιταλισμού και ενδυναμώθηκαν αρκετά, με αποκλειστικό και μόνο σκοπό την Ουτοπική πολιτική γραμμή που εμπλέκεται σε μια τέτοια μοιραία και ισχυρή εξαίρεση. Μια Ουτοπική γραμμή, δεδομένου ότι, σε τελική ανάλυση, η προσπάθεια αποκατάστασης τής προ του 1914 παγκόσμιας τάξης, μαζί με τον χρυσό κανόνα και τις πολλαπλές κυριαρχίες, είναι εγγενώς αδύνατη. Αλλά οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν έχουν εναλλακτική. Οι Αμερικανοί σχεδόν ομόφωνα αναγνωρίζουν τον τρόπο ζωής τους με την προσωπική επιχείρηση και τον επιχειρηματικό σχεδιασμό – αν και όχι μαζί με το κλασικό laisser-faire. Αυτό σημαίνει γι' αυτούς η δημοκρατία, τόσο για τους πλούσιους όσο και για τους φτωχούς, το να συμμετέχει, όπως συμβαίνει, στην κοινωνική ισότητα η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού. Η Μεγάλη Ύφεση των αρχών του '30 άφησε αυτή την προδιάθεση ανέπαφη κι απλώς απενεργοποίησε την αύρα της κολακείας, που περιέβαλλε τις οικονομίες του laisser-faire.Πέρα από λίγους σοσιαλιστές, κυρίως του τύπου της παγκόσμιας επανάστασης και ίσως ενός μεγαλύτερου αριθμού συνειδητών φασιστών, τα τεράστια επιτεύγματα του φιλελεύθερου καπιταλισμού φαίνονται στους Αμερικανούς ως το κεντρικό γεγονός στη σφαίρα της οργανωμένης κοινωνίας. Η βιομηχανική νομοθεσία, η κοινωνική ασφάλιση, οι δασμοί, οι εμπορικές ενώσεις και πειράματα στις δημόσιες υπηρεσίες, ακόμη και της κλίμακας του Τ.Υ.Α. (Διαχείριση της Κοιλάδας του Τεννεσή), έχουν επηρεάσει τη θέση του φιλελεύθερου καπιταλισμού,

Ηνωμένες Πολιτείες μια φιλελεύθερη οικονομία τουλάχιστον για μια περίοδο μέχρι τις αρχές του 1890, χωρίς να αποφέρει τους θανάσιμους κινδύνους στον ιστό της κοινωνίας, σε ανθρώπους και εδάφη, που σε άλλες περιπτώσεις είναι αδιαχώριστα, από τον «αυτορυθμιζόμενο» καπιταλισμό. Αυτό συμβαίνει επειδή οι Αμερικανοί ακόμη πιστεύουν σε έναν τρόπο ζωής που δεν υποστηρίζεται πλέον από τους περισσότερους ανθρώπους στον υπόλοιπο κόσμο, αλλά που παρ' όλα αυτά υπαινίσσεται μια παγκοσμιότητα, που κάνει όσους την πιστεύουν να ανακαταλαμβάνουν τον κόσμο για λογαριασμό της. Στο κρίσιμο ζήτημα της εξωτερικής οικονομίας, η Αμερική αντιπροσωπεύει τον 19ο αιώνα.

Συνεπάγεται ότι, τουλάχιστον δυνητικά, η Μεγάλη Βρετανία και η Σοβιετική Ένωση, μαζί με άλλες χώρες, συμμορφώνονται σε ένα σχήμα κι οι Ηνωμένες Πολιτείες σε ένα άλλο. Η Βρετανική Κοινοπολιτεία και η Ε.Σ.Σ.Δ. σχηματίζουν ένα μέρος του καινούριου συστήματος τοπικών δυνάμεων, ενώ οι Ηνωμένες Πολιτείες επιμένουν σε

με απόψεις, που, το λιγότερο, αποτελούν «τροφή» για γόνιμους προβληματισμούς. Στα επόμενα φύλλα της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ θα παραθέσουμε, όπως ήδη αναφέρθηκε, επί πλέον κεφάλαια του εν λόγω δοκιμίου.

Από όλες τις μεγάλες αλλαγές που παρατηρούμε στη γενιά μας, καμμιά δεν μπορεί να αποδειχτεί πιο έντονη από αυτή που μεταμορφώνει την οργάνωση της διεθνούς ζωής. Πέρα από τη συνήθεια της πολιτικής δύναμης είτε να υπηρετεί είτε, κυρίως, να υπηρετείται από ιδεολογίες, μπορούμε να συλλάβουμε μια αναλαμπή των απομακρυσμένων και σημαντικών πολιτικών που μπορούν, αν και τυχαία, να εκπληρώσουν τις βαθιά ριζωμένες φιλοδοξίες των κοινών ανθρώπων. Είναι πιθανό ότι οι αλλαγές του δημοκρατικού σοσιαλισμού (που οι περισσότεροι άνθρωποι, ακόμη και πολύ πρόσφατα, θα αποφαίνονταν ότι είναι μηδαμινές) βελτιώνονται σημαντικά, αν και μέσα από απροσδόκητα μονοπάτια. Αλλά όποια κι αν είναι η μοίρα των εσωτερικών ζητημάτων, το πολιτικό σύστημα του κόσμου συνολικά έχει φτάσει αναμφίβολα σε ένα σημείο καμπής και αυτό έχει συνέπεια η Μεγάλη Βρετανία να στέκεται τώρα σε ένα μεγάλο σταυροδρόμι. Το γεγονός είναι ακόμη τόσο κοντά και τόσο αχανές, ώστε να γίνει ξεκάθαρα ευδιάκριτο, αλλά όσο το συντομότερο πάρουμε μια θέση, τόσο το καλύτερο.

Κάποιος φτάνει να το συνειδητοποιήσει αυτό, όταν προσπαθεί να περιγράψει ακριβέστερα τις τάσεις που υπογραμμίζουν τις ξένες πολιτικές της Μεγάλης Βρετανίας, της Ρωσίας και της Αμερικής. Γι' αυτό, είναι αρκετά βέβαιο ότι το παραδοσιακό σχήμα δεν είναι αρκετό. Το επίμαχο μεταξύ των δυνάμεων δεν είναι τόσο η θέση τους σε ένα συγκεκριμένο σχήμα εξουσίας, *όσο το ίδιο το σχήμα*. Μιλώντας γενικότερα, οι Ηνωμένες Πολιτείες ταιριπεράστηκε από τον «τοπικό» σοσιαλισμό στα δεινά και στις δόξες των Πενταετών Σχεδίων, των δοκιμασιών των Δικών και το θρίαμβο του Στάλινγκραντ. Ο φιλελεύθερος καπιταλισμός έφτασε σε ένα τέλος με την κατάρρευση του χρυσού κανόνα, που άφησε εκατομμύρια ανέργων και άνευ προηγουμένου κοινωνικές ελλείψεις στο πέρασμά του. Η αρχή του Χίτλερ για επικράτηση συνετρίβη σε ένα πεδίο μάχης, όπου συνυπήρχε με τον πλανήτη που επιχείρησε να κατακτήσει. Και έξω από τη μεγάλη μετάλλαξη ανέκυψαν πολλές μορφές περιορισμένης ύπαρξης εκ φύσεως –νέες μορφές σοσιαλισμού, καπιταλισμού, οικονομικού προγραμματισμού ή ημί-προγραμματισμού– καθένας από αυτούς, *τοπικός*, από την ίδια τη φύση του.

Αυτή η διαδικασία ήταν σχεδόν ένα ακριβές αντίγραφο της εδραίωσης του συστήματος των Ευρωπαϊκών κρατών, στο τέλος του 15ου αι. Και στις δύο περιπτώσεις η αλλαγή αναδύθηκε από την κατάρρευση της παγκόσμιας κοινωνίας της εποχής. Στο Μεσαίωνα αυτή η κοινωνία ήταν κυρίως θρησκευτική, ενώ στην εποχή μας ήταν κυρίως οικονομική. Είναι σαφές ότι η κατάρρευση του συστήματος της παγκόσμιας οικονομίας του 19ου αι. αναπόφευκτα προέκυψε ως αποτέλεσμα της άμεσης εμφάνισης οικονομικών μονάδων περιορισμένης έκτασης. Με όρους χρυσού κανόνα, αυτό το πραγματικό σύμβολο της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, αυτό είναι αυτονόητο, καθώς στο πέρασμά του αναγκάζει κάθε χώρα να προσέξει τη δική της «ξένη οικονομία», που προηγουμένως «τη φρόντιζε η ίδια».[1] Έπρεπε να αναπτυχθούν νέα όργανα, να εγκαθιδρυθούν νέοι θεσμοί, ώστε να ανταπεξέλθουν στην κατάσταση. Οι λαοί του κόσμου ζουν τώρα υπό αυτές τις συνθήκες, που τους υποχρεώνουν να πική γραμμή, δεδομένου ότι, σε τελική ανάλυση, η προσπάθεια αποκατάστασης τής προ του 1914 παγκόσμιας τάξης, μαζί με τον χρυσό κανόνα και τις πολλαπλές κυριαρχίες, είναι εγγενώς αδύνατη. Αλλά οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν έχουν εναλλακτική. Οι Αμερικανοί σχεδόν ομόφωνα αναγνωρίζουν τον τρόπο ζωής τους με την προσωπική επιχείρηση και τον επιχειρηματικό σχεδιασμό – αν και όχι μαζί με το κλασικό laisser-faire. Αυτό σημαίνει γι' αυτούς η δημοκρατία, τόσο για τους πλούσιους όσο και για τους φτωχούς, το να συμμετέχει, όπως συμβαίνει, στην κοινωνική ισότητα η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού. Η Μεγάλη Ύφεση των αρχών του '30 άφησε αυτή την προδιάθεση ανέπαφη κι απλώς απενεργοποίησε την αύρα της κολακείας, που περιέβαλλε τις οικονομίες του laisser-faire.Πέρα από λίγους σοσιαλιστές, κυρίως του τύπου της παγκόσμιας επανάστασης και ίσως ενός μεγαλύτερου αριθμού συνειδητών φασιστών, τα τεράστια επιτεύγματα του φιλελεύθερου καπιταλισμού φαίνονται στους Αμερικανούς ως το κεντρικό γεγονός στη σφαίρα της οργανωμένης κοινωνίας. Η βιομηχανική νομοθεσία, η κοινωνική ασφάλιση, οι δασμοί, οι εμπορικές ενώσεις και πειράματα στις δημόσιες υπηρεσίες, ακόμη και της κλίμακας του Τ.V.A. (Διαχείριση της Κοιλάδας του Τεννεσή), έχουν επηρεάσει τη θέση του φιλελεύθερου καπιταλισμού, όσο γινόταν, στην Ευρώπη με παρόμοιες αποκλίσεις προς τον παρεμβατισμό και τον σοσιαλισμό ως το 1914. Το NewDeal μπορεί να αποδείξει εξ ίσου το σημείο εκκίνησης μιας ανεξάρτητης –Αμερικάνικης– λύσης του προβλήματος της βιομηχανικής κοινωνίας και μια πραγματική έξοδο από το κοινωνικό αδιέξοδο, που κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης. Ωστόσο, αυτή η εποχή δεν έχει έρθει ακόμη.

Με λίγη παροχή γης, ανειδίκευτη εργασία και το χάρτινο χρήμα λειτούργησε στις

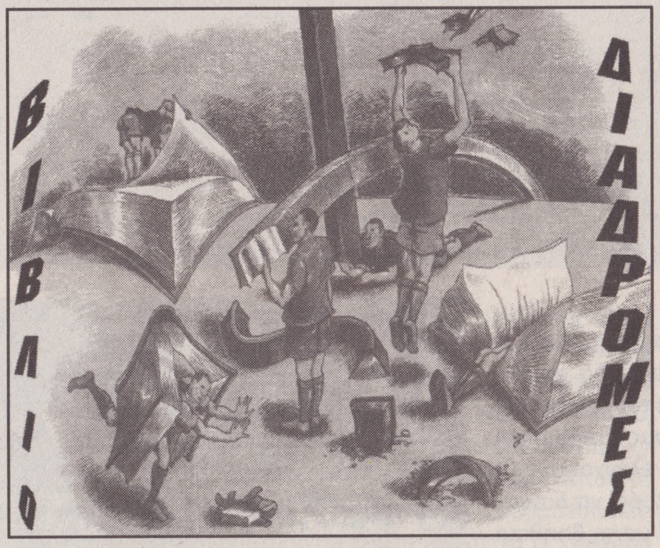

Ηνωμένες Πολιτείες μια φιλελεύθερη οικονομία τουλάχιστον για μια περίοδο μέχρι τις αρχές του 1890, χωρίς να αποφέρει τους θανάσιμους κινδύνους στον ιστό της κοινωνίας, σε ανθρώπους και εδάφη, που σε άλλες περιπτώσεις είναι αδιαχώριστα, από τον «αυτορυθμιζόμενο» καπιταλισμό. Αυτό συμβαίνει επειδή οι Αμερικανοί ακόμη πιστεύουν σε έναν τρόπο ζωής που δεν υποστηρίζεται πλέον από τους περισσότερους ανθρώπους στον υπόλοιπο κόσμο, αλλά που παρ' όλα αυτά υπαινίσσεται μια παγκοσμιότητα, που κάνει όσους την πιστεύουν να ανακαταλαμβάνουν τον κόσμο για λογαριασμό της. Στο κρίσιμο ζήτημα της εξωτερικής οικονομίας, η Αμερική αντιπροσωπεύει τον 19ο αιώνα.

Συνεπάγεται ότι, τουλάχιστον δυνητικά, η Μεγάλη Βρετανία και η Σοβιετική Ένωση, μαζί με άλλες χώρες, συμμορφώνονται σε ένα σχήμα κι οι Ηνωμένες Πολιτείες σε ένα άλλο. Η Βρετανική Κοινοπολιτεία και η Ε.Σ.Σ.Δ. σχηματίζουν ένα μέρος του καινούριου συστήματος τοπικών δυνάμεων, ενώ οι Ηνωμένες Πολιτείες επιμένουν σε έναν παγκόσμιο σχεδιασμό των παγκόσμιων ζητημάτων, που συμπίπτει με την απαρχαιωμένη φιλελεύθερη πολιτική της. Αλλά οι αντιδραστικοί ελπίζουν ότι δεν είναι ακόμη πολύ αργά για να επιστρέψει η Βρετανία στο δικό της παλιό σύστημα εξωτερικής οικονομίας, ώστε να ευθυγραμμιστεί με την πάλαι ποτέ Μεγάλη Βρετανία. Αυτό είναι το πραγματικό ζήτημα σήμερα.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

1. Με τον όρο «ξένη οικονομία» απλώς εννοούμε την κίνηση των αγαθών, των δανείων και των ρευστών μέσω των συνόρων μιας χώρας.

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ
του
Άρθουρ Καίσλερ

Συγγραφέας του βιβλίου *Ισπανική Διαθήκη* είναι ο Άρθουρ Καίσλερ, Ούγγρος, εβραϊκής καταγωγής. Γεννιέται το 1905 στη Βουδαπέστη από εβραίο πατέρα, ιδιοκτήτη ενός μικρού εργαστηρίου σαπωνοποιίας. Σπουδάζει στη Βιέννη και ταυτόχρονα συμμετέχει ενεργά στο σιωνιστικό κίνημα και παραμένει για ένα διάστημα σε κιμπούτζ στη Χάιφα. Το 1931, εντάσσεται στο γερμανικό κομμουνιστικό κόμμα. Το 1932, μεταβαίνει στην Σοβιετική Ένωση και, δημοσιογράφος πλέον, περιηγείται ως κομματικός ανταποκριτής την κεντρική Ασία ως τα σύνορα με το Αφγανιστάν για να καταγράψει τις συνθήκες ζωής και «*να αναφέρει τα επιτεύγματα και την πρόοδο του Σοσιαλισμού*».

Το 1936 ταξιδεύει στην Ισπανία όπου μαίνεται ο Εμφύλιος, ως δημοσιογράφος. Η πραγματική του αποστολή είναι –ως απεσταλμένος της Κομιντέρν –Τρίτη Διεθνής– να εκτιμήσει το ύψος της βοήθειας που αποστέλλει η φασιστική Ιταλία του Μουσολίνι στον Φράνκο. (Είχαν ήδη φθάσει στο ισπανικό έδαφος ένα σμήνος ιταλικών αεροσκαφών και 17.000 άνδρες του τακτικού ιταλικού στρατού). Ωστόσο, αναγνωρίζεται από έναν γερμανό και αναγκάζεται να διαφύγει στη Γαλλία.

Το επόμενο έτος, 1937, επιστρέφει στην Ισπανία, ως εργαζόμενος για την εφημερίδα News Chronicle. Συλλαμβάνεται στις 9 Φεβρουαρίου του ιδίου έτους από το καθεστώς του Φράνκο στη Μάλαγα, καταδικάζεται σε θάνατο και κλείνεται στις φυλακές της Σεβίλλης.

Αναμένοντας καθημερινά την στιγμή της εκτελέσεώς του, ο Καίσλερ συντάσσει και υπογράφει την παρακάτω δήλωση: «*Δεν γνωρίζω το στρατηγό Φράνκο και δεν με*

Λίγο αργότερα, ακολουθεί, στις 23 Αυγούστου 1939, το «σύμφωνο μη επίθεσης» ανάμεσα στη σταλινική Ρωσία και την χιτλερική Γερμανία που καθηλώνει την ΕΣΣΔ σε εγκληματική ουδετερότητα, ενώ ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος μαίνεται στην Ευρώπη.

Ήδη, από το 1938, ο Καίσλερ αποποιείται την ιδιότητα του μέλους του κομμουνιστικού κόμματος.

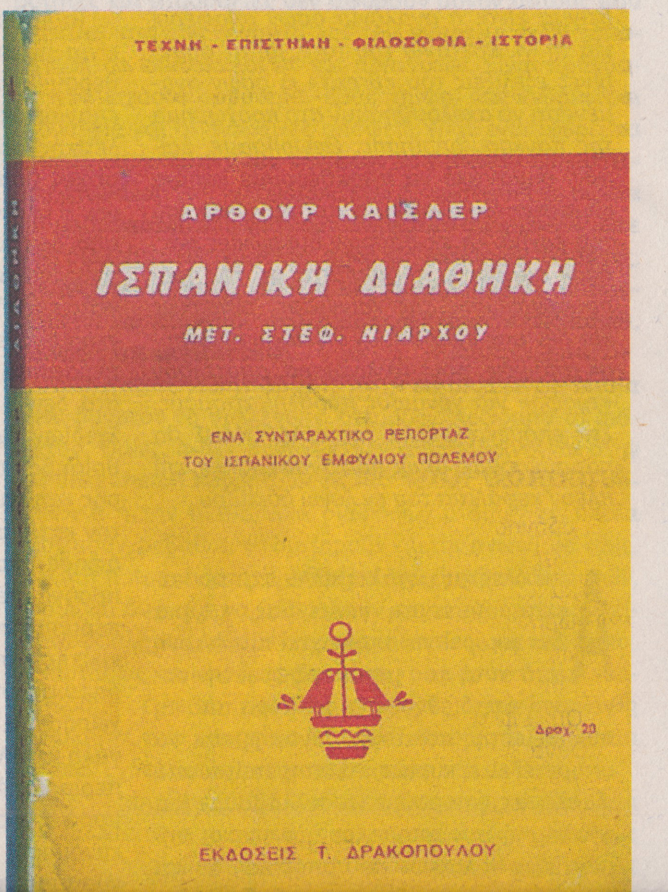
Το 1941 εκδίδεται το «μυθιστόρημά» του, *Το Μηδέν και το Άπειρο - Le zéro et l'infini*, στο οποίο καταγγέλλονται και περιγράφονται οι πρόσφατες δολοφονίες του σταλινικού καθεστώτος (1936-1938). Ο Καίσλερ μαθαίνει με λεπτομέρειες τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούν αυτήν την συγκεκριμένη χρονική περίοδο στη Ρωσία (ΕΣΣΔ) από την παιδική του φίλη Εύα Στράϊκερ-Βάϊσμπεργκ, η οποία μόλις είχε βγει από τις φυλακές της Λουμπιάνκα. Στην αφιέρωσή του ο συγγραφέας αναφέρει: «*Τα πρόσωπα αυτού του βιβλίου είναι φανταστικά. Οι ιστορικές συνθήκες που καθόρισαν τις πράξεις τους είναι αυθεντικές. Η ζωή του Ν.Σ. Ρουμπατσώφ είναι η συνισταμένη από τις ζωές πολλών ανθρώπων που υπήρξαν τα θύματα στις δήθεν δίκες της Μόσχας. Πολλοί απ' αυτούς ήταν προσωπικοί γνωστοί του συγγραφέα. Το βιβλίο αυτό αφιερώνεται στη μνήμη τους*». [Παρίσι, Οκτώβριος 1938 – Απρίλιος 1940].

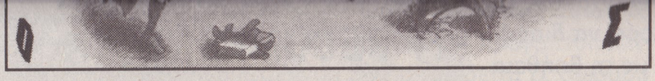
Το βιβλίο αυτό –μαζί με τη *Φάρμα των Ζώων* του Όργουελ– επηρεάζει τη στάση και τη σκέψη και διαλύει τις αυταπάτες των ανθρώπων της εποχής σε σχέση με την Ρωσική Επανάσταση και το κομμουνιστικό καθεστώς· εννοείται ότι ο Καίσλερ κατηγορείται ως αντικομουνιστής, ασκών αντισοβιετική προπαγάνδα. Ιδιαίτερα το Κ.Κ.Γαλλίας –

Φίλοι του, το «ανφάν γκατέ» της φιλοσοφικής διανόησης της εποχής: Τόμας Μαν, Μπέρτολτ Μπρεχτ, Αλμπέρ Καμί, Ζαν-Πωλ Σαρτρ, Σιμόν Μποβουάρ, Ντίλαν Τόμας, Τζωρτζ Όργουελ και άλλοι...

Το 1983, σε ηλικία 77 ετών, άρρωστος από λευχαιμία και πάρκινσον, αυτοκτονεί μαζί με την τρίτη σύζυγό του Σύνθια.

Κάποια από τα βιβλία του, που μεταφράστηκαν στα ελληνικά, είναι: *Ο Κομισσάριος και ο Γιόγκι, Ο Θεός που απέτυχε, Τα κωλ-γκερλς, Οι υπνοβάτες, Ο βούρκος της γης, Ένα βέλος στον ουρανό, Ένα φάντασμα στη μηχανή, Οι μυημένοι, Σταυροφορία χωρίς σταυρό, Η δέκατη Τρίτη φυλή, Ιανός, Διάλογος με το θάνατο, Η πράξη της δημιουργίας, Ο λωτός και το ρομπότ, Η αόρατη γραφή, Οι ρίζες της σύμπτωσης κ.ά.*...

Άρθουρ Καίσλερ

Συγγραφέας του βιβλίου *Ισπανική Διαθήκη* είναι ο Άρθουρ Καίσλερ, Ούγγρος, εβραϊκής καταγωγής. Γεννιέται το 1905 στη Βουδαπέστη από εβραίο πατέρα, ιδιοκτήτη ενός μικρού εργαστηρίου σαπωνοποιίας. Σπουδάζει στη Βιέννη και ταυτόχρονα συμμετέχει ενεργά στο σιωνιστικό κίνημα και παραμένει για ένα διάστημα σε κιμπούτζ στη Χάιφα. Το 1931, εντάσσεται στο γερμανικό κομμουνιστικό κόμμα. Το 1932, μεταβαίνει στην Σοβιετική Ένωση και, δημοσιογράφος πλέον, περιηγείται ως κομματικός ανταποκριτής την κεντρική Ασία ως τα σύνορα με το Αφγανιστάν για να καταγράψει τις συνθήκες ζωής και «*να αναφέρει τα επιτεύγματα και την πρόοδο του Σοσιαλισμού*».

Το 1936 ταξιδεύει στην Ισπανία όπου μαίνεται ο Εμφύλιος, ως δημοσιογράφος. Η πραγματική του αποστολή είναι –ως απεσταλμένος της Κομιντέρν –Τρίτη Διεθνής– να εκτιμήσει το ύψος της βοήθειας που αποστέλλει η φασιστική Ιταλία του Μουσολίνι στον Φράνκο. (Είχαν ήδη φθάσει στο ισπανικό έδαφος ένα σμήνος ιταλικών αεροσκαφών και 17.000 άνδρες του τακτικού ιταλικού στρατού). Ωστόσο, αναγνωρίζεται από έναν γερμανό και αναγκάζεται να διαφύγει στη Γαλλία.

Το επόμενο έτος, 1937, επιστρέφει στην Ισπανία, ως εργαζόμενος για την εφημερίδα News Chronicle. Συλλαμβάνεται στις 9 Φεβρουαρίου του ιδίου έτους από το καθεστώς του Φράνκο στη Μάλαγα, καταδικάζεται σε θάνατο και κλείνεται στις φυλακές της Σεβίλλης.

Αναμένοντας καθημερινά την στιγμή της εκτελέσεώς του, ο Καίσλερ συντάσσει και υπογράφει την παρακάτω δήλωση: «*Δεν γνωρίζω το στρατηγό Φράνκο και δεν με γνωρίζει ούτε αυτός. Αν μου έδινε χάρη, θα το έκανε, κατά τη γνώμη μου, μόνο για πολιτικούς λόγους. Έτσι, δεν μου είναι τόσο εύκολο να τον ευγνωμονώ, όπως ευγνωμονεί ένας άνθρωπος εκείνον που του έσωσε τη ζωή. Όμως πιστεύω σε μια σοσιαλιστική έννοια του ανθρώπινου μέλλοντος και δεν θα πάψω ποτέ να πιστεύω*».

Η δήλωση αυτή καθιστά ίσως δυσκολότερη τη θέση του αφού «*καταδικάζει τον εαυτό του σε φυσικό θάνατο για να αποφύγει τον άλλον, τον ηθικό θάνατο, που θα επέσυρε η υποκριτική κολακεία στο πρόσωπο του ηγέτη του φασιστικού κόμματος*».

Τελικά γλιτώνει την εκτέλεση την τελευταία στιγμή. Στις 14 Μαΐου τον ανταλλάσουν με μία αιχμάλωτη, σύζυγο ενός στελέχους της αεροπορίας του Φράνκο. Τον μεταφέρουν αεροπορικώς στην πόλη Λα Λινέα και από εκεί στη Βρετανία όπου τον υποδέχονται με ενθουσιασμό.

Ο Καίσλερ, μέσα στους επόμενους δύο μήνες, μεταφέρει στο χαρτί και εκδίδει τις εμπειρίες του από τις φυλα-

Λίγο αργότερα, ακολουθεί, στις 23 Αυγούστου 1939, το «σύμφωνο μη επίθεσης» ανάμεσα στη σταλινική Ρωσία και την χιτλερική Γερμανία που καθηλώνει την ΕΣΣΔ σε εγκληματική ουδετερότητα, ενώ ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος μαίνεται στην Ευρώπη.

Ήδη, από το 1938, ο Καίσλερ αποποιείται την ιδιότητα του μέλους του κομμουνιστικού κόμματος.

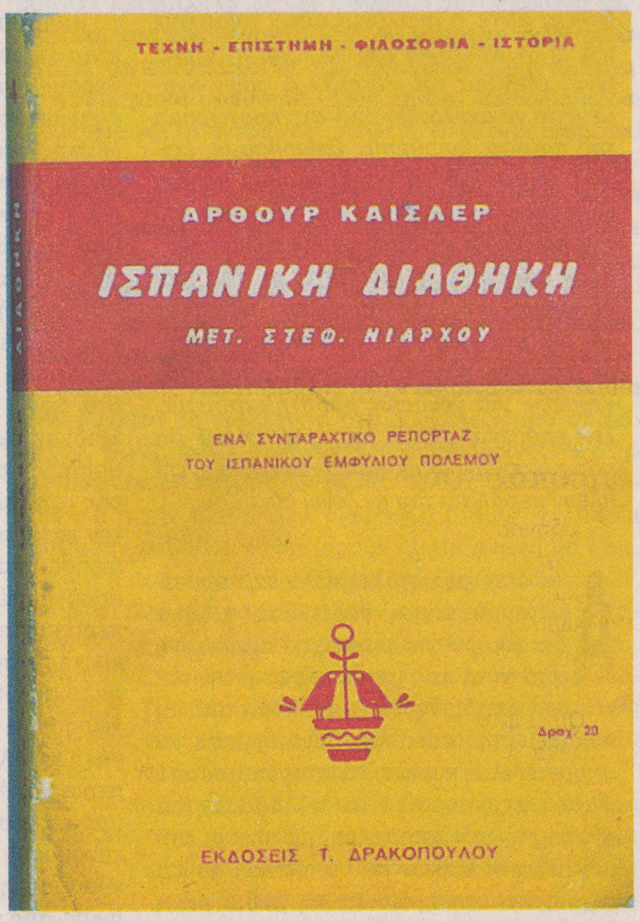
Το 1941 εκδίδεται το «μυθιστόρημά» του, *Το Μηδέν και το Άπειρο - Le zéro et l'infini*, στο οποίο καταγγέλλονται και περιγράφονται οι πρόσφατες δολοφονίες του σταλινικού καθεστώτος (1936-1938). Ο Καίσλερ μαθαίνει με λεπτομέρειες τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούν αυτήν την συγκεκριμένη χρονική περίοδο στη Ρωσία (ΕΣΣΔ) από την παιδική του φίλη Εύα Στράϊκερ-Βάϊσμπεργκ, η οποία μόλις είχε βγει από τις φυλακές της Λουμπιάνκα. Στην αφιέρωσή του ο συγγραφέας αναφέρει: «*Τα πρόσωπα αυτού του βιβλίου είναι φανταστικά. Οι ιστορικές συνθήκες που καθόρισαν τις πράξεις τους είναι αυθεντικές. Η ζωή του Ν.Σ. Ρουμπατσώφ είναι η συνισταμένη από τις ζωές πολλών ανθρώπων που υπήρξαν τα θύματα στις δήθεν δίκες της Μόσχας. Πολλοί απ' αυτούς ήταν προσωπικοί γνωστοί του συγγραφέα. Το βιβλίο αυτό αφιερώνεται στη μνήμη τους*». [Παρίσι, Οκτώβριος 1938 – Απρίλιος 1940].

Το βιβλίο αυτό –μαζί με τη *Φάρμα των Ζώων* του Όργουελ– επηρεάζει τη στάση και τη σκέψη και διαλύει τις αυταπάτες των ανθρώπων της εποχής σε σχέση με την Ρωσική Επανάσταση και το κομμουνιστικό καθεστώς· εννοείται ότι ο Καίσλερ κατηγορείται ως αντικομουνιστής, ασκών αντισοβιετική προπαγάνδα. Ιδιαίτερα το Κ.Κ.Γαλλίας – που θεωρεί ότι, λόγω και του βιβλίου, ηττάται στο πρώτο δημοψήφισμα του 1946–, εξαπολύει καμπάνια εναντίον του χαρακτηρίζοντάς τον χιτλερο-τροτσκιστή, προδότη, όργανο των τράστ και άλλα γνωστά «χαριτωμένα» επίθετα που κατά καιρούς ακόμα και σήμερα συνηθίζει να χρησιμοποιεί.

Ο Άρθουρ Καίσλερ, ανήσυχος, εκκεντρικός, πληθωρικός αλλά και οξύθυμος χαρακτήρας, συνδέεται με τις περισσότερες «καινούργιες» φιλοσοφικές ιδέες της «επαναστατημένης» –ή μη– διανόησης του 20^{ου} αιώνα. Τάσσεται υπέρ της ριζοσπαστικοποίησης του εκπαιδευτικού συστήματος, του δικαιώματος στην ευθανασία, γίνεται υποστηρικτής της φροϋδικής ψυχανάλυσης... Εκτός από σιωνιστής και κομμουνιστής, είναι υπαρξιστής και προς το τέλος της ζωής του ενδιαφέρεται για την παραψυχολογία.

Το 1941 στο βιβλίο του *Scum of the earth – Βούρκος της*

Τρίτη φυλή, Ιανός, Διάλογος με το θάνατο, Η πράξη της δημιουργίας, Ο λωτός και το ρομπότ, Η αόρατη γραφή, Οι ρίζες της σύμπτωσης κ.ά....

Δύο λόγια για το βιβλίο

Πολλοί δημοσιογράφοι συγκεντρώνονται στην Ισπανία κατά την περίοδο του Εμφυλίου που κρατά από τις 17 Ιουλίου 1936 έως και την 1 Απριλίου 1939, άλλοι ως ανταποκριτές των εφημερίδων τους και άλλοι ως μαχητές στο πλευρό του Δημοκρατικού Μετώπου. Ανάμεσα στα εξαίρετα έργα του Έρνεστ Χέμινγουεϊ: «Για ποιόν χτυπά η καμπάνα» και Τζορτζ Όργουελ: «Φόρος τιμής στην Καταλωνία», ξεχωριστή θέση κατέχει η «Ισπανική Διαθήκη».

Στις σελίδες του βιβλίου παρουσιάζονται σκέψεις, γεγονότα, καταστάσεις, που καταγράφει ο Καίσλερ σ' ένα ημερολόγιο. Εκεί, καθημερινά, περιγράφει όσα βλέπει, ακούει και βιώνει από την πρώτη ημέρα της μεταβάσεώς του στην Ισπανία, τα τεκταινόμενα στο πεδίο της μάχης, τη σύλληψή του και την περίοδο του εγκλεισμού του από τους φρανκιστές σε φυλακή της Σεβίλης.

Το 1936 ταξιδεύει στην Ισπανία όπου μαίνεται ο Εμφύλιος, ως δημοσιογράφος. Η πραγματική του αποστολή είναι –ως απεσταλμένος της Κομιντέρν –Τρίτη Διεθνής– να εκτιμήσει το ύψος της βοήθειας που αποστέλλει η φασιστική Ιταλία του Μουσολίνι στον Φράνκο. (Είχαν ήδη φθάσει στο ισπανικό έδαφος ένα σμήνος ιταλικών αεροσκαφών και 17.000 άνδρες του τακτικού ιταλικού στρατού). Ωστόσο, αναγνωρίζεται από έναν γερμανό και αναγκάζεται να διαφύγει στη Γαλλία.

Το επόμενο έτος, 1937, επιστρέφει στην Ισπανία, ως εργαζόμενος για την εφημερίδα News Chronicle. Συλλαμβάνεται στις 9 Φεβρουαρίου του ιδίου έτους από το καθεστώς του Φράνκο στη Μάλαγα, καταδικάζεται σε θάνατο και κλείνεται στις φυλακές της Σεβίλλης.

Αναμένοντας καθημερινά την στιγμή της εκτελέσεώς του, ο Καίσλερ συντάσσει και υπογράφει την παρακάτω δήλωση: «*Δεν γνωρίζω το στρατηγό Φράνκο και δεν με γνωρίζει ούτε αυτός. Αν μου έδινε χάρη, θα το έκανε, κατά τη γνώμη μου, μόνο για πολιτικούς λόγους. Έτσι, δεν μου είναι τόσο εύκολο να τον ευγνωμονώ, όπως ευγνωμονεί ένας άνθρωπος εκείνον που του έσωσε τη ζωή. Όμως πιστεύω σε μια σοσιαλιστική έννοια του ανθρώπινου μέλλοντος και δεν θα πάψω ποτέ να πιστεύω*».

Η δήλωση αυτή καθιστά ίσως δυσκολότερη τη θέση του αφού «*καταδικάζει τον εαυτό του σε φυσικό θάνατο για να αποφύγει τον άλλον, τον ηθικό θάνατο, που θα επέσυρε η υποκριτική κολακεία στο πρόσωπο του ηγέτη του φασιστικού κόμματος*».

Τελικά γλιτώνει την εκτέλεση την τελευταία στιγμή. Στις 14 Μαΐου τον ανταλλάσουν με μία αιχμάλωτη, σύζυγο ενός στελέχους της αεροπορίας του Φράνκο. Τον μεταφέρουν αεροπορικώς στην πόλη Λα Λινέα και από εκεί στη Βρετανία όπου τον υποδέχονται με ενθουσιασμό.

Ο Καίσλερ, μέσα στους επόμενους δύο μήνες, μεταφέρει στο χαρτί και εκδίδει τις εμπειρίες του από τις φυλακές της Σεβίλης και γενικότερα την απογοήτευσή του από το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Ήδη, τον συγκλονίζουν οι δίκες της Μόσχας όπου ο Στάλιν, αφού υπερισχύει, προβαίνει από το 1936 έως το 1938 σε εκκαθαρίσεις εκατοντάδων χιλιάδων παλαιών μπολσεβίκων (και συγγενικών τους προσώπων) οι οποίοι κατηγορούνται συλλήβδην ως αντισοβιετικοί, καταδικάζονται και εκτελούνται, ενώ άλλοι, λιγότερο επικίνδυνοι για το σταλινικό καθεστώς, οδηγούνται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης για 8 ή 10 χρόνια.

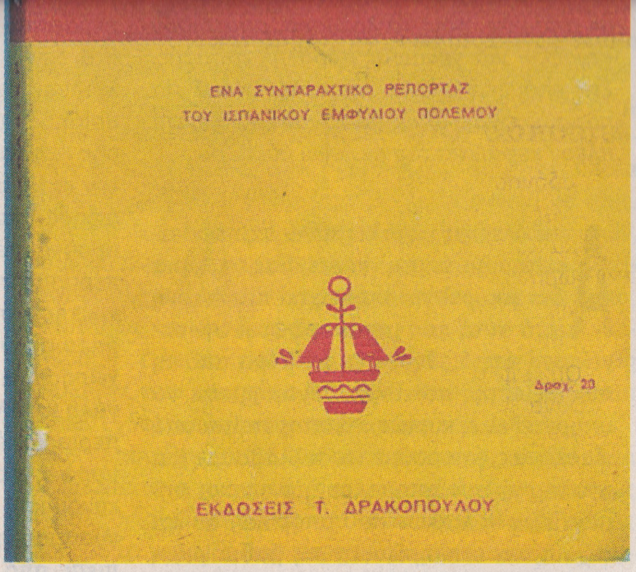
την συγκεκριμένη χρονική περίοδο στη Ρωσία (ΕΣΣΔ) από την παιδική του φίλη Εύα Στράϊκερ-Βάϊσμπεργκ, η οποία μόλις είχε βγει από τις φυλακές της Λουμπιάνκα. Στην αφιέρωσή του ο συγγραφέας αναφέρει: «*Τα πρόσωπα αυτού του βιβλίου είναι φανταστικά. Οι ιστορικές συνθήκες που καθόρισαν τις πράξεις τους είναι αυθεντικές. Η ζωή του Ν.Σ. Ρουμπατσώφ είναι η συνισταμένη από τις ζωές πολλών ανθρώπων που υπήρξαν τα θύματα στις δήθεν δίκες της Μόσχας. Πολλοί απ' αυτούς ήταν προσωπικοί γνωστοί του συγγραφέα. Το βιβλίο αυτό αφιερώνεται στη μνήμη τους*». [Παρίσι, Οκτώβριος 1938 – Απρίλιος 1940].

Το βιβλίο αυτό –μαζί με τη *Φάρμα των Ζώων* του Όργουελ– επηρεάζει τη στάση και τη σκέψη και διαλύει τις αυταπάτες των ανθρώπων της εποχής σε σχέση με την Ρωσική Επανάσταση και το κομμουνιστικό καθεστώς· εννοείται ότι ο Καίσλερ κατηγορείται ως αντικομουνιστής, ασκών αντισοβιετική προπαγάνδα. Ιδιαίτερα το Κ.Κ.Γαλλίας – που θεωρεί ότι, λόγω και του βιβλίου, ηττάται στο πρώτο δημοψήφισμα του 1946–, εξαπολύει καμπάνια εναντίον του χαρακτηρίζοντάς τον χιτλερο-τροτσκιστή, προδότη, όργανο των τράστ και άλλα γνωστά «χαριτωμένα» επίθετα που κατά καιρούς ακόμα και σήμερα συνηθίζει να χρησιμοποιεί.

Ο Αρθουρ Καίσλερ, ανήσυχος, εκκεντρικός, πληθωρικός αλλά και οξύθυμος χαρακτήρας, συνδέεται με τις περισσότερες «καινούργιες» φιλοσοφικές ιδέες της «επαναστατημένης» –ή μη– διανόησης του 20^ου^ αιώνα. Τάσσεται υπέρ της ριζοσπαστικοποίησης του εκπαιδευτικού συστήματος, του δικαιώματος στην ευθανασία, γίνεται υποστηρίχτης της φροϋδικής ψυχανάλυσης... Εκτός από σιωνιστής και κομμουνιστής, είναι υπαρξιστής και προς το τέλος της ζωής του ενδιαφέρεται για την παραψυχολογία.

Το 1941 στο βιβλίο του *Scum of the earth – Βούρκος της Γης*, προβαίνει σε μία διαχρονική μελέτη παρουσιάζοντας ξεκάθαρα και θαρραλέα την «*αδυναμία της Γαλλίας όσο και των άλλων ευρωπαϊκών κοινωνιών να αφομοιώσουν τον "άλλο", τον μετανάστη, στους κόλπους τους*».

Υπήρξε δημοσιογράφος και πολυγραφότατος συγγραφέας επιστημονικών, ταξιδιωτικών και αυτοβιογραφικών έργων, μυθιστορημάτων και δοκιμίων. Τον καλούν και δίνει διαλέξεις σε πανεπιστήμια, ακόμα και σε μεγάλη ηλικία, εντυπωσιάζοντας με τον αντισυμβατικό τρόπο σκέψης του, τους νεαρούς φοιτητές.

Δύο λόγια για το βιβλίο

Πολλοί δημοσιογράφοι συγκεντρώνονται στην Ισπανία κατά την περίοδο του Εμφυλίου που κρατά από τις 17 Ιουλίου 1936 έως και την 1 Απριλίου 1939, άλλοι ως ανταποκριτές των εφημερίδων τους και άλλοι ως μαχητές στο πλευρό του Δημοκρατικού Μετώπου. Ανάμεσα στα εξαίρετα έργα του Έρνεστ Χέμινγουεϊ: «Για ποιόν χτυπά η καμπάνα» και Τζορτζ Όργουελ: «Φόρος τιμής στην Καταλωνία», ξεχωριστή θέση κατέχει η «Ισπανική Διαθήκη».

Στις σελίδες του βιβλίου παρουσιάζονται σκέψεις, γεγονότα, καταστάσεις, που καταγράφει ο Καίσλερ σ' ένα ημερολόγιο. Εκεί, καθημερινά, περιγράφει όσα βλέπει, ακούει και βιώνει από την πρώτη ημέρα της μεταβάσεώς του στην Ισπανία, τα τεκταινόμενα στο πεδίο της μάχης, τη σύλληψή του και την περίοδο του εγκλεισμού του από τους φρανκιστές σε φυλακή της Σεβίλης.

Μέσα από τα κελλιά, μαζί με άλλους κρατούμενους επαναστάτες κομουνιστές και αναρχικούς (οι περισσότεροι καταδικασμένοι σε θάνατο) καθημερινά αναμένουν την ημέρα της εκτελέσεώς τους και καθημερινά αποχαιρετούν συγκρατούμενούς τους που οδηγούνται στην εκτέλεση.

«*Αυτό το βιβλίο*», σημειώνει ο συγγραφέας, «*ξεκίνησε σαν ρεπορτάζ και κατέληξε σαν παραλλαγές στο θέμα του θανάτου ή ακόμα καλύτερα στο θέμα του φόβου του θανάτου*».

Ο Καίσλερ αποτυπώνει στο ημερολόγιό του την αντο-

χή, τον αγώνα, τον πόνο των «νικημένων» επαναστατών που βρίσκονται ένα βήμα από την εκτέλεση και παρ' όλα αυτά δεν παύουν να ελπίζουν...

Σε ένα μήνυμα που λαμβάνει από τρεις άλλους συγκρατούμενούς του διαβάζει: «*Αγαπητέ σύντροφε ξένε, εμείς οι τρεις είμαστε επίσης καταδικασμένοι σε θάνατο και θα τουφεκιστούμε σήμερα ή αύριο. Εσύ όμως πρέπει να επιβιώσεις και αν κάποτε απελευθερωθείς πρέπει να πληροφορήσεις όλο τον κόσμο για αυτούς που μας σκοτώνουν επειδή εμείς επιθυμούμε την Ελευθερία και όχι τον Χίτλερ*».

Το βιβλίο το αφιερώνει «*σε ένα μικρό φανταράκι της Δημοκρατίας*» που τουφεκίστηκε στις 14 του Απρίλη του '37, στην επέτειο της ανακήρυξης αυτής της Δημοκρατίας.

«Αναπαύσου εν ειρήνη Νικόλας. Ας ελπίσουμε ότι όλα τέλειωσαν γρήγορα και δεν σε πόνεσαν πολύ. Διάλεξαν μια επίσημη ημερομηνία για την εκτέλεσή σου. Ποια σημαία ύψωσαν τα προξενεία; Ήσουνα μικρός, αδύνατος και καχεκτικός, σκοτεινέ Ανδαλουσιάνε χωριάτη με τα γαλάζια μάτια τα λίγο γουρλωμένα, ένας από τους pobres και τους humildes. Τούτο το βιβλίο, σου αφιερώνεται. Τι σε νοιάζει; Δεν θα μπορούσες να το διαβάσεις ακόμα κι αν ζούσες. Και γι' αυτό σε τουφέκισαν: Γιατί είχες τον αναιδή πόθο να μάθεις ανάγνωση. Εσύ κι εκατομμύρια άλλοι σαν κι εσένα που αρπάξατε τα παλιά σας όπλα για να υπερασπιστείτε μια καινούργια τάξη που θα σας μάθαινε αργότερα, ίσως, να διαβάζετε».

Αποσπάσματα από το βιβλίο:

Μας οδήγησαν σ' ένα βρωμερό γραφείο, όπου ένας κοιμισμένος τύπος ετοίμασε μια έκθεση και μου πήρε τα δακτυλικά μου αποτυπώματα. Έπειτα φώναξε δύο φύλακες. Προχώρησαν μπροστά στο τραπέζι του υπαλλήλου· έμοιαζαν σα γορίλες. Χαιρέτησαν κι ο ένας ρώτησε με υπηρεσιακό ύφος:

– Ούνα φλαγκελαθιόν;

«Ούνα φλαγκελαθιόν» είναι η ισπανική έκφραση, η αντίστοιχη της γαλλικής «καπνοπέρασμα» ή της γερμανικής «πρώτη εντριβή». Ο ξυλοδαρμός στα αστυνομικά τμήματα είναι ένα έθιμο παράνομο, μα σιωπηλά υιοθετημένο απ' όλη την Ευρώπη. Έχω ακούσει να μιλάνε για πολλούς

νηθεί η φιλία μας στη διάρκεια του ταξιδιού, να με δείρουν μέχρι θανάτου ή να με τουφεκίσουν, θα το είχαν κάνει πειθήνια και χωρίς καμιά ευαισθησία. Αν ήταν σύντροφοί μου στη φυλακή, θα μοιράζονταν το τελευταίο τους τσιγάρο μαζί μου. Αν, αντίθετα, είχα ταξιδέψει με τους δύο γορίλες, θα μ' είχαν αποχαιρετήσει κι αυτοί με την ίδια εγκαρδιότητα...

Πέμπτη, 1η του Απρίλη

Έλαβα μαζεμένα: την *Αυρηλία* του Νερβάλ, το *Πουγιοντόλ* του Μπουνίν και το *Ολάλα* του Στήβενσον. **Έχω λοιπόν**: καλή τροφή, κρασί, τσιγάρα, καθαρά ασπρόρουχα κι ωραία βιβλία· **δεν έχω**: υλικά προβλήματα, καυγάδες με τους εκδότες μου, τους συντάκτες μου και τους συναδέλφους μου. Κοιτάζοντας τα πράγματα λογικά, όλα θα πήγαιναν καλά, αν έλειπε ο φόβος. Πιστεύω ότι αν αυτή η αβεβαιότητα σταματούσε, κι αργότερα έπαιρνα την άδεια να βγαίνω με τους άλλους στην αυλή, θα μπορούσα πολύ εύκολα να συνηθίσω τη ζωή εδώ μέσα.

Όταν διαβάζω, τα ξεχνάω όλα για ώρες κι είμαι πραγματικά ευχαριστημένος κι ευτυχισμένος. Μετά, ξαναθυμάμαι το γράμμα κι όλο τον οίκτο που εκφράζει και νιώθω, για να το πούμε έτσι, αναγκασμένος από τις περιστάσεις να είμαι δυστυχής...

Αναλογίζομαι πώς θα φαντάζεται η γυναίκα μου την τύχη μου κι ο οίκτος μου αντανακλά στον δικό της, γίνεται η ηχώ που αντιλαλεί μιαν άλλη ηχώ.

Συλλαμβάνω τον εαυτό μου να έχει τύψεις κάθε φορά που νιώθει άνετα. Ένας φυλακισμένος πρέπει να υποφέρει.

Θα πρέπει να είναι μεγάλο βάρος για τους νεκρούς, όταν οι ζωντανοί τούς σκέπτονται.

Παρασκευή, 2 του Απρίλη

[...] Ο εξωτερικός κόσμος μού φαίνεται όλο και περισσότερο ψεύτικος. Καμιά φορά, πιστεύω πως ήμουν ευτυχισμένος άλλοτε. Δεν έχουμε μόνο ψευδαισθήσεις για το μέλλον, αλλά και για το παρελθόν.

Τετάρτη, 12 του Μάη

Πριν δέκα λεπτά μου ανάγγειλαν πως έπρεπε να ετοιμάσω τα πράγματά μου [...]

σχηματίζουν ένα κόμμα. Οι κακοί φτωχοί κι οι κακοί πλούσιοι, το άλλο. Ιδού, η αλήθεια για την Ισπανία, Σενιόρ.

— Πώς τους ξεχωρίζετε; ρώτησα.

— Τί; ούρλιαξε.

— Ρωτάω πώς τους ξεχωρίζετε.

Ανεβήκαμε κι άλλο, θα πρέπει να βρισκόμαστε τώρα πάνω απ' τα βουνά. Το μοτέρ βούιζε· για λίγο δεν άκουγα το σύντροφό μου.

— Στο βάθος της καρδιάς τους, φώναξε ο καμπαλέρο με το μαύρο πουκάμισο, όλοι οι Σπανιόλοι είναι με το μέρος μας. Όταν οι κόκκινοι τουφέκιζαν τους δικούς μας, η τελευταία κραυγή τους ήταν «viva España». Είδα να τουφεκίζουν μερικούς κόκκινους, κι εκείνοι φώναζαν την τελευταία στιγμή: «viva España». Τη στιγμή του θανάτου λέει κανείς την αλήθεια. Βλέπετε, λοιπόν, Σενιόρ, ότι έχω δίκιο.

— Κοιτάζατε; ούρλιαξα.

— Τί; ούρλιαξε.

—Αν κοιτάζατε την ώρα που τους τουφέκιζαν.

[...]

Ένιωθα πως είχα πάλι πυρετό. Αν ο καμπαλέρο έκανε τώρα ένα λάθος, η γη θα ορμούσε πάνω μας και θα μας τσάκιζε, θα ήταν ένα *όμορφο* τέλος, σκέφτηκα, ένα τέλος σχεδόν μυθολογικό. Ο θάνατος δεν φοβίζει, αυτό που τρομάζει είναι το να πεθάνεις· έτσι δεν γίνεται με όλους τους ανθρώπους; Ο καμπαλέρο όμως βεβαιώνει ότι, με κείνον, συμβαίνει το αντίθετο.

[...] Ο Κάρλος κι ο καμπαλέρο γνωρίζουν καλά πως να πεθαίνουν· είναι αξιωματικοί και το να πεθαίνουν είναι το επάγγελμα τους. Τους γύμνασαν και τους εκπαίδευσαν γι' αυτό, ξέρουν απ' έξω κι ανακατωτά πως πρέπει να πεθαίνουν με χάρη.

να επιβιώσεις και αν κάποτε απελευθερωθείς πρέπει να πληροφορήσεις όλο τον κόσμο για αυτούς που μας σκοτώνουν επειδή εμείς επιθυμούμε την Ελευθερία και όχι τον Χίτλερ».

Το βιβλίο το αφιερώνει «*σε ένα μικρό φανταράκι της Δημοκρατίας*» που τουφεκίστηκε στις 14 του Απρίλη του '37, στην επέτειο της ανακήρυξης αυτής της Δημοκρατίας.

«Αναπαύσου εν ειρήνη Νικόλας. Ας ελπίσουμε ότι όλα τέλειωσαν γρήγορα και δεν σε πόνεσαν πολύ. Διάλεξαν μια επίσημη ημερομηνία για την εκτέλεσή σου. Ποια σημαία ύψωσαν τα προξενεία; Ήσουνα μικρός, αδύνατος και καχεκτικός, σκοτεινέ Ανδαλουσιάνε χωριάτη με τα γαλάζια μάτια τα λίγο γουρλωμένα, ένας από τους pobres και τους humildes. Τούτο το βιβλίο, σου αφιερώνεται. Τι σε νοιάζει; Δεν θα μπορούσες να το διαβάσεις ακόμα κι αν ζούσες. Και γι' αυτό σε τουφέκισαν: Γιατί είχες τον αναιδή πόθο να μάθεις ανάγνωση. Εσύ κι εκατομμύρια άλλοι σαν κι εσένα που αρπάξατε τα παλιά σας όπλα για να υπερασπιστείτε μια καινούργια τάξη που θα σας μάθαινε αργότερα, ίσως, να διαβάζετε».

Αποσπάσματα από το βιβλίο:

Μας οδήγησαν σ' ένα βρωμερό γραφείο, όπου ένας κοιμισμένος τύπος ετοίμασε μια έκθεση και μου πήρε τα δακτυλικά μου αποτυπώματα. Έπειτα φώναξε δύο φύλακες. Προχώρησαν μπροστά στο τραπέζι του υπαλλήλου· έμοιαζαν σα γορίλες. Χαιρέτησαν κι ο ένας ρώτησε με υπηρεσιακό ύφος:

– Ούνα φλαγκελαθιόν;

«Ούνα φλαγκελαθιόν» είναι η ισπανική έκφραση, η αντίστοιχη της γαλλικής «καπνοπέρασμα» ή της γερμανικής «πρώτη εντριβή». Ο ξυλοδαρμός στα αστυνομικά τμήματα είναι ένα έθιμο παράνομο, μα σιωπηλά υιοθετημένο απ' όλη την Ευρώπη. Έχω ακούσει να μιλάνε για πολλούς Συνδέσμους, για πολλές ανθρωπιστικές οργανώσεις, μα ποτέ δεν άκουσα να λένε πως υπάρχει κι ένας «Σύνδεσμος ενάντια στον ξυλοδαρμό στα αστυνομικά τμήματα».

[...]

Ίσως επειδή αυτά τα είδη των συνδέσμων έχουν δημιουργηθεί, τα περισσότερα, από ανθρώπους καθωσπρέπει, κι οι καθωσπρέπει άνθρωποι, όταν πέφτουν στα χέρια της αστυνομίας δεν περνάνε πότε από φλαγκελαθιόν... Εξ ού κι ο σεβασμός κι η συμπάθεια της αριστοκρατίας όλων των χωρών της Ευρώπης για την Αστυνομία, ενώ όλοι οι φτωχοδιάβολοι, έστω κι αν έχουν την καθαρότερη συνείδηση, φοβούνται τις στολές της σαν τη χολέρα...

Ο δον Λουίζ έσκυψε με σεβασμό στο αυτί του αρχηγού και του ψιθύρισε μερικές λέξεις. Άκουσα μόνο «Ινγλές Περιοντίστα» που σημαίνει «άγγλος δημοσιογράφος». Αμέ-

Πέμπτη, 1η του Απρίλη

Έλαβα μαζεμένα: την *Αυρηλία* του Νερβάλ, το *Πουγιοντόλ* του Μπουνίν και το *Ολάλα* του Στήβενσον. **Έχω λοιπόν**: καλή τροφή, κρασί, τσιγάρα, καθαρά ασπρόρουχα κι ωραία βιβλία· **δεν έχω**: υλικά προβλήματα, καυγάδες με τους εκδότες μου, τους συντάκτες μου και τους συναδέλφους μου. Κοιτάζοντας τα πράγματα λογικά, όλα θα πήγαιναν καλά, αν έλειπε ο φόβος. Πιστεύω ότι αν αυτή η αβεβαιότητα σταματούσε, κι αργότερα έπαιρνα την άδεια να βγαίνω με τους άλλους στην αυλή, θα μπορούσα πολύ εύκολα να συνηθίσω τη ζωή εδώ μέσα.

Όταν διαβάζω, τα ξεχνάω όλα για ώρες κι είμαι πραγματικά ευχαριστημένος κι ευτυχισμένος. Μετά, ξαναθυμάμαι το γράμμα κι όλο τον οίκτο που εκφράζει και νιώθω, για να το πούμε έτσι, αναγκασμένος από τις περιστάσεις να είμαι δυστυχής...

Αναλογίζομαι πώς θα φαντάζεται η γυναίκα μου την τύχη μου κι ο οίκτος μου αντανακλά στον δικό της, γίνεται η ηχώ που αντιλαλεί μιαν άλλη ηχώ.

Συλλαμβάνω τον εαυτό μου να έχει τύψεις κάθε φορά που νιώθει άνετα. Ένας φυλακισμένος πρέπει να υποφέρει.

Θα πρέπει να είναι μεγάλο βάρος για τους νεκρούς, όταν οι ζωντανοί τούς σκέπτονται.

Παρασκευή, 2 του Απρίλη

[...] Ο εξωτερικός κόσμος μού φαίνεται όλο και περισσότερο ψεύτικος. Καμιά φορά, πιστεύω πως ήμουν ευτυχισμένος άλλοτε. Δεν έχουμε μόνο ψευδαισθήσεις για το μέλλον, αλλά και για το παρελθόν.

Τετάρτη, 12 του Μάη

Πριν δέκα λεπτά μου ανάγγειλαν πως έπρεπε να ετοιμάσω τα πράγματά μου [...]

[...] [...]

Τ' αμάξι σταμάτησε στην άκρη ενός αγρού. Κατεβήκαμε. Για τελευταία φορά, πέρασε απ' το νου μου αυτή η σκέψη: τώρα θα βγάλουν τα περίστροφα τους και θα με σκοτώσουνε...

[...]

Ο καμπαλέρο με τα μαύρα τράβηξε ένα μοχλό, η γη μας εγκατάλειψε στα λοξά και μάκρυνε από κάτω μας.

Ήμαστε καθισμένοι σ' ένα αεροπλανάκι απίθανα μικρό, ένα Μπέιμπυ Ντάγκλας ανοικτό, ντελικάτο σαν παιχνίδι. Ανεβαίναμε όλο και πιο ψηλά, ο ορίζοντας πλάταινε, η Σεβίλλη κουβαριαζόταν χαμηλά πίσω μας.

[...] Ο καμπαλέρο έδειξε με το δάχτυλο κάτω χαμηλά.

—Όλα αυτά, είναι η Εθνικιστική Ισπανία, Σενιόρ, ούρλι-

το σύντροφό μου.

— Στο βάθος της καρδιάς τους, φώναξε ο καμπαλέρο με το μαύρο πουκάμισο, όλοι οι Σπανιόλοι είναι με το μέρος μας. Όταν οι κόκκινοι τουφέκιζαν τους δικούς μας, η τελευταία κραυγή τους ήταν «viva España». Είδα να τουφεκίζουν μερικούς κόκκινους, κι εκείνοι φώναζαν την τελευταία στιγμή: «viva España». Τη στιγμή του θανάτου λέει κανείς την αλήθεια. Βλέπετε, λοιπόν, Σενιόρ, ότι έχω δίκιο.

— Κοιτάζατε; ούρλιαξα.

— Τί; ούρλιαξε.

—Αν κοιτάζατε την ώρα που τους τουφέκιζαν.

[...]

Ένιωθα πως είχα πάλι πυρετό. Αν ο καμπαλέρο έκανε τώρα ένα λάθος, η γη θα ορμούσε πάνω μας και θα μας τσάκιζε, θα ήταν ένα *όμορφο* τέλος, σκέφτηκα, ένα τέλος σχεδόν μυθολογικό. Ο θάνατος δεν φοβίζει, αυτό που τρομάζει είναι το να πεθάνεις· έτσι δεν γίνεται με όλους τους ανθρώπους; Ο καμπαλέρο όμως βεβαιώνει ότι, με κείνον, συμβαίνει το αντίθετο.

[...] Ο Κάρλος κι ο καμπαλέρο γνωρίζουν καλά πως να πεθαίνουν· είναι αξιωματικοί και το να πεθαίνουν είναι το επάγγελμα τους. Τους γύμνασαν και τους εκπαίδευσαν γι' αυτό, ξέρουν απ' έξω κι ανακατωτά πως πρέπει να πεθαίνουν με χάρη.

19 Αυγούστου 1936: Η εκτέλεση του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα.

Ο μικρός Νικόλας δεν πέθανε, σίγουρα, με χάρη. Ήταν πολίτης. Οι εθνοφρουροί της αυλής, κι εκείνοι, ήταν πολίτες. Δεν είχαν προγυμναστεί στο να πεθαίνουν. Το να πεθαίνουν τούς φόβιζε. [...][...] Αγαπούσαν το ποδόσφαιρο, μασούλιζαν ωμά μαρούλια κι ονειρευόντουσαν

θαινε αργότερα, ίσως, να διαβάζετε».

Αποσπάσματα από το βιβλίο:

Μας οδήγησαν σ' ένα βρωμερό γραφείο, όπου ένας κοιμισμένος τύπος ετοίμασε μια έκθεση και μου πήρε τα δακτυλικά μου αποτυπώματα. Έπειτα φώναξε δύο φύλακες. Προχώρησαν μπροστά στο τραπέζι του υπαλλήλου· έμοιαζαν σα γορίλες. Χαιρέτησαν κι ο ένας ρώτησε με υπηρεσιακό ύφος:

– Ούνα φλαγκελαθιόν;

«Ούνα φλαγκελαθιόν» είναι η ισπανική έκφραση, η αντίστοιχη της γαλλικής «καπνοπέρασμα» ή της γερμανικής «πρώτη εντριβή». Ο ξυλοδαρμός στα αστυνομικά τμήματα είναι ένα έθιμο παράνομο, μα σιωπηλά υιοθετημένο απ' όλη την Ευρώπη. Έχω ακούσει να μιλάνε για πολλούς Συνδέσμους, για πολλές ανθρωπιστικές οργανώσεις, μα ποτέ δεν άκουσα να λένε πως υπάρχει κι ένας «Σύνδεσμος ενάντια στον ξυλοδαρμό στα αστυνομικά τμήματα».

[...]

Ίσως επειδή αυτά τα είδη των συνδέσμων έχουν δημιουργηθεί, τα περισσότερα, από ανθρώπους καθωσπρέπει, κι οι καθωσπρέπει άνθρωποι, όταν πέφτουν στα χέρια της αστυνομίας δεν περνάνε πότε από φλαγκελαθιόν... Εξ ού κι ο σεβασμός κι η συμπάθεια της αριστοκρατίας όλων των χωρών της Ευρώπης για την Αστυνομία, ενώ όλοι οι φτωχοδιάβολοι, έστω κι αν έχουν την καθαρότερη συνείδηση, φοβούνται τις στολές της σαν τη χολέρα...

Ο δον Λουίζ έσκυψε με σεβασμό στο αυτί του αρχηγού και του ψιθύρισε μερικές λέξεις. Άκουσα μόνο «Ινγλές Περιοντίστα» που σημαίνει «άγγλος δημοσιογράφος». Αμέσως η φλαγκελαθιόν ματαιώθηκε.

[...]

Οι δύο γορίλες απογοητευμένοι με οδήγησαν σ' ένα είδος κλουβιού με σιδερένια κάγκελα. Λίγο αργότερα αφού συμπληρώθηκαν όλες οι τυπικές διατυπώσεις, ο δον Λουίς κι ο δον Πέδρο πέρασαν μπροστά απ' το κλουβί μου. Τους φώναξα και τους ευχαρίστησα για το πόσο καλά μου είχαν φερθεί στη διάρκεια του ταξιδιού. Τα είχαν χαμένα και μου έδωσαν το χέρι τους ο ένας μετά τον άλλο, πίσω απ' τα κάγκελα. Οι γορίλες γούρλωσαν τα μάτια τους κι οι δυο μου φίλοι έφυγαν.

Δεν ήταν εξαιρέσεις, ήταν δύο άνθρωποι ανάμεσα στα είκοσι πέντε εκατομμύρια Ισπανούς, καλούς ανθρώπους τους περισσότερους. Αν είχαν λάβει εντολή, προτού γεν- η ηχώ που αντιλαλεί μιαν άλλη ηχώ.

Συλλαμβάνω τον εαυτό μου να έχει τύψεις κάθε φορά που νιώθει άνετα. Ένας φυλακισμένος πρέπει να υποφέρει.

Θα πρέπει να είναι μεγάλο βάρος για τους νεκρούς, όταν οι ζωντανοί τούς σκέπτονται.

Παρασκευή, 2 του Απρίλη

[...] Ο εξωτερικός κόσμος μού φαίνεται όλο και περισσότερο ψεύτικος. Καμιά φορά, πιστεύω πως ήμουν ευτυχισμένος άλλοτε. Δεν έχουμε μόνο ψευδαισθήσεις για το μέλλον, αλλά και για το παρελθόν.

Τετάρτη, 12 του Μάη

Πριν δέκα λεπτά μου ανάγγειλαν πως έπρεπε να ετοιμάσω τα πράγματά μου [...]

[...] [...]

Τ' αμάξι σταμάτησε στην άκρη ενός αγρού. Κατεβήκαμε. Για τελευταία φορά, πέρασε απ' το νου μου αυτή η σκέψη: τώρα θα βγάλουν τα περίστροφα τους και θα με σκοτώσουνε...

[...]

Ο καμπαλέρο με τα μαύρα τράβηξε ένα μοχλό, η γη μας εγκατάλειψε στα λοξά και μάκρυνε από κάτω μας.

Ήμαστε καθισμένοι σ' ένα αεροπλανάκι απίθανα μικρό, ένα Μπέιμπυ Ντάγκλας ανοικτό, ντελικάτο σαν παιχνίδι. Ανεβαίναμε όλο και πιο ψηλά, ο ορίζοντας πλάταινε, η Σεβίλλη κουβαριαζόταν χαμηλά πίσω μας.

[...] Ο καμπαλέρο έδειξε με το δάχτυλο κάτω χαμηλά.

—Όλα αυτά, είναι η Εθνικιστική Ισπανία, Σενιόρ, ούρλιαξε. Εκεί, όλοι οι άνθρωποι είναι ευτυχισμένοι.

— Τί; ούρλιαξα.

— Ευτυχισμένοι, ούρλιαξε. Ευτυχισμένοι κι ελεύθεροι.

— Τί; ούρλιαξα.

— Ελεύθεροι!

Σωπάσαμε, μονάχα το μοτέρ βούιζε. Οι άσπρες τούφες ενώθηκαν από κάτω μας σχηματίζοντας μια λευκή επιφάνεια· η γη δεν φαινόταν άλλο. Ο καμπαλέρο ήταν καθισμένος με τα πόδια ανοιχτά, και το μοχλό του πηδαλίου ανάμεσα στα γόνατα, κάνοντας χειρονομίες.

— Στην πατρίδα σας, οι φτωχοί παλεύουν ενάντια στους πλούσιους. Εμείς έχουμε ένα άλλο σύστημα. Δε ρωτάμε τον καθένα αν είναι πλούσιος ή φτωχός, αλλά αν είναι καλός ή κακός. Οι καλοί φτωχοί κι *οι* καλοί πλούσιοι

[...] Ο Κάρλος κι ο καμπαλέρο γνωρίζουν καλά πως να πεθαίνουν· είναι αξιωματικοί και το να πεθαίνουν είναι το επάγγελμα τους. Τους γύμνασαν και τους εκπαίδευσαν γι' αυτό, ξέρουν απ' έξω κι ανακατωτά πως πρέπει να πεθαίνουν με χάρη.

19 Αυγούστου 1936: Η εκτέλεση του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα.

Ο μικρός Νικόλας δεν πέθανε, σίγουρα, με χάρη. Ήταν πολίτης. Οι εθνοφρουροί της αυλής, κι εκείνοι, ήταν πολίτες. Δεν είχαν προγυμναστεί στο να πεθαίνουν. Το να πεθαίνουν τούς φόβιζε. [...][...] Αγαπούσαν το ποδόσφαιρο, μασούλιζαν ωμά μαρούλια κι ονειρευόντουσαν να μάθουν ανάγνωση όταν θα τέλειωνε ο πόλεμος. Όνειρο τους ήταν να κατοικούν μονάχα τρεις σε κάθε δωμάτιο, και ν' αγοράσουν ένα κυριακάτικο κοστούμι κι ένα ρολόι γιατί, όταν ο πόλεμος θα τέλειωνε, η ζωή θα 'ρχιζε επιτέλους και γι' αυτούς. Πίστευαν ότι πρέπει να ζει κανείς, κι ότι πρέπει ακόμα και να πολεμάς για να ζήσεις, ακόμα και να πεθαίνεις για να ζήσουν οι άλλοι. Πίστευαν σ' όλα αυτά, κι όπως το πίστευαν μ' όλο τους το είναι, όπως η ύπαρξή τους η ίδια εξαρτιόταν απ' αυτή την πίστη, δεν φοβόντουσαν το θάνατο. Φοβόντουσαν όμως πολύ τη στιγμή του θανάτου. ***Γιατί ήταν πολίτες, στρατιώτες του λαού, στρατιώτες της ζωής κι όχι του θανάτου.***

Αναρχία και Ζωή

ΝΤΟΥΡΡΟΥΤΙ

–Πριν από τη Θύελλα–

Μια επιστολή του Μπουεναβεντούρα Ντουρρούτι (1935)

Στην πρότυπη φυλακή της Βαλένθια, όπου ο Ντουρρούτι είναι φυλακισμένος τον Αύγουστο του 1935, βρίσκονται κατά πλειοψηφία μέλη της CNT και της FAI που προήλθαν από την Καταλωνία, την Αραγωνία και το Λεβάντε. Αυτή η ομοιογένεια μεταξύ των φυλακισμένων τούς έδινε την δυνατότητα να εστιάζουν τις συζητήσεις τους στα εσωτερικά θέματα της CNT και της FAI. Δύο χρόνια μετά τη διάσπαση με τη CNT και τώρα που η διαμάχη που περιβάλλει αυτό το ζήτημα έχει γίνει λιγότερο εμπαθής, η ιδέα της επιστροφής στην αγκαλιά της CNT, όπως υποστηρίζεται από τους J. Pedro και J. Lopez, άρχισε να σημειώνει κάποια πρόοδο· κανείς, όμως, δεν γνώριζε τον τρόπο διαπραγμάτευσης για αυτήν την επιστροφή. Όλα αυτά τα ζητήματα συζητούνται παθιασμένα στα κελλιά και στα προαύλια της πρότυπης φυλακής.

Ο Ντουρρούτι είναι περισσότερο απασχολημένος με άλλα θέματα και κρατά κάποια απόσταση από αυτές τις συζητήσεις. Αν κρίνουμε δε και από μια επιστολή, γραμμένη περίπου αυτή την περίοδο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν στα μαχαίρια με τις επιτροπές της CNT.

Η εν λόγω επιστολή έχει ημερομηνία 11-9-1935 και απευθύνεται στον J. Mira, ως απάντηση σε επιστολή που είχε λάβει από αυτόν. Το έγγραφο, στο οποίο γίνε-

σμένοι για μένα, ελάχιστα με ενδιαφέρει. Είμαι αληθινός στον εαυτό μου, τηρώντας την πορεία που έχω χαράξει, πριν από κάποιο καιρό.

Εάν κατά τύχη έχεις παρακολουθήσει την πορεία μου ως αναρχικού και επαναστάτη, μέσω των εντύπων ή σε συνομιλίες με συντρόφους, θα έχεις παρατηρήσει ότι η νοοτροπία του χυδαίου ληστή ή του πιστολά (πιστολέρο) δεν είναι μέρος της προσωπικότητάς μου. Αυτές ήταν οι απόψεις τις οποίες υποστήριζα και υποστηρίζω ακόμη, γιατί πίστευα και ακόμη πιστεύω ότι το αναρχικό ιδεώδες είναι πάνω από μικροπρέπειες βασισμένες σε κακίες και πικρίες.

Ήμουν της άποψης, και είμαι ακόμη, ότι οι αγώνες που επιβλήθηκαν από τη συνομοσπονδία για την υπεράσπιση μιας πεσέτας παραπάνω και μιας ώρας λιγότερο, προκάλεσαν τις λογομαχίες που είχε ανάγκη η οργάνωση, αλλά δεν προωθούσαν ποτέ τους ομοσπονδιακούς και αναρχικούς στόχους. Η συνομοσπονδία έχει σαφείς και καθορισμένες αρχές: στοχεύει άμεσα στο μετασχηματισμό του κεφαλαιοκρατικού συστήματος ώστε να εισαχθεί ο ελευθεριακός κομμουνισμός. Αλλά για μια επανάσταση αυτού του είδους, Mira φίλε μου, χρειάζονται αναρχικές απόψεις και επαναστατική εκπαίδευση, αντί της εκπαίδευσης που πα-

ντρόφων και της οργάνωσης κατά την εξέγερση του Οκτωβρίου, δεν μπορεί να υπάρξει συζήτηση περί ομοσπονδιακής αξιοπρέπειας, επειδή πυρπολήθηκε ένα ή είκοσι τραμ. Δεν είναι λυπηρό, να πρέπει να παραδεχθούμε σε αυτούς τους καιρούς που περνάμε, ότι η οργάνωση στη Βαρκελώνη δεν αντιπροσωπεύει παρά το ελάχιστο δυνατό όφελος για την επανάσταση; Είναι δυνατόν, σε τέτοιους καιρούς όπου η ευκαιρία για την επανάσταση μπορεί να παρουσιαστεί την πιο απροσδόκητη στιγμή, η οργάνωση να είναι ανίκανη να λειτουργήσει ως σώμα; Δεν είναι επαίσχυντο ότι τα συλλογικά συμφέροντα πρέπει να εγκαταλειφθούν για δύο ασήμαντες διαφωνίες, από τις οποίες μια χούφτα ανθρώπων πρόκειται να αποκομίσει οφέλη; Είμαι ένας από αυτούς που επιλέχθηκαν και είμαι ντροπιασμένος από το γεγονός ότι η CNT θα πρέπει να θέσει σε κίνδυνο την επαναστατική της πορεία, για την εβδομαδιαία αμοιβή μου.

Κάποιοι αντιμετωπίζουν την οργάνωση σαν ένα σώμα που ελέγχει τα καθημερινά οικονομικά συμφέροντα τους, άλλοι την βλέπουν να εργάζεται μαζί με τους αναρχικούς για να μετασχηματίσει την κοινωνία.

ήρθε επίσης να μας δει και μετά από μια ολοκληρωμένη συζήτηση, δεν πρόβαλλαν την οποιαδήποτε αντίρρηση. Υπήρξε μόνο κάποια έκφραση δυσαρέσκειας για κάποιες λέξεις που προσέβαλαν τις ευαισθησίες της περιφερειακής Επιτροπής. Δεν είχαμε καμία δυσκολία στην αφαίρεση τους επειδή δεν άλλαζαν με οποιοδήποτε τρόπο την ουσία του εγγράφου.

Στην πρότυπη φυλακή της Βαλένθια, όπου ο Ντουρρούτι είναι φυλακισμένος τον Αύγουστο του 1935, βρίσκονται κατά πλειοψηφία μέλη της CNT και της FAI που προήλθαν από την Καταλωνία, την Αραγωνία και το Λεβάντε. Αυτή η ομοιογένεια μεταξύ των φυλακισμένων τούς έδινε την δυνατότητα να εστιάζουν τις συζητήσεις τους στα εσωτερικά θέματα της CNT και της FAI. Δύο χρόνια μετά τη διάσπαση με τη CNT και τώρα που η διαμάχη που περιβάλλει αυτό το ζήτημα έχει γίνει λιγότερο εμπαθής, η ιδέα της επιστροφής στην αγκαλιά της CNT, όπως υποστηρίζεται από τους J. Pedro και J. Lopez, άρχισε να σημειώνει κάποια πρόοδο· κανείς, όμως, δεν γνώριζε τον τρόπο διαπραγμάτευσης για αυτήν την επιστροφή. Όλα αυτά τα ζητήματα συζητούνται παθιασμένα στα κελλιά και στα προαύλια της πρότυπης φυλακής.

Ο Ντουρρούτι είναι περισσότερο απασχολημένος με άλλα θέματα και κρατά κάποια απόσταση από αυτές τις συζητήσεις. Αν κρίνουμε δε και από μια επιστολή, γραμμένη περίπου αυτή την περίοδο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν στα μαχαίρια με τις επιτροπές της CNT.

Η εν λόγω επιστολή έχει ημερομηνία 11-9-1935 και απευθύνεται στον J. Mira, ως απάντηση σε επιστολή που είχε λάβει από αυτόν. Το έγγραφο, στο οποίο γίνεται αναφορά στην επιστολή, περιγράφει τη θέση του Ντουρρούτι, όσον αφορά τις τρέχουσες ενέργειες της CNT. Στο βιβλίο *Durruti: The people armed*, (Ντουρρούτι: Ο ένοπλος λαός) του Abel Paz, Free Life Editions, 1977, αυτή η θέση συνοψίζεται ως εξής: «τα πολεμοφόδια δεν θα έπρεπε να σπαταλούνται άσκοπα· θα ήταν απαραίτητο πρώτα να μπουν οι τελευταίες πινελιές σε μια κοινωνική επαναστατική οργάνωση, εξοικονομώντας τους λιγοστούς πόρους για τον αγώνα. Οι διαθέσιμοι αγωνιστές, δεν θα έπρεπε να εκτίθενται, ούτε να αποδυναμώνουν τις κινητοποιήσεις με άχρηστες απεργίες» [αποσπάσματα από το έγγραφο του Ντουρρούτι].

Η επιστολή αρχίζει κάπως έτσι:

σμένοι για μένα, ελάχιστα με ενδιαφέρει. Είμαι αληθινός στον εαυτό μου, τηρώντας την πορεία που έχω χαράξει, πριν από κάποιο καιρό.

Εάν κατά τύχη έχεις παρακολουθήσει την πορεία μου ως αναρχικού και επαναστάτη, μέσω των εντύπων ή σε συνομιλίες με συντρόφους, θα έχεις παρατηρήσει ότι η νοοτροπία του χυδαίου ληστή ή του πιστολά (πιστολέρο) δεν είναι μέρος της προσωπικότητάς μου. Αυτές ήταν οι απόψεις τις οποίες υποστήριζα και υποστηρίζω ακόμη, γιατί πίστευα και ακόμη πιστεύω ότι το αναρχικό ιδεώδες είναι πάνω από μικροπρέπειες βασισμένες σε κακίες και πικρίες.

Ήμουν της άποψης, και είμαι ακόμη, ότι οι αγώνες που επιβλήθηκαν από τη συνομοσπονδία για την υπεράσπιση μιας πεσέτας παραπάνω και μιας ώρας λιγότερο, προκάλεσαν τις λογομαχίες που είχε ανάγκη η οργάνωση, αλλά δεν προωθούσαν ποτέ τους ομοσπονδιακούς και αναρχικούς στόχους. Η συνομοσπονδία έχει σαφείς και καθορισμένες αρχές: στοχεύει άμεσα στο μετασχηματισμό του κεφαλαιοκρατικού συστήματος ώστε να εισαχθεί ο ελευθεριακός κομμουνισμός. Αλλά για μια επανάσταση αυτού του είδους, Mira φίλε μου, χρειάζονται αναρχικές απόψεις και επαναστατική εκπαίδευση, αντί της εκπαίδευσης που παράγει τραμπούκους· όλο και λιγότεροι είναι όσοι πιστεύουν ότι η CNT θα πρέπει να σπαταλήσει όλη την ζωτικότητά της σε μια ή δύο συγκρούσεις, έτσι ώστε οι εμπλεκόμενοι να έχουν ένα κομματάκι περισσότερο μπακαλιάρο στο κυριακάτικο τραπέζι. Η CNT, που είναι η ισχυρότερη οργάνωση στην Ισπανία, πρέπει να λάβει τη θέση που της αρμόζει στις συλλογικές διεργασίες. Οι αγώνες της πρέπει να είναι σε αρμονία με την υπεροχή της. Θα ήταν γελοίο να βρεθεί ένα λιοντάρι στη μέση της ζούγκλας και να κάθεται οκλαδόν για ώρες στην είσοδο μιας φωλιάς αρουραίων, περιμένοντας ένα μικρό αρουραίο να εμφανιστεί για να τον καταπιεί. Η CNT βρίσκεται στην ίδια θέση αυτή την στιγμή.

ντρόφων και της οργάνωσης κατά την εξέγερση του Οκτωβρίου, δεν μπορεί να υπάρξει συζήτηση περί ομοσπονδιακής αξιοπρέπειας, επειδή πυρπολήθηκε ένα ή είκοσι τραμ. Δεν είναι λυπηρό, να πρέπει να παραδεχθούμε σε αυτούς τους καιρούς που περνάμε, ότι η οργάνωση στη Βαρκελώνη δεν αντιπροσωπεύει παρά το ελάχιστο δυνατό όφελος για την επανάσταση; Είναι δυνατόν, σε τέτοιους καιρούς όπου η ευκαιρία για την επανάσταση μπορεί να παρουσιαστεί την πιο απροσδόκητη στιγμή, η οργάνωση να είναι ανίκανη να λειτουργήσει ως σώμα; Δεν είναι επαίσχυντο ότι τα συλλογικά συμφέροντα πρέπει να εγκαταλειφθούν για δύο ασήμαντες διαφωνίες, από τις οποίες μια χούφτα ανθρώπων πρόκειται να αποκομίσει οφέλη; Είμαι ένας από αυτούς που επιλέχθηκαν και είμαι ντροπιασμένος από το γεγονός ότι η CNT θα πρέπει να θέσει σε κίνδυνο την επαναστατική της πορεία, για την εβδομαδιαία αμοιβή μου.

Κάποιοι αντιμετωπίζουν την οργάνωση σαν ένα σώμα που ελέγχει τα καθημερινά οικονομικά συμφέροντα τους, άλλοι την βλέπουν να εργάζεται μαζί με τους αναρχικούς για να μετασχηματίσει την κοινωνία. Για αυτούς τους λόγους, φίλε Μίρα, είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί μια απλή και γρήγορη συνεννόηση μεταξύ των συνδικαλιστών και των αναρχικών.

Τώρα, για το εν λόγω έγγραφο. Δεν έδωσα περισσότερη προσοχή από όση του άξιζε: μια πρόταση στη εθνική επιτροπή σχετικά με την παρούσα κατάσταση και τίποτα περισσότερο. Πώς προέκυψε αυτή η αναταραχή για την οποία μου μιλάς, δεν καταλαβαίνω. Ήταν μια προσωπική πράξη: μια άσκηση του δικαιώματος που κάθε αγωνιστής απολαμβάνει για να εξηγήσει τις απόψεις του, ακόμη και στη εθνική επιτροπή. Οι εκπρόσωποι από την CNT ήρθαν εδώ και ορισμένες ιδέες τους, που απαιτούσαν διευκρινήσεις, ξεκαθαρίστηκαν και υπήρξε αμοιβαία κατανόη-

ήρθε επίσης να μας δει και μετά από μια ολοκληρωμένη συζήτηση, δεν πρόβαλλαν την οποιαδήποτε αντίρρηση. Υπήρξε μόνο κάποια έκφραση δυσαρέσκειας για κάποιες λέξεις που προσέβαλαν τις ευαισθησίες της περιφερειακής Επιτροπής. Δεν είχαμε καμία δυσκολία στην αφαίρεση τους επειδή δεν άλλαζαν με οποιοδήποτε τρόπο την ουσία του εγγράφου. Μόλις τελείωσαν οι εξηγήσεις, από κοινού (οι εθνικές και περιφερειακές επιτροπές και οι υπογράφοντες στο έγγραφο), όλοι συμφωνήσαμε στην ανάγκη να το δημοσιεύσουμε, «σκέτο», ως μια διευκρινιστική σημείωση, ώστε να διαφωτιστούν όλα τα μέλη. Συντάξαμε τη σημείωση και την στείλαμε στην περιφερειακή Επιτροπή για δημοσίευση, όπως συμφωνήθηκε. Η σημείωση δεν περιείχε κανενός είδους αναίρεση του εγγράφου, δεδομένου ότι αυτή ήταν η συμφωνία με τον εκπρόσωπο της οργάνωσης: γιατί, έπειτα, η σημείωσή μας δεν δημοσιεύθηκε; Και γιατί η περιφερειακή Επιτροπή της Καταλωνίας, και η εθνική επιτροπή που είχε αναλάβει να δημοσιεύσει ένα άλλο κείμενο, ώστε να μπουν τα μυαλά στη θέση τους και να εξασφαλιστεί ότι το

από τους J. Pedro και J. Lopez, άρχισε να σημειώνει κάποια πρόοδο· κανείς, όμως, δεν γνώριζε τον τρόπο διαπραγμάτευσης για αυτήν την επιστροφή. Όλα αυτά τα ζητήματα συζητούνταν παθιασμένα στα κελλιά και στα προαύλια της πρότυπης φυλακής.

Ο Ντουρρούτι είναι περισσότερο απασχολημένος με άλλα θέματα και κρατά κάποια απόσταση από αυτές τις συζητήσεις. Αν κρίνουμε δε και από μια επιστολή, γραμμένη περίπου αυτή την περίοδο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν στα μαχαίρια με τις επιτροπές της CNT.

Η εν λόγω επιστολή έχει ημερομηνία 11-9-1935 και απευθύνεται στον J. Mira, ως απάντηση σε επιστολή που είχε λάβει από αυτόν. Το έγγραφο, στο οποίο γίνεται αναφορά στην επιστολή, περιγράφει τη θέση του Ντουρρούτι, όσον αφορά τις τρέχουσες ενέργειες της CNT. Στο βιβλίο *Durruti: The people armed*, (Ντουρρούτι: Ο ένοπλος λαός) του Abel Paz, Free Life Editions, 1977, αυτή η θέση συνοψίζεται ως εξής: «τα πολεμοφόδια δεν θα έπρεπε να σπαταλούνται άσκοπα· θα ήταν απαραίτητο πρώτα να μπουν οι τελευταίες πινελιές σε μια κοινωνική επαναστατική οργάνωση, εξοικονομώντας τους λιγοστούς πόρους για τον αγώνα. Οι διαθέσιμοι αγωνιστές, δεν θα έπρεπε να εκτίθενται, ούτε να αποδυναμώνουν τις κινητοποιήσεις με άχρηστες απεργίες» [αποσπάσματα από το έγγραφο του Ντουρρούτι].

Η επιστολή αρχίζει κάπως έτσι:

«Πήρα την επιστολή σου, στην οποία πρόκειται τώρα να απαντήσω –φυσικά!– ιδίως επειδή έχει να κάνει με τα θέματα που με ενδιαφέρουν, κατά κάποιο τρόπο. Πριν ξεκινήσω, δεν έχω κάποια είδηση να σας πω, εκτός από το ότι δύο σύντροφοι απελευθερώθηκαν χθες. Ελπίζουμε ότι αυτές οι απελευθερώσεις θα συνεχιστούν και ότι σύντομα όλοι θα είμαστε έξω.

Κατ' αρχάς, επιτρεψέ μου να κάνω αυτό το εισαγωγικό σχόλιο: το τί μπορεί να σκέφτονται οποιοιδήποτε σύντροφοι φυλακισμένοι δεν είναι σημαντικό, αν προέρχεται από μικροπρέπειες βασισμένες σε κακίες και πικρίες.

Ήμουν της άποψης, και είμαι ακόμη, ότι οι αγώνες που επιβλήθηκαν από τη συνομοσπονδία για την υπεράσπιση μιας πεσέτας παραπάνω και μιας ώρας λιγότερο, προκάλεσαν τις λογομαχίες που είχε ανάγκη η οργάνωση, αλλά δεν προωθούσαν ποτέ τους ομοσπονδιακούς και αναρχικούς στόχους. Η συνομοσπονδία έχει σαφείς και καθορισμένες αρχές: στοχεύει άμεσα στο μετασχηματισμό του κεφαλαιοκρατικού συστήματος ώστε να εισαχθεί ο ελευθεριακός κομμουνισμός. Αλλά για μια επανάσταση αυτού του είδους, Mira φίλε μου, χρειάζονται αναρχικές απόψεις και επαναστατική εκπαίδευση, αντί της εκπαίδευσης που παράγει τραμπούκους· όλο και λιγότεροι είναι όσοι πιστεύουν ότι η CNT θα πρέπει να σπαταλήσει όλη την ζωτικότητά της σε μια ή δύο συγκρούσεις, έτσι ώστε οι εμπλεκόμενοι να έχουν ένα κομματάκι περισσότερο μπακαλιάρο στο κυριακάτικο τραπέζι. Η CNT, που είναι η ισχυρότερη οργάνωση στην Ισπανία, πρέπει να λάβει τη θέση που της αρμόζει στις συλλογικές διεργασίες. Οι αγώνες της πρέπει να είναι σε αρμονία με την υπεροχή της. Θα ήταν γελοίο να βρεθεί ένα λιοντάρι στη μέση της ζούγκλας και να κάθεται οκλαδόν για ώρες στην είσοδο μιας φωλιάς αρουραίων, περιμένοντας ένα μικρό αρουραίο να εμφανιστεί για να τον καταπιεί. Η CNT βρίσκεται στην ίδια θέση αυτή την στιγμή.

Υπάρχουν εκείνοι που υποστηρίζουν ότι η πάλη της οργάνωσης στη Βαρκελώνη αντιπροσωπεύει μια γενναία, επαναστατική θέση. Εγώ, φίλε μου Μίρα, σκέφτομαι το αντίθετο. Δολιοφθορά (σαμποτάζ) μπορεί να κάνει ο οποιοσδήποτε, ακόμα και ο πιο λιπόψυχος. Από την άλλη, χρειάζονται άνθρωποι με θάρρος για να πραγματοποιηθεί μια επανάσταση, είτε στις επιτροπές είτε μεταξύ των επιτελείων των μαχητών, που πρόκειται να δράσουν στους δρόμους. Μετά από την εκφρασμένη θέση των συντρόφων μου, θα ήταν ντροπή αν, σε μια τέτοια στιγμή, η οργάνωση να είναι ανίκανη να λειτουργήσει ως σώμα; Δεν είναι επαίσχυντο ότι τα συλλογικά συμφέροντα πρέπει να εγκαταλειφθούν για δύο ασήμαντες διαφωνίες, από τις οποίες μια χούφτα ανθρώπων πρόκειται να αποκομίσει οφέλη; Είμαι ένας από αυτούς που επιλέχθηκαν και είμαι ντροπιασμένος από το γεγονός ότι η CNT θα πρέπει να θέσει σε κίνδυνο την επαναστατική της πορεία, για την εβδομαδιαία αμοιβή μου.

Κάποιοι αντιμετωπίζουν την οργάνωση σαν ένα σώμα που ελέγχει τα καθημερινά οικονομικά συμφέροντα τους, άλλοι την βλέπουν να εργάζεται μαζί με τους αναρχικούς για να μετασχηματίσει την κοινωνία. Για αυτούς τους λόγους, φίλε Μίρα, είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί μια απλή και γρήγορη συνεννόηση μεταξύ των συνδικαλιστών και των αναρχικών.

Τώρα, για το εν λόγω έγγραφο. Δεν έδωσα περισσότερη προσοχή από όση του άξιζε: μια πρόταση στη εθνική επιτροπή σχετικά με την παρούσα κατάσταση και τίποτα περισσότερο. Πώς προέκυψε αυτή η αναταραχή για την οποία μου μιλάς, δεν καταλαβαίνω. Ήταν μια προσωπική πράξη: μια άσκηση του δικαιώματος που κάθε αγωνιστής απολαμβάνει για να εξηγήσει τις απόψεις του, ακόμη και στη εθνική επιτροπή. Οι εκπρόσωποι από την CNT ήρθαν εδώ και ορισμένες ιδέες τους, που απαιτούσαν διευκρινήσεις, ξεκαθαρίστηκαν και υπήρξε αμοιβαία κατανόηση. Επί πλέον, αφού αντάλλαξα απόψεις με τον εκπρόσωπο της CNT, συμφωνήσε μαζί μου στην βάση του εγγράφου. Το έγγραφο αυτό καθαυτό είναι η έκφραση της άποψης που έχω καταθέσει κατά την πέμπτη μεταφορά μου στη Βαρκελώνη και τότε, όταν ήμαστε εκεί, ουδείς εξέφρασε οποιεσδήποτε αντιρρήσεις και μόνο όταν μεταφέρθηκα στη Βαλένθια που εκφράστηκαν κάθε λογής αντιθέσεις. Η περιφερειακή Επιτροπή της Καταλωνίας

*ήρθε επίσης να μας δει και μετά από μια ολοκληρωμένη συζήτηση, δεν πρόβαλλαν την οποιαδήποτε αντίρρηση. Υπήρξε μόνο κάποια έκφραση δυσαρέσκειας για κάποιες λέξεις που προσέβαλαν τις ευαισθησίες της περιφερειακής Επιτροπής. Δεν είχαμε καμία δυσκολία στην αφαίρεση τους επειδή δεν άλλαζαν με οποιοδήποτε τρόπο την ουσία του εγγράφου. Μόλις τελείωσαν οι εξηγήσεις, από κοινού (οι εθνικές και περιφερειακές επιτροπές και οι υπογράφοντες στο έγγραφο), όλοι συμφωνήσαμε στην ανάγκη να το δημοσιεύσουμε, «σκέτο», ως μια διευκρινιστική σημείωση, ώστε να διαφωτιστούν όλα τα μέλη. Συντάξαμε τη σημείωση και την στείλαμε στην περιφερειακή Επιτροπή για δημοσίευση, όπως συμφωνήθηκε. Η σημείωση δεν περιείχε κανενός είδους αναίρεση του εγγράφου, δεδομένου ότι αυτή ήταν η συμφωνία με τον εκπρόσωπο της οργάνωσης: γιατί, έπειτα, η σημείωσή μας δεν δημοσιεύθηκε; Και γιατί η περιφερειακή Επιτροπή της Καταλωνίας, και η εθνική επιτροπή που είχε αναλάβει να δημοσιεύσει ένα άλλο κείμενο, ώστε να μπουν τα μυαλά στη θέση τους και να εξασφαλιστεί ότι το έγγραφό μας δεν θα παρερμηνευόταν, δεν το έπραξε; Αυτή η θέση από τις επιτροπές είναι ύποπτη. Τί έχουν να κερδίσουν από αυτή την υπόθεση που δεν διευκρινίζεται; Έχω επιστολές από τους συντρόφους στο σωφρονιστήριο του Burgos, όπου το έγγραφο διαβάστηκε σε μια συνεδρίαση και, όπως μου λένε, ουδείς εξέφρασε οποιαδήποτε αντίρρηση, πράγμα που, βέβαια, δεν θα πει ότι όλοι συμφωνούν. Προτού βγει σε κοινή θέα όλα τα είδη

Μερικές πτυχές σχετικές μέ τό θέμα τῆς γλώσσης

Γλῶσσα, τεκμήριον διανοίας

Τά κείμενα πού κάμνουν ἀναφοράν στήν γλῶσσαν ἀφιερώνονται σ' ὅλους ὅσους συνεχίζουν νά μάχονται γιά τήν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἡ ὁποία εἶναι σημαντικός συντελεστής γιά τήν ἀτομικήν, ἀλλά καί τήν συνολικήν ἀπελευθέρωσιν, ἀπό κάθε εἴδους καταπίεσιν καί ἐκμετάλλευσιν.

Τά κείμενα ΔΕΝ ἀφιερώνονται σ' αὐτούς πού ὡς ὄρνεα ἐπέπεσαν νά κατασπαράξουν ἕνα ὑπέροχο δῶρο τῆς φύσεως, πού μετά κόπων καί βασάνων ἀνεπτύχθη καί τό ὁποῖον ἔχει προσφέρει τόσα πολλά εἰς τήν ἀνάπτυξιν καί λάμπρυνσιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

ΔΕΝ ἀφιερώνονται στούς γραικύλους, οἱ ὁποῖοι τούς τελευταίους δυό αἰῶνες ἔκαναν καί κάμνουν τά πάντα γιά τήν ἐξαφάνισιν τῆς γλώσσης καί τήν ἀντικατάστασίν της ἀπό ἕνα σύστημα ἀπονοήσεως.

ΔΕΝ ἀφιερώνονται στις ἄθλιες κλίκες τῶν ἀριστερῶν πάσης φύσεως καί ἰδιαίτερα στήν «κυβερνῶσα» συμμορία τοῦ Σύριζα καί τῶν ΑΝΕΛ, πού μέ τίς ἀποφάσεις ἑνός θλιβεροῦ δημοσιογραφίσκου, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νά ὑποδυθεῖ τόν ὑπουργόν παιδείας, ἑτοιμάζεται νά δώσει μίαν ἀκόμη ὤθησιν πρός τήν γνωσιακήν ὑποβάθμισιν τῶν νέων, ἀλλά καί τοῦ ἑλλαδικοῦ πληθυσμοῦ εὐρύτερα, συρρικνῶνον ἀκόμη περισσότερον τήν δυνατότητα κατανοήσεως καί διακρίσεως γεγονότων, καταστάσεων καί ἀπόψεων. Ὁ περιορισμός –εν προκειμένῳ– τοῦ μαθήματος τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ἀλλά καί τῆς ἐκμαθήσεως τῶν ἑλληνικῶν εὐρύτερα, ὁδηγεῖ πρός το τελικόν βῆμα: αὐτό τῆς πλήρους ἀποξενώσεως τῶν νέων γενεῶν ἀπό τήν ἱστορικήν καί γλωσσικήν ἐμπειρίαν και γνῶσιν. Ἐπειδή, ὡς γνωστόν, ἡ ὀρθή γλωσσική ἔκφρασις συμπορεύεται μέ τήν ὀρθήν γνῶσιν τῆς ἱστορίας (γι' αὐτό καί τά συμβάντα στό λιμάνι τῆς Σμύρνης, τό 1922, δέν ἀποδίδονται μέ τήν λέξιν **συνωστισμός** ἀλλά μέ τήν ἐκδηλοῦσαν τήν ἀλήθειαν λέξιν **σφαγή**, οὔτε ἡ **γενοκτονία** εἶναι ἴδια μέ τήν **ἐθνοκάθαρσιν**), οἱ λεκτικές καί ἱστορικές παραποιήσεις τῶν ἐξουσιαστῶν δέν δύναται νά ἐπιβληθοῦν μέ εὐκολίαν, ἡ ὁποία τούς προσφέρεται

Ἡ ἐπιβολή μιᾶς γλώσσης

Ἡ ἐπί τῆς οὐσίας, συζήτησις καί ἀναζήτησις ἀναφορικά μέ τό γλωσσικόν θέμα, προϋποθέτει ὁρισμένες χρήσιμες ἐπισημάνσεις. Ἡ ἑκάστοτε μορφή ἐξουσίας, ὅταν μάλιστα διαθέτει τά χαρακτηριστικά τῆς κυριαρχίας, ἐπιβάλλει καί ἀπαιτεῖ τήν ἀποκλειστικήν χρῆσιν τῆς γλώσσης της. Ἔτσι, ἡ ρωμαϊκή αὐτοκρατορία ἀπαιτοῦσε τήν γραφήν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων στήν Λατινική γλῶσσαν. Ὑπῆρξαν, βεβαίως, καί σ' αὐτές τίς καταστάσεις

Τό γεγονός πώς αὐτή ἡ μορφή ἰώσεως συνεχίζει νά προσβάλη τήν γλῶσσαν δέν εἶναι τυχαῖο. Ἕνας τέτοιος τρόπος γραφῆς ὁδηγεῖ στήν πλήρη ἀποξένωσιν, ὄχι μόνον ἀπό τήν πηγήν τῆς γλώσσης ἀλλά καί ἀπό τήν τυπικήν μορφήν της, δηλαδή, στήν κατασκευή ἑνός προτύπου καθ' ὅλα ἰσοπεδωτικοῦ. Οἱ ὑποστηρικτές του, ἰσχυρίζονται πώς τά φραγκολεβαντίνικα (γκρήκλις) ἦλθαν ὡς λύσις ἀνάγκης μετά τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπολογιστῶν, τῶν ὁποίων τό λογισμικόν δέν ὑποστήριζεν, ἀρχικῶς, τήν ἑλληνικήν γλῶσσαν. Ἐδῶ, ὄντως, ἔχομεν ἕνα πραγματικό συμβάν. Ἡ γλῶσσα πού ὑποχρεωτικῶς ἐπεβλήθη ὡς πρότυπον ἦταν και παραμένει ἡ Ἀγγλική. Ἄν αὐτό ἦταν τυχαῖο, ἀφήνεται στήν ἐλεύθερη ἐκτίμησιν τοῦ καθ' ἑνός. Βεβαίως, τώρα τά λογισμικά συμπεριλαμβάνουν καί τήν ἑλληνικήν γλῶσσαν μαζί μέ ἄλλες. Ὅμως, ἤδη τά φραγκολεβαντίνικα[2] ἔχουν καθιερωθεῖ ὡς τρόπος ἐπικοινωνίας καί εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἀπόκτησις ἑνός λογαριασμοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου ἀπαιτεῖ τήν χρῆσιν λατινικῶν χαρακτήρων. Ὁποία ἐλευθερία ἐπιλογῆς!

Οἱ ὑποστηρικτές αὐτοῦ τοῦ τρόπου γραφῆς ἔχουν ἕνα «άτοῦ», πού

μικήν, ἀλλά καί τήν συνολικήν ἀπελευθέρωσιν, ἀπό κάθε εἴδους καταπίεσιν καί ἐκμετάλλευσιν.

Τά κείμενα ΔΕΝ ἀφιερώνονται σ' αὐτούς πού ὡς ὄρνεα ἐπέπεσαν νά κατασπαράξουν ἕνα ὑπέροχο δῶρο τῆς φύσεως, πού μετά κόπων καί βασάνων ἀνεπτύχθη καί τό ὁποῖον ἔχει προσφέρει τόσα πολλά εἰς τήν ἀνάπτυξιν καί λάμπρυνσιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

ΔΕΝ ἀφιερώνονται στούς γραικύλους, οἱ ὁποῖοι τούς τελευταίους δυό αἰῶνες ἔκαναν καί κάμνουν τά πάντα γιά τήν ἐξαφάνισιν τῆς γλώσσης καί τήν ἀντικατάστασίν της ἀπό ἕνα σύστημα ἀπονοήσεως.

ΔΕΝ ἀφιερώνονται στις ἄθλιες κλίκες τῶν ἀριστερῶν πάσης φύσεως καί ἰδιαίτερα στήν «κυβερνώσα» συμμορία τοῦ Σύριζα καί τῶν ΑΝΕΛ, πού μέ τίς ἀποφάσεις ἑνός θλιβεροῦ δημοσιογραφίσκου, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νά ὑποδυθεῖ τόν ὑπουργόν παιδείας, ἑτοιμάζεται νά δώσει μίαν ἀκόμη ὤθησιν πρός τήν γνωσιακήν ὑποβάθμισιν τῶν νέων, ἀλλά καί τοῦ ἑλλαδικοῦ πληθυσμοῦ εὐρύτερα, συρρικνῶνον ἀκόμη περισσότερον τήν δυνατότητα κατανοήσεως καί διακρίσεως γεγονότων, καταστάσεων καί ἀπόψεων. Ὁ περιορισμός –εν προκειμένῳ– τοῦ μαθήματος τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ἀλλά καί τῆς ἐκμαθήσεως τῶν ἑλληνικῶν εὐρύτερα, ὁδηγεῖ πρός το τελικόν βῆμα: αὐτό τῆς πλήρους ἀποξενώσεως τῶν νέων γενεῶν ἀπό τήν ἱστορικήν καί γλωσσικήν ἐμπειρίαν και γνῶσιν. Ἐπειδή, ὡς γνωστόν, ἡ ὀρθή γλωσσική ἔκφρασις συμπορεύεται μέ τήν ὀρθήν γνῶσιν τῆς ἱστορίας (γι' αὐτό καί τά συμβάντα στό λιμάνι τῆς Σμύρνης, τό 1922, δέν ἀποδίδονται μέ τήν λέξιν **συνωστισμός** ἀλλά μέ τήν ἐκδηλοῦσαν τήν ἀλήθειαν λέξιν **σφαγή**, οὔτε ἡ **γενοκτονία** εἶναι ἴδια μέ τήν **ἐθνοκάθαρσιν**), οἱ λεκτικές καί ἱστορικές παραποιήσεις τῶν ἐξουσιαστῶν δέν δύναται νά ἐπιβληθοῦν μέ εὐκολίαν, ἡ ὁποία τούς προσφέρεται μόνον ὅταν ὑπάρχει ἄγνοια ἤ ἀδιαφορία. Δέν εἶναι, ἑπομένως, ἄνευ σημασίας ἡ στην οὐσίαν κατάργησις τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ἐφ' ὅσον καί αὐτή ἡ στοιχειώδης ἐπαφή μέ αὐτά, πού ὑφίστατο ἕως τώρα, παύει νά ἰσχύει.

Γλῶσσα, τεκμήριον διανοίας

Ἡ ἐπιβολή μιᾶς γλώσσης

Ἡ ἐπί τῆς οὐσίας, συζήτησις καί ἀναζήτησις ἀναφορικά μέ τό γλωσσικόν θέμα, προϋποθέτει ὁρισμένες χρήσιμες ἐπισημάνσεις. Ἡ ἑκάστοτε μορφή ἐξουσίας, ὅταν μάλιστα διαθέτει τά χαρακτηριστικά τῆς κυριαρχίας, ἐπιβάλλει καί ἀπαιτεῖ τήν ἀποκλειστικήν χρῆσιν τῆς γλώσσης της. Ἔτσι, ἡ ρωμαϊκή αὐτοκρατορία ἀπαιτοῦσε τήν γραφήν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων στήν Λατινική γλῶσσαν. Ὑπῆρξαν, βεβαίως, καί σ' αὐτές τίς καταστάσεις, περιπτώσεις ἀσυναρτήτου γραφῆς κειμένων, ἐπιστολῶν κ.λπ. στήν λατινοελληνικήν.[1]

Τό γεγονός πώς αὐτή ἡ μορφή ἰώσεως συνεχίζει νά προσβάλη τήν γλῶσσαν δέν εἶναι τυχαῖο. Ἕνας τέτοιος τρόπος γραφῆς ὁδηγεῖ στήν πλήρη ἀποξένωσιν, ὄχι μόνον ἀπό τήν πηγήν τῆς γλώσσης ἀλλά καί ἀπό τήν τυπικήν μορφήν της, δηλαδή, στήν κατασκευή ἑνός προτύπου καθ' ὅλα ἰσοπεδωτικοῦ. Οἱ ὑποστηρικτές του, ἰσχυρίζονται πώς τά φραγκολεβαντίνικα (γκρήκλις) ἦλθαν ὡς λύσις ἀνάγκης μετά τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπολογιστῶν, τῶν ὁποίων τό λογισμικόν δέν ὑποστήριζεν, ἀρχικῶς, τήν ἑλληνικήν γλῶσσαν. Ἐδῶ, ὄντως, ἔχομεν ἕνα πραγματικό συμβάν. Ἡ γλῶσσα πού ὑποχρεωτικῶς ἐπεβλήθη ὡς πρότυπον ἦταν και παραμένει ἡ Ἀγγλική. Ἄν αὐτό ἦταν τυχαῖο, ἀφήνεται στήν ἐλεύθερη ἐκτίμησιν τοῦ καθ' ἑνός. Βεβαίως, τώρα τά λογισμικά συμπεριλαμβάνουν καί τήν ἑλληνικήν γλῶσσαν μαζί μέ ἄλλες. Ὅμως, ἤδη τά φραγκολεβαντίνικα[2] ἔχουν καθιερωθεῖ ὡς τρόπος ἐπικοινωνίας καί εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἀπόκτησις ἑνός λογαριασμοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου ἀπαιτεῖ τήν χρῆσιν λατινικῶν χαρακτήρων. Ὁποία ἐλευθερία ἐπιλογῆς!

Οἱ ὑποστηρικτές αὐτοῦ τοῦ τρόπου γραφῆς ἔχουν ἕνα «ἀτοῦ», πού

1. Πρόκειται γιά τό ἀντίστοιχον τῶν λεγομένων γκρήκλις, το ὁποῖον ἐφηρμόζετο ἕως καί πρόσφατα και πάντως πρίν τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπολογιστῶν και εἶναι γνωστόν καί ὡς φραγκολεβαντίνικη γραφή.

2. Ὁ ὅρος προέρχεται ἀπό τούς Λεβαντίνους τῆς Σμύρνης, οἱ ὁποῖοι ὡμιλοῦσαν ἑλληνικά, ἀλλά ἐδυσκολεύοντο νά μάθουν τήν ὀρθογραφίαν καταφεύγοντες στούς λατινικούς χαρακτῆρες προκειμένου νά γράψουν «ἑλληνικά».

συνέχεια στη σελ. 14

των ηλιθιοτήτων λέγονταν· και τώρα που το είδαν, σκέφθηκαν πιο λογικά. Υπάρχουν πολλά που μπορούν να επιτ-

Συλλογικά μιλώντας, υπολογίζω ότι μας έχει κάνει φοβερή ζημιά, κοστίζοντας μας πολύ περισσότερο από ό,τι θα μπορούσε

πει να αναρωτιούνται πόσο καλά εξοπλισμένοι είναι για να αντέξουν όλο το φορτίο που κουβαλούν. Στα προαύλια των φυλα-

είτε μετά τις εκλογές. Οι φυλακισμένοι της CNT θα πρέπει να ευχαριστήσουν τους πολιτικούς για την αποφυλάκισή τους, και

τοῦ ἑλλαδικοῦ πληθυσμοῦ εὐρύτερα, συρρικνώνον ἀκόμη περισσότερον τὴν δυνατότητα κατανοήσεως καὶ διακρίσεως γεγονότων, καταστάσεων καὶ ἀπόψεων. Ὁ περιορισμός –εν προκειμένω– τοῦ μαθήματος τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκμαθήσεως τῶν ἑλληνικῶν εὐρύτερα, ὁδηγεῖ πρὸς το τελικὸν βῆμα: αὐτὸ τῆς πλήρους ἀποξενώσεως τῶν νέων γενεῶν ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν καὶ γλωσσικὴν ἐμπειρίαν και γνῶσιν. Ἐπειδή, ὡς γνωστόν, ἡ ὀρθὴ γλωσσικὴ ἔκφρασις συμπορεύεται μὲ τὴν ὀρθὴν γνῶσιν τῆς ἱστορίας (γι' αὐτὸ καὶ τὰ συμβάντα στὸ λιμάνι τῆς Σμύρνης, τὸ 1922, δὲν ἀποδίδονται μὲ τὴν λέξιν **συνωστισμὸς** ἀλλὰ μὲ τὴν ἐκδηλοῦσαν τὴν ἀλήθειαν λέξιν **σφαγή**, οὔτε ἡ **γενοκτονία** εἶναι ἴδια μὲ τὴν **ἐθνοκάθαρσιν**), οἱ λεκτικὲς καὶ ἱστορικὲς παραποιήσεις τῶν ἐξουσιαστῶν δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθοῦν μὲ εὐκολίαν, ἡ ὁποία τοὺς προσφέρεται μόνον ὅταν ὑπάρχει ἄγνοια ἢ ἀδιαφορία. Δὲν εἶναι, ἐπομένως, ἄνευ σημασίας ἡ στην οὐσίαν κατάργησις τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ἐφ' ὅσον καὶ αὐτὴ ἡ στοιχειώδης ἐπαφὴ μὲ αὐτά, ποὺ ὑφίστατο ἕως τώρα, παύει νὰ ἰσχύει.

Ἡ ἐπιβολὴ μιᾶς γλώσσης

Ἡ ἐπὶ τῆς οὐσίας, συζήτησις καὶ ἀναζήτησις ἀναφορικὰ μὲ τὸ γλωσσικὸν θέμα, προϋποθέτει ὁρισμένες χρήσιμες ἐπισημάνσεις. Ἡ ἑκάστοτε μορφὴ ἐξουσίας, ὅταν μάλιστα διαθέτει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κυριαρχίας, ἐπιβάλλει καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἀποκλειστικὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης της. Ἔτσι, ἡ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία ἀπαιτοῦσε τὴν γραφὴν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων στὴν Λατινικὴ γλῶσσαν. Ὑπῆρξαν, βεβαίως, καὶ σ' αὐτὲς τὶς καταστάσεις, περιπτώσεις ἀσυναρτήτου γραφῆς κειμένων, ἐπιστολῶν κ.λπ. στὴν λατινοελληνικήν.[1]

Τὸ γεγονὸς πὼς αὐτὴ ἡ μορφὴ ἰώσεως συνεχίζει νὰ προσβάλη τὴν γλῶσσαν δὲν εἶναι τυχαῖο. Ἕνας τέτοιος τρόπος γραφῆς ὁδηγεῖ στὴν πλήρη ἀποξένωσιν, ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς γλώσσης ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν τυπικὴν μορφήν της, δηλαδή, στὴν κατασκευὴ ἑνὸς προτύπου καθ' ὅλα ἰσοπεδωτικοῦ. Οἱ ὑποστηρικτές του, ἰσχυρίζονται πὼς τὰ φραγκολεβαντίνικα (γκρήκλις) ἦλθαν ὡς λύσις ἀνάγκης μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπολογιστῶν, τῶν ὁποίων τὸ λογισμικὸν δὲν ὑποστήριζεν, ἀρχικῶς, τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐδῶ, ὄντως, ἔχομεν ἕνα πραγματικὸ συμβάν. Ἡ γλῶσσα ποὺ ὑποχρεωτικῶς ἐπεβλήθη ὡς πρότυπον ἦταν και παραμένει ἡ Ἀγγλική. Ἂν αὐτὸ ἦταν τυχαῖο, ἀφήνεται στὴν ἐλεύθερη ἐκτίμησιν τοῦ καθ' ἑνός. Βεβαίως, τώρα τὰ λογισμικὰ συμπεριλαμβάνουν καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μαζὶ μὲ ἄλλες. Ὅμως, ἤδη τὰ φραγκολεβαντίνικα[2] ἔχουν καθιερωθεῖ ὡς τρόπος ἐπικοινωνίας καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ἀπόκτησις ἑνὸς λογαριασμοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου ἀπαιτεῖ τὴν χρῆσιν λατινικῶν χαρακτήρων. Ὁποία ἐλευθερία ἐπιλογῆς!

Οἱ ὑποστηρικτὲς αὐτοῦ τοῦ τρόπου γραφῆς ἔχουν ἕνα «ἀτοῦ», πού

---

1. Πρόκειται γιὰ τὸ ἀντίστοιχον τῶν λεγομένων γκρήκλις, το ὁποῖον ἐφηρμόζετο ἕως καὶ πρόσφατα και πάντως πρὶν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπολογιστῶν και εἶναι γνωστὸν καὶ ὡς φραγκολεβαντίνικη γραφή.

2. Ὁ ὅρος προέρχεται ἀπὸ τοὺς Λεβαντίνους τῆς Σμύρνης, οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦσαν ἑλληνικά, ἀλλὰ ἐδυσκολεύοντο νὰ μάθουν τὴν ὀρθογραφίαν καταφεύγοντες στοὺς λατινικοὺς χαρακτῆρες προκειμένου νὰ γράψουν «ἑλληνικά».

συνέχεια στη σελ. 14

των ηλιθιοτήτων λέγονταν· και τώρα που το είδαν, σκέφθηκαν πιο λογικά. Υπάρχουν πολλά που μπορούν να ειπωθούν για τα αποτελέσματα της τακτικής της Βαρκελώνης, αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί με μια επιστολή. Αυτό που μπορώ να σου πω είναι ότι μετά από τόσο πολλή δολιοφθορά (σαμποτάζ) έχουν υποχρεωθεί να κάνουν ένα βήμα λίγο έξω από τις ομοσπονδιακές αρχές, ώστε να μιλήσουν με τους εργοδότες βιομηχανίας νερού και τα αφεντικά της επιχείρησης αστικών μεταφορών. Δεν τους επικρίνω, δεδομένων των εξαιρετικών καιρών που ζούμε. Αλλά σκέφτομαι τη μεγάλη ζημιά που η συστηματική δολιοφθορά μάς έχει κάνει και μας κάνει. Σαν σύστημα είναι κάτι που η οργάνωση δεν μπορεί να ανεχθεί. Σαν τακτική είναι ιδιαίτερα αμφισβητήσιμη. Συλλογικά μιλώντας, υπολογίζω ότι μας έχει κάνει φοβερή ζημιά, κοστίζοντας μας πολύ περισσότερο από ό,τι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κέρδος. Κάθε φορά που μπαίνουμε σε έναν αγώνα είναι σωστό να εξετάζουμε τα οφέλη και τα μειονεκτήματα. Δεν είμαι από αυτούς που θα υποστηρίξουν την εγκατάλειψη των διεκδικητικών απεργιών, αλλά η μη εγκατάλειψη τους σημαίνει ότι: αυτό είναι εντελώς διαφορετικό από το να εξασφαλίσουμε πως όλες οι δραστηριότητές μας περιστρέφονται γύρω από μία διεκδίκηση, επειδή αυτό θα μπορούσε να περιορίσει το πεδίο δράσης της CNT. Περιορίζοντάς το σε έναν αγώνα για διεκδικήσεις εξευτελίζονται οι απώτεροι στόχοι της.

Ευτυχώς, η πολιτική κατάσταση αρχίζει να επιλύεται για μας και οι σύντροφοι πρέπει να αναρωτιούνται πόσο καλά εξοπλισμένοι είναι για να αντέξουν όλο το φορτίο που κουβαλούν. Στα προαύλια των φυλακών και των κρατητηρίων η συζήτηση δεν είναι τώρα για την CNT, επειδή τώρα υπάρχουν προσδοκίες από εκείνους εναντίον των οποίων ανέκαθεν παλεύαμε. Αυτή τη στιγμή η CNT δεν παρέχει καμμία σιγουριά. Στα μυαλά όλων των φυλακισμένων, αυτές είναι οι μόνες λέξεις: «αφήστε τους να λειτουργήσουν το Κοινοβούλιο, να άρουν την κατάσταση έκτακτης ανάγκης και να προχωρήσουν σε εκλογές». Ούτε μια λέξη για τη CNT. Αυτό είναι ό,τι έχει κερδηθεί από την πλευρά της οργάνωσης: η εμπιστοσύνη στη δύναμή μας έχει πεθάνει.

Η CNT, η οργάνωση με τους περισσότερους φυλακισμένους, δεν θα είναι σε θέση να παίξει κάποιο σημαντικό ρόλο είτε πριν είτε μετά τις εκλογές. Οι φυλακισμένοι της CNT θα πρέπει να ευχαριστήσουν τους πολιτικούς για την αποφυλάκισή τους, και αυτό για μένα ως αναρχικό, έχει πολλές επιπλοκές. Θα ήθελα να περπατώ ελεύθερος χάρη στις προσπάθειες των συντρόφων μου και όχι λόγω της φιλανθρωπίας κάποιου τον οποίο θα πολεμώ με νύχια και με δόντια μόλις βγω έξω».

Επιστολή που στάλθηκε από τον Ντουρρούτι, από τις φυλακές Βαλένσια στις Πρότυπες Φυλακές της Βαρκελώνης, όπου ο σύντροφός του Μίρα ήταν φυλακισμένος. Ελήφθη από την Solidaridad Obrera, November 1990, No 213, σε μετάφραση Paul Sharkey.

Μετάφραση-απόδοση Π.

συνέχεια από τη σελ. 13

ἔχει χρησιμοποιηθεῖ πολλές φορές: τήν ἁπλοποίησιν. Εἶναι τό ἴδιο ἐπιχείρημα πού χρησιμοποιήθηκε γιά τόν σφαγιασμό τῆς γλώσσης μέ τήν καθιέρωσιν ὄχι ἁπλῶς τῆς «δημοτικῆς», ἀλλά μέ τήν ἐξαφάνισιν κλίσεων, πτώσεων κ.λπ. χάριν τῆς «ἁπλοποιήσεως». Τόσον τά φραγκολεβαντίνικα, ὅσον καί ἡ σύγχρονος ἐκδοχή τους ἐκάλυπταν, καλύπτουν καί ἐγκαθιστοῦν τήν ἀμάθειαν καί τόν καθοδικόν ἰσοπεδωτισμόν. Ἡ δῆθεν ἐλευθερία γραφῆς, μέσα ἀπό τήν ὀρθογραφική ποικιλότητα αὐτοῦ τοῦ κατασκευάσματος, εἶναι ἡ θεσμοποίηση τῆς ἀμαθείας, ἡ ὁποία σύν τῷ χρόνῳ προβλέπεται νά ἐπισημοποιηθῆ μέ βάσιν κάποιο πρότυπο γραφῆς.[3] Ἀλλοίμονον!

Ἐπίσης, εἶναι φανερόν ὅτι τόσον ἡ ἁπλοποίησις τῆς γλώσσης ὅσον καί τά φραγκολεβαντίνικα προσέφεραν ἀνοικτόν πεδίο στήν ὀκνηρία, ἀλλά εἶναι βέβαιον ὅτι δέν ἔχουν συμβάλλει στήν ἐμπέδωσιν καί καλλιέργειαν τῆς γνώσεως καί τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, συνολικά.

Εἶναι διαπιστωμένον ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ μεταβολές δέν ὑλοποιοῦνται ἐάν προηγουμένως δέν ἔχουν κατασιγάσει οἱ ἐξ αὐτῶν προκαλούμενες κοινωνικές αναταράξεις. Ὡς ἐκ τούτου, σέ καταστάσεις ἀπολυταρχίας ἀρκεῖ ἕνα διάταγμα προκειμένου νά ἐπιβληθεῖ ἡ χρῆσις μιᾶς γλώσσης ἤ ἑνός ἰδιώματος. Στίς συνθῆκες, ὅμως, τῶν λεγομένων δημοκρατικῶν συστημάτων, ἡ μορφή τῆς ἐπιβολῆς ποικίλλει. Ἐδῶ, ἀκολουθεῖται μία πολύπλοκος διαδρομή, ἡ ὁποία περισφίγγει πολλαπλῶς τούς ἀνθρώπους καί τήν σκέψιν τους. Σέ αὐτές τίς καταστάσεις οἱ μέθοδοι εἶναι ἐξουθενωτικές, παρ' ὅτι δέν ἐκφράζουν μέ ἄμεσον τρόπον τήν ἐξουσιαστική βία.

Ἡ ἐπιστράτευσις τῶν δυνάμεων πειθαναγκασμοῦ εἶναι πράγματι κατακλυσμιαία. Οἱ διάφοροι φορεῖς, οἱ ἐπιστήμονες, τά μέσα ἐπηρεασμοῦ, ἡ προπαγάνδα, ἡ μίμησις, ἡ αἴσθησις (συνήθως ψευδής) ὅτι ἡ προπαγανδιζόμενη γλωσσική κατεύθυνσις προσδίδει κῦρος καί ἀποδοχήν, ἀλλά καί ἔνταξιν εἰς ἕνα κοινωνικόν σύνολον ἤ κάποια ὁμάδα, κάτι τό ὁποῖον ἐνομίζετο πώς ἦταν ἀδύνατο νά συμβεῖ ἐάν ἐξηκολούθη νά ὁμιλῆ, ὅπως, πρό πολλοῦ, εἶχε μάθει. Στήν προκειμένην περίπτωσιν ἔχομεν καί μίαν ἐκδήλωσιν συμμορφώσεως.

Προσέτι, ἐκτός ἀπό τήν ἔνταξιν, ἔχομεν τήν προσπάθειαν προσεταιρισμοῦ ἑνός κοινωνικοῦ σώματος τό ὁποῖο εἴτε ὁμιλεῖ εἴτε τοῦ ἔχει ἀποδοθεῖ τό «χάρισμα» κατω– τῶν ἀνθρώπων εἶναι δύσκολον νά δημιουργήσουν τίς προϋποθέσεις, πού παρέχουν ἄλλες γλῶσσες, τόσον ὡς πρός τόν ἐκφραστικόν πλοῦτον, ὅσον καί ὡς πρός τήν εὐρύτητα τῶν νοημάτων καί τήν ἀκρίβειαν τῶν διατυπουμένων ἐννοιῶν.

Κάθε γλῶσσα ἔχει τήν ὀμορφιάν καί τήν χάριν της ὅταν ἀκολουθεῖ τόν δρόμον πού τῆς ἔχει ὁρισθεῖ μέσα ἀπό τήν πολύχρονη παρουσίαν καί διαδρομήν της. Ὅταν καλεῖται νά μιμηθεῖ αὐτό τό ὁποῖον ἄλλες γλῶσσες ἔχουν μέ χάριν δημιουργήσει καί ἀναδείξει, τότε ἔχομεν μία γλῶσσαν-καρικατούρα. *«Ἕκαστος καί ἑκάστη ἐφ' ᾧ ἐτάχθησαν»* μέσα στήν ἱστορικήν καί δημιουργική ροήν τῆς ἀνθρωπότητος καί τῶν συνόλων πού τήν ἀποτελοῦν καί, ἐν πάσῃ περιπτώσει, καλόν εἶναι νά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι **τό εὔκολον δέν σημαίνει ὅτι εἶναι ὀρθόν, οὐδέ καλόν.**

Ὑπηρετώντας τήν κερδοσκοπία

Ἀπό ἀναρχικῆς ἀπόψεως δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἴμεθα ἐναντίον τῆς τεχνολογικῆς ἐξελίξεως προτείνοντες τρόπους ἀναπτύξεως ἐναρμονισμένους μέ τήν φύσιν. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα κατά τοῦ τεχνολογικοῦ ἰσοπεδωτισμοῦ καί τῶν συντομεύσεων πού πραγματοποιήθηκαν ἤ πραγματοποιοῦνται γιά λόγους ἐμπορικούς καί οἰκονομικούς καί ἐν τέλει κυριαρχικούς, ἐφ' ὅσον εἴμεθα ὑπέρ τῆς σα-

αὐτήν τήν ὁποίαν ὀνομάζουν παγκοσμιοποιημένην οἰκονομίαν. Ἐδῶ, παρ' ὅτι οἱ συνθῆκες τῆς ἀποικιοκρατίας ἔχουν ἐκλείψει, θά διαπιστώσωμεν καί πάλιν στά καταστήματα διαφόρων χωρῶν, καί δή τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, τήν ὕπαρξιν πινακίδων μέ δυό γλῶσσες, οἱ ὁποῖες βαθμιαίως καταλήγουν στό νά εἶναι πινακίδες μέ μίαν ξένην γλῶσσαν.

Παρ' ὅτι ὁ ἑλλαδικός χῶρος δέν συγκαταλέγεται στίς θεωρούμενες ὡς πρώην ἀποικιοκρατούμενες περιοχές θά παρατηρηθῆ ὅτι κατά τά τελευταῖα 50-60 χρόνια ὑπάρχει μία σταδιακή μεταβολή, ἀναφορικῶς πρός τό ἐξεταζόμενον θέμα. Τό κουρεῖον (ἀπό τό ρῆμα **κείρω)** ἦταν τό κατάστημα ὅπου ἐγένετο περιποίησις τῆς κόμης τῶν ἀνδρῶν[4] ἐνῶ κομμωτήριον ἦταν τό κατάστημα γιά τήν περιποίησιν τῆς γυναικείας κόμης. Σύν τῷ χρόνῳ οἱ ὀνομασίες μετεβλήθησαν. Τό κουρεῖον μετονομάσθη σέ Barber Shop καί τό κομμωτήριον σέ Coiffure.

Θά ἰσχυρισθεῖ κάποιος ὅτι αὐτό ἔγινε γιά τήν προσέλκυση τουριστῶν. Ὅμως, ἡ πραγματικότης εἶναι σαφής καί δέν ἐπιδέχεται ἀμφισβητήσεις. Οἱ ἀλλαγές τόν ὀνομασιῶν ἔγιναν συλλήβδην καί ἰδιαίτερα σέ περιοχές πού δέν ἐνεφανίζετο τουρίστας καί ὅπου ἀκόμη καί σήμερα σπανίζει ἡ παρουσία τουριστῶν. Ἑπομένως, οἱ λόγοι τῆς ἀλλαγῆς ὀφείλονται στήν ἐπιθυμία α) ἀποκτήσεως κάποιου κύρους ἔναντι τῶν πελατῶν-πελατισσῶν, ἀπό τήν στιγμή πού θά ὑπῆρχε ἡ ξενική ὀνομασία καί β) τῆς ἐντάξεως σέ μία θεωρουμένη ὡς ἀνώτερη ἐπαγγελματική ὁμάδα. Ὁμοίως τό Παντοπωλεῖον, αὐτό δηλαδή τό ὁποῖον πωλεῖ τά πάντα, μετονομάσθη σέ Super Market (Ὑπέρ Ἀγορά).

Ὅλα αὐτά, βέβαια, γίνονται καί ἐπί τῷ σκοπῷ ἀποκτήσεως εὐρυτέρου κύκλου ἀγοραστῶν ἤ τουλάχιστον μέ αὐτό τό πρόσχημα ἤ τήν προσδοκία. Τό ἐρώτημα πού τίθεται ἐξ ἀρχῆς καί δέν ἀπαντᾶται, παρά μέ μισόλογα καί πρόχειρες δικαιολογίες, εἶναι γιά ποιό λόγο νά μήν ἔχει τό κατάστημα δίγλωσση ἤ πολύγλωσση πινακίδα ἀντί νά ἔχει μία μέ ξενικήν ὀνομασία, πού κατά κανόνα εἶναι στήν ἀγγλική γλῶσσα; Γιά ποιό λόγο ἡ φροντίδα ποδῶν θά πρέπη νά ὀνομάζεται pedicure καί, ἀντιστοίχως, τῶν χειρῶν manicure ἤ τό ἀρτοποιεῖον, ὁ γνωστός μας φοῦρνος, νά ὀνομάζεται bakery;

Θά μποροῦσαν νά ἀναφερθοῦν πολλά ἀκόμη τέτοιου εἴδους παραδείγματα, ἀλλά δέν ὑπάρχει λόγος νά κουράσωμεν.

Ἡ διαπίστωσις ἔρχεται σχεδόν αὐθορμήτως. Προκει-

κατασκευάσματος, εἶναι ἡ θεσμοποίηση τῆς ἀμαθείας, ἡ ὁποία σύν τῷ χρόνῳ προβλέπεται νά ἐπισημοποιηθῆ μέ βάσιν κάποιο πρότυπο γραφῆς.[3] Ἀλλοίμονον!

Ἐπίσης, εἶναι φανερόν ὅτι τόσον ἡ ἁπλοποίησις τῆς γλώσσης ὅσον καί τά φραγκολεβαντίνικα προσέφεραν ἀνοικτόν πεδίο στήν ὀκνηρία, ἀλλά εἶναι βέβαιον ὅτι δέν ἔχουν συμβάλλει στήν ἐμπέδωσιν καί καλλιέργειαν τῆς γνώσεως καί τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, συνολικά.

Εἶναι διαπιστωμένον ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ μεταβολές δέν ὑλοποιοῦνται ἐάν προηγουμένως δέν ἔχουν κατασιγάσει οἱ ἐξ αὐτῶν προκαλούμενες κοινωνικές ἀναταράξεις. Ὡς ἐκ τούτου, σέ καταστάσεις ἀπολυταρχίας ἀρκεῖ ἕνα διάταγμα προκειμένου νά ἐπιβληθεῖ ἡ χρῆσις μιᾶς γλώσσης ἤ ἑνός ἰδιώματος. Στίς συνθῆκες, ὅμως, τῶν λεγομένων δημοκρατικῶν συστημάτων, ἡ μορφή τῆς ἐπιβολῆς ποικίλλει. Ἐδῶ, ἀκολουθεῖται μία πολύπλοκος διαδρομή, ἡ ὁποία περισφίγγει πολλαπλῶς τούς ἀνθρώπους καί τήν σκέψιν τους. Σέ αὐτές τίς καταστάσεις οἱ μέθοδοι εἶναι ἐξουθενωτικές, παρ' ὅτι δέν ἐκφράζουν μέ ἄμεσον τρόπον τήν ἐξουσιαστική βία.

Ἡ ἐπιστράτευσις τῶν δυνάμεων πειθαναγκασμοῦ εἶναι πράγματι κατακλυσμιαία. Οἱ διάφοροι φορεῖς, οἱ ἐπιστήμονες, τά μέσα ἐπηρεασμοῦ, ἡ προπαγάνδα, ἡ μίμησις, ἡ αἴσθησις (συνήθως ψευδής) ὅτι ἡ προπαγανδιζόμενη γλωσσική κατεύθυνσις προσδίδει κῦρος καί ἀποδοχήν, ἀλλά καί ἔνταξιν εἰς ἕνα κοινωνικόν σύνολον ἤ κάποια ὁμάδα, κάτι τό ὁποῖον ἐνομίζετο πώς ἦταν ἀδύνατο νά συμβεῖ ἐάν ἐξηκολούθη νά ὁμιλῆ, ὅπως, πρό πολλοῦ, εἶχε μάθει. Στήν προκειμένην περίπτωσιν ἔχομεν καί μίαν ἐκδήλωσιν συμμορφώσεως.

Προσέτι, ἐκτός ἀπό τήν ἔνταξιν, ἔχομεν τήν προσπάθειαν προσεταιρισμοῦ ἑνός κοινωνικοῦ σώματος τό ὁποῖο εἴτε ὁμιλεῖ εἴτε τοῦ ἔχει ἀποδοθεῖ τό «χάρισμα» τῆς ὁμιλίας τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος ὑπέρ τοῦ ὁποίου ἔχει ξεσηκωθεῖ προηγουμένως ὁ κατάλληλος θόρυβος. Ὁ λαϊκισμός πού ἐμφανίζεται ὡς ὑπερασπιστής τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ (στά ὁποῖα περιλαμβάνεται καί αὐτό τῆς ἐκφράσεως μέ ἕνα συγκεκριμένο γλωσσικόν ἰδίωμα) εἶναι τό μέσον ἐπιβολῆς τῆς πνευματικῆς καθηλώσεως τῶν «ὑπερασπιζομένων».

Ἄς ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καί τοῦτο τό σημεῖο. Εἴδωμεν ὅτι ὁ τρόπος γραφῆς, πού ἔχει ἐπιβληθεῖ στό παγκόσμιο δίκτυο ἐπικοινωνίας εἶναι ὁ λατινικός, ἐνῶ εἶναι δεδομένη ἡ πριμοδότησις τῆς Ἀγγλικῆς, ἡ ὁποία τήν καθιστά ἀπαιτητήν στήν ἐπικοινωνία, παρά τήν τεράστιαν ἀδυναμίαν της νά ἀνταποκριθῆ σέ εὐρύτερες ἀνάγκες. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος τοῦ συνεχοῦς ἐμβολιασμοῦ της μέ λέξεις προκειμένου νά «ἐμπλουτισθεῖ», κατασκευάζοντας τήν αἴσθηση μίας αὐτάρκειας, πού ὅμως δέν ὑφίσταται.

Προφανῶς, τό νά λέγεται ἡ ἀλήθεια δέν σημαίνει κάποιου εἴδους ἐμπάθεια ἀπέναντι στήν συγκεκριμένην μία γλῶσσαν-καρικατούρα. *«Ἕκαστος καί ἑκάστη ἐφ' ᾧ ἐτάχθησαν»* μέσα στήν ἱστορικήν καί δημιουργική ροήν τῆς ἀνθρωπότητος καί τῶν συνόλων πού τήν ἀποτελοῦν καί, ἐν πάσῃ περιπτώσει, καλόν εἶναι νά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι **τό εὔκολον δέν σημαίνει ὅτι εἶναι ὀρθόν, οὐδέ καλόν.**

Ὑπηρετώντας τήν κερδοσκοπία

Ἀπό ἀναρχικῆς ἀπόψεως δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἴμεθα ἐναντίον τῆς τεχνολογικῆς ἐξελίξεως προτείνοντες τρόπους ἀναπτύξεως ἐναρμονισμένους μέ τήν φύσιν. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα κατά τοῦ τεχνολογικοῦ ἰσοπεδωτισμοῦ καί τῶν συντομεύσεων πού πραγματοποιήθηκαν ἤ πραγματοποιοῦνται γιά λόγους ἐμπορικούς καί οἰκονομικούς καί ἐν τέλει κυριαρχικούς, ἐφ' ὅσον εἴμεθα ὑπέρ τῆς σαφήνειας καί τῆς δυνατότητος νά κατανοοῦνται τά ὅσα ἐκφέρονται μέ τόν γραπτόν κυρίως λόγον, τότε γιά ποιό λόγο νά ἐπιζητῶμεν ἤ νά ἀποδεχώμεθα τήν ἀπογύμνωσιν τῶν λέξεων, τόσον τονικῶς ὅσον καί γραμματικῶς καί νά ἐπικροτῶμεν τήν καταστροφικήν ἀσυνταξίαν;

Θά ἀναφερθῆ ἕνα πρόσφατο χαρακτηριστικό παράδειγμα ἐπί τοῦ προκειμένου θέματος. Προσφάτως ἡ Δημοκρατία τῆς Τσεχίας ἀποφάσισε, γιά λόγους οἰκονομικῆς εὐελιξίας, νά χρησιμοποιεῖ διεθνῶς τήν ὀνομασίαν Τσεχία. Ἄς σημειωθῆ ὅτι μέ τήν Σλοβακίαν ἀποτελοῦσαν ἀπό κοινοῦ τήν Λαϊκήν Δημοκρατίαν τῆς Τσεχοσλοβακίας. Τώρα ἔχομεν θυσίες στό βωμό τῶν κερδῶν καί τῆς συμμετοχῆς στή διεθνῆ κοινοπραξία τῶν ἐξουσιαστῶν. Εἶναι, ὅμως, μόνον αὐτό;

Εἰπώθηκε, ὅτι οἱ κυρίαρχοι ἐπιβάλλουν τήν γλῶσσαν τους μέ πολλούς τρόπους. Ἐάν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τίς ἀποικιοκρατούμενες χῶρες θά διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης τῶν κατακτητῶν συμπορεύεται μέ τήν ὁλο-

ἐξεταζόμενον θέμα. Τό κουρεῖον (ἀπό τό ρῆμα **κείρω**) ἦταν τό κατάστημα ὅπου ἐγένετο περιποίησις τῆς κόμης τῶν ἀνδρῶν[4] ἐνῶ κομμωτήριον ἦταν τό κατάστημα γιά τήν περιποίησιν τῆς γυναικείας κόμης. Σύν τῷ χρόνῳ οἱ ὀνομασίες μετεβλήθησαν. Τό κουρεῖον μετονομάσθη σέ Barber Shop καί τό κομμωτήριον σέ Coiffure.

Θά ἰσχυρισθεῖ κάποιος ὅτι αὐτό ἔγινε γιά τήν προσέλκυση τουριστῶν. Ὅμως, ἡ πραγματικότης εἶναι σαφής καί δέν ἐπιδέχεται ἀμφισβητήσεις. Οἱ ἀλλαγές τόν ὀνομασιῶν ἔγιναν συλλήβδην καί ἰδιαίτερα σέ περιοχές πού δέν ἐνεφανίζετο τουρίστας καί ὅπου ἀκόμη καί σήμερα σπανίζει ἡ παρουσία τουριστῶν. Ἑπομένως, οἱ λόγοι τῆς ἀλλαγῆς ὀφείλονται στήν ἐπιθυμία α) ἀποκτήσεως κάποιου κύρους ἔναντι τῶν πελατῶν-πελατισσῶν, ἀπό τήν στιγμή πού θά ὑπῆρχε ἡ ξενική ὀνομασία καί β) τῆς ἐντάξεως σέ μία θεωρουμένη ὡς ἀνώτερη ἐπαγγελματική ὁμάδα. Ὁμοίως τό Παντοπωλεῖον, αὐτό δηλαδή τό ὁποῖον πωλεῖ τά πάντα, μετονομάσθη σέ Super Market (Ὑπέρ Ἀγορά).

Ὅλα αὐτά, βέβαια, γίνονται καί ἐπί τῷ σκοπῷ ἀποκτήσεως εὐρυτέρου κύκλου ἀγοραστῶν ἤ τουλάχιστον μέ αὐτό τό πρόσχημα ἤ τήν προσδοκία. Τό ἐρώτημα πού τίθεται ἐξ ἀρχῆς καί δέν ἀπαντᾶται, παρά μέ μισόλογα καί πρόχειρες δικαιολογίες, εἶναι γιά ποιό λόγο νά μήν ἔχει τό κατάστημα δίγλωσση ἤ πολύγλωσση πινακίδα ἀντί νά ἔχει μία μέ ξενικήν ὀνομασία, πού κατά κανόνα εἶναι στήν ἀγγλική γλῶσσα; Γιά ποιό λόγο ἡ φροντίδα ποδῶν θά πρέπη νά ὀνομάζεται pedicure καί, ἀντιστοίχως, τῶν χειρῶν manicure ἤ τό ἀρτοποιεῖον, ὁ γνωστός μας φοῦρνος, νά ὀνομάζεται bakery;

Θά μποροῦσαν νά ἀναφερθοῦν πολλά ἀκόμη τέτοιου εἴδους παραδείγματα, ἀλλά δέν ὑπάρχει λόγος νά κουράσωμεν.

Ἡ διαπίστωσις ἔρχεται σχεδόν αὐθορμήτως. Προκειμένου νά ὑπάρξη ἕνα σχετικό οἰκονομικό ὄφελος, ἀναπτύσσεται ἡ διάθεσις γιά τήν ἀποδοχή καταστάσεων, οἱ ὁποῖες οὔτε κάν θά συνεζητοῦντο κάτω ἀπό ἄλλες περιστάσεις.

Ἄς σκεφθῶμεν ὅτι μέ τό κίνητρον τῆς καλύτερης ἐργασιακῆς ἀμοιβῆς ἄρχισε ἡ προσφυγή στά φροντιστήρια γιά τήν ἐκμάθησιν τῆς ἀγγλικῆς, κυρίως, γλώσσης στά μέσα της δεκαετίας τοῦ 1960.

Τό ἐρώτημα πού τίθεται εἶναι ἁπλόν. Ἐάν ὑπῆρχε τό κίνητρο ἤ ἡ προσδοκία καλύτερης ἀμοιβῆς στήν λεγομένην ἀγοράν ἐργασίας μέ τήν ἐκμάθησιν καί τήν λῆψιν πτυχίου στά ἀρχαῖα ἑλληνικά δέν θά ἐστέλλοντο οἱ μαθητές και οἱ μαθήτριες σέ φροντιστήρια ἐκμαθήσεως τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν; Προφανῶς!

Πέραν τῶν τεχνικῶν πού χρησιμοποιεῖ ἡ ἐξουσία προκειμένου νά ἐπιβάλλει τό γλωσσικόν καθεστώς πού ἐξυπηρετεῖ τίς κυριαρχικές της βλέψεις, διαπιστώνεται ὅτι ὁ δρόμος πρός τήν ἀποδοχήν συναρτᾶται μέ τήν διαδικασία

διαδρομή, ἡ ὁποία περισφίγγει πολλαπλῶς τούς ἀνθρώπους καί τήν σκέψιν τους. Σέ αὐτές τίς καταστάσεις οἱ μέθοδοι εἶναι ἐξουθενωτικές, παρ' ὅτι δέν ἐκφράζουν μέ ἄμεσον τρόπον τήν ἐξουσιαστική βία.

Ἡ ἐπιστράτευσις τῶν δυνάμεων πειθαναγκασμοῦ εἶναι πράγματι κατακλυσμιαία. Οἱ διάφοροι φορεῖς, οἱ ἐπιστήμονες, τά μέσα ἐπηρεασμοῦ, ἡ προπαγάνδα, ἡ μίμησις, ἡ αἴσθησις (συνήθως ψευδής) ὅτι ἡ προπαγανδιζόμενη γλωσσική κατεύθυνσις προσδίδει κῦρος καί ἀποδοχήν, ἀλλά καί ἔνταξιν εἰς ἕνα κοινωνικόν σύνολον ἤ κάποια ὁμάδα, κάτι τό ὁποῖον ἐνομίζετο πώς ἦταν ἀδύνατο νά συμβεῖ ἐάν ἐξηκολούθη νά ὁμιλῇ, ὅπως, πρό πολλοῦ, εἶχε μάθει. Στήν προκειμένην περίπτωσιν ἔχομεν καί μίαν ἐκδήλωσιν συμμορφώσεως.

Προσέτι, ἐκτός ἀπό τήν ἔνταξιν, ἔχομεν τήν προσπάθειαν προσεταιρισμοῦ ἑνός κοινωνικοῦ σώματος τό ὁποῖο εἴτε ὁμιλεῖ εἴτε τοῦ ἔχει ἀποδοθεῖ τό «χάρισμα» τῆς ὁμιλίας τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος ὑπέρ τοῦ ὁποίου ἔχει ξεσηκωθεῖ προηγουμένως ὁ κατάλληλος θόρυβος. Ὁ λαϊκισμός πού ἐμφανίζεται ὡς ὑπερασπιστής τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ (στά ὁποῖα περιλαμβάνεται καί αὐτό τῆς ἐκφράσεως μέ ἕνα συγκεκριμένο γλωσσικόν ἰδίωμα) εἶναι τό μέσον ἐπιβολῆς τῆς πνευματικῆς καθηλώσεως τῶν «ὑπερασπιζομένων».

Ἄς ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καί τοῦτο τό σημεῖο. Εἴδωμεν ὅτι ὁ τρόπος γραφῆς, πού ἔχει ἐπιβληθεῖ στό παγκόσμιο δίκτυο ἐπικοινωνίας εἶναι ὁ λατινικός, ἐνῶ εἶναι δεδομένη ἡ πριμοδότησις τῆς Ἀγγλικῆς, ἡ ὁποία τήν καθιστά ἀπαιτητήν στήν ἐπικοινωνία, παρά τήν τεράστιαν ἀδυναμίαν της νά ἀνταποκριθῇ σέ εὐρύτερες ἀνάγκες. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος τοῦ συνεχοῦς ἐμβολιασμοῦ της μέ λέξεις προκειμένου νά «ἐμπλουτισθεῖ», κατασκευάζοντας τήν αἴσθηση μίας αὐτάρκειας, πού ὅμως δέν ὑφίσταται.

Προφανῶς, τό νά λέγεται ἡ ἀλήθεια δέν σημαίνει κάποιου εἴδους ἐμπάθεια ἀπέναντι στήν συγκεκριμένην γλῶσσα. Ἄλλωστε, δέν εἶναι ὀλίγοι ἀπό τούς ὁμιλοῦντας αὐτήν, πού θά ὑπερθεματίσουν γιά τήν ἐν τοίς πράγμασιν ἀδυναμίαν της. Καί ὅμως, τά διεθνῆ κέντρα ἐπιβάλλουν μίαν «δύσκαμπτον καί στερημένη φαντασίας γλῶσσαν». Ὅπως, ὅμως ἐσυνήθιζον νά λέγουν οἱ προγενέστεροι ἡμῶν, «*πρέπει νά τό ἔχει ἡ κούτρα σου νά κατεβάζει*». Ὅσην ἀποθήκευσιν λέξεων καί ἄν κάνουν οἱ ειδικοί της ὑποβαθμίσεως καί τῆς ἰσοπεδώσεως –πάντοτε πρός τά

3. Ἤδη ἐδῶ καί δεκαετίες ἔχει ἑτοιμασθεῖ τό πρότυπον ISO 8432, γιά τούς χρῆστες τῶν σύγχρονων φραγκολεβαντίνικων.

Ὑπηρετώντας τήν κερδοσκοπία

Ἀπό ἀναρχικῆς ἀπόψεως δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἴμεθα ἐναντίον τῆς τεχνολογικῆς ἐξελίξεως προτείνοντες τρόπους ἀναπτύξεως ἐναρμονισμένους μέ τήν φύσιν. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα κατά τοῦ τεχνολογικοῦ ἰσοπεδωτισμοῦ καί τῶν συντομεύσεων πού πραγματοποιήθηκαν ἤ πραγματοποιοῦνται γιά λόγους ἐμπορικούς καί οἰκονομικούς καί ἐν τέλει κυριαρχικούς, ἐφ' ὅσον εἴμεθα ὑπέρ τῆς σαφήνειας καί τῆς δυνατότητος νά κατανοοῦνται τά ὅσα ἐκφέρονται μέ τόν γραπτόν κυρίως λόγον, τότε γιά ποιό λόγο νά ἐπιζητῶμεν ἤ νά ἀποδεχώμεθα τήν ἀπογύμνωσιν τῶν λέξεων, τόσον τονικῶς ὅσον καί γραμματικῶς καί νά ἐπικροτῶμεν τήν καταστροφικήν ἀσυνταξίαν;

Θά ἀναφερθῇ ἕνα πρόσφατο χαρακτηριστικό παράδειγμα ἐπί τοῦ προκειμένου θέματος. Προσφάτως ἡ Δημοκρατία τῆς Τσεχίας ἀποφάσισε, γιά λόγους οἰκονομικῆς εὐελιξίας, νά χρησιμοποιεῖ διεθνῶς τήν ὀνομασίαν Τσεχία. Ἄς σημειωθῇ ὅτι μέ τήν Σλοβακίαν ἀποτελοῦσαν ἀπό κοινοῦ τήν Λαϊκήν Δημοκρατίαν τῆς Τσεχοσλοβακίας. Τώρα ἔχομεν θυσίες στό βωμό τῶν κερδῶν καί τῆς συμμετοχῆς στή διεθνῆ κοινοπραξία τῶν ἐξουσιαστῶν. Εἶναι, ὅμως, μόνον αὐτό;

Εἰπώθηκε, ὅτι οἱ κυρίαρχοι ἐπιβάλλουν τήν γλῶσσαν τους μέ πολλούς τρόπους. Ἐάν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τίς ἀποικιοκρατούμενες χῶρες θά διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης τῶν κατακτητῶν συμπορεύεται μέ τήν ὁλοένα αὐξανομένη σταθερότητα τῆς ἀποικιοκρατίας. Σ' αὐτές τίς χῶρες μπορεῖ νά δῇ κάποιος ὅτι οἱ πινακίδες τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων εἶναι δίγλωσσες, μέ τήν τοπική γλῶσσα καί αὐτήν τῶν ἀποικιοκρατῶν. Ἐδῶ, διαπιστώνεται ὅτι ὁ ἀρχικός ἐξαναγκασμός μεταβάλλεται σταδιακά σέ ἐθελουσία ἀποδοχή τῶν ὅρων τοῦ κατακτητοῦ. Πέραν τούτου, ἄς σημειωθῇ ὅτι, ὁ κάτοικος μίας ἀποικιοκρατούμενης χώρας, ἐφ' ὅσον γνωρίζει τήν γλῶσσαν τῶν κατακτητῶν ἀπολαμβάνει ἰδιαιτέρων προνομίων σέ σχέσιν μέ τούς ὑπολοίπους.

Ἄς ἔλθωμεν τώρα εἰς τήν μή ἀποικιακήν κατάστασιν, Ὁμοίως τό Παντοπωλεῖον, αὐτό δηλαδή τό ὁποῖον πωλεῖ τά πάντα, μετονομάσθη σέ Super Market (Υπέρ Ἀγορά).

Ὅλα αὐτά, βέβαια, γίνονται καί ἐπί τῷ σκοπῷ ἀποκτήσεως εὐρύτερου κύκλου ἀγοραστῶν ἤ τουλάχιστον μέ αὐτό τό πρόσχημα ἤ τήν προσδοκία. Τό ἐρώτημα πού τίθεται ἐξ ἀρχῆς καί δέν ἀπαντᾶται, παρά μέ μισόλογα καί πρόχειρες δικαιολογίες, εἶναι γιά ποιό λόγο νά μήν ἔχει τό κατάστημα δίγλωσση ἤ πολύγλωσση πινακίδα ἀντί νά ἔχει μία μέ ξενικήν ὀνομασία, πού κατά κανόνα εἶναι στήν ἀγγλική γλῶσσα; Γιά ποιό λόγο ἡ φροντίδα ποδῶν θά πρέπη νά ὀνομάζεται pedicure καί, ἀντιστοίχως, τῶν χειρῶν manicure ἤ τό ἀρτοποιεῖον, ὁ γνωστός μας φοῦρνος, νά ὀνομάζεται bakery;

Θά μποροῦσαν νά ἀναφερθοῦν πολλά ἀκόμη τέτοιου εἴδους παραδείγματα, ἀλλά δέν ὑπάρχει λόγος νά κουράσωμεν.

Ἡ διαπίστωσις ἔρχεται σχεδόν αὐθορμήτως. Προκειμένου νά ὑπάρξη ἕνα σχετικό οἰκονομικό ὄφελος, ἀναπτύσσεται ἡ διάθεσις γιά τήν ἀποδοχή καταστάσεων, οἱ ὁποῖες οὔτε κάν θά συνεζητοῦντο κάτω ἀπό ἄλλες περιστάσεις.

Ἄς σκεφθῶμεν ὅτι μέ τό κίνητρον τῆς καλύτερης ἐργασιακῆς ἀμοιβῆς ἄρχισε ἡ προσφυγή στά φροντιστήρια γιά τήν ἐκμάθησιν τῆς ἀγγλικῆς, κυρίως, γλώσσης στά μέσα της δεκαετίας τοῦ 1960.

Τό ἐρώτημα πού τίθεται εἶναι ἁπλόν. Ἐάν ὑπῆρχε τό κίνητρο ἤ ἡ προσδοκία καλύτερης ἀμοιβῆς στήν λεγομένην ἀγοράν ἐργασίας μέ τήν ἐκμάθησιν καί τήν λῆψιν πτυχίου στά ἀρχαῖα ἑλληνικά δέν θά ἐστέλλοντο οἱ μαθητές και οι μαθήτριες σέ φροντιστήρια ἐκμαθήσεως τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν; Προφανῶς!

Πέραν τῶν τεχνικῶν πού χρησιμοποιεῖ ἡ ἐξουσία προκειμένου νά ἐπιβάλλει τό γλωσσικόν καθεστώς πού ἐξυπηρετεῖ τίς κυριαρχικές της βλέψεις, διαπιστώνεται ὅτι ὁ δρόμος πρός τήν ἀποδοχήν συναρτᾶται μέ τήν διαδικασία ὑπακοῆς, γενικώτερον.

Ἡ γλῶσσα καί ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖον (δέν) χρησιμοποιεῖται, ἑπομένως, ἀσκεῖ σημαντική ἐπίδρασιν εἰς τήν διαμόρφωσιν μίας ἐπιθυμητῆς ἀπό τήν ἐξουσίαν συμπεριφορᾶς καί ἕναν ἀντίστοιχον τρόπον σκέψεως.

Συσπείρωσις Ἀναρχικῶν

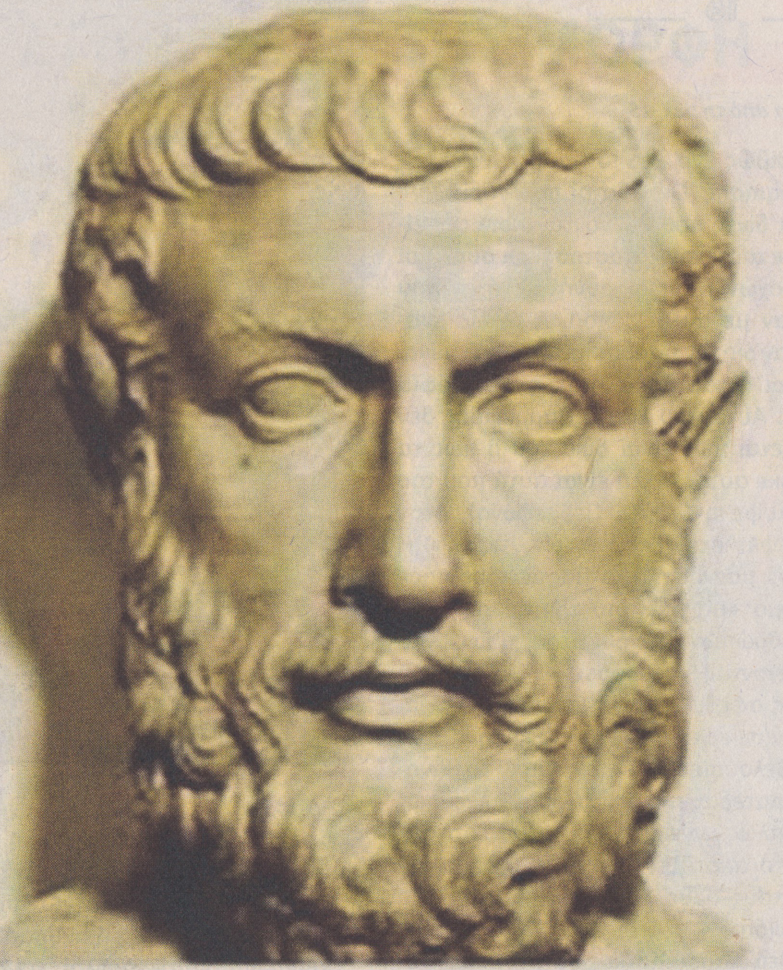
4. Ἡ συσχέτισις μέ τόν μπαρμπέρη δέν θά πρέπει νά ὀδηγήσῃ εἰς τήν ταὐτισή τους. Ὁ μπαρμπέρης ἦταν βοηθός τοῦ κουρέα καί ἠσχολεῖτο μέ τήν περιποίησιν τῆς γενειάδος. Ἡ λέξις μπαρμπέρης προέρχεται ἀπό τήν γαλλικήν γλῶσσαν.

Παρμενίδης

Οι φοράδες που με μετέφεραν μέχρι εκεί που φτάνει η λαχτάρα συνέχιζαν να τρέχουν, αφού ήλθαν και με έφεραν στο θρυλικό δρόμο της θεότητας που μεταφέρει τον άνθρωπο που γνωρίζει, μέσα από το αχανές και το σκοτεινό άγνωστο. Και μεταφερόμουν, καθώς οι φοράδες, ξέροντας που ακριβώς να πάνε, συνέχιζαν να με μεταφέρουν, μοχθώντας στο άρμα· και οι κοπέλες προχωρούσαν μπροστά. Και ο άξονας των τροχών έβγαζε τον συριγμό αυλού, πετάγοντας σπίθες από την πίεση των καλοστρογγυλεμένων τροχών στις δύο πλευρές του, καθώς έτρεχαν γοργά: οι νέες γυναίκες, οι κοπέλες, οι κόρες του ήλιου, που είχαν αφήσει τα δώματα της νύχτας, για να βγουν στο φως, και με τα χέρια είχαν σπρώξει πίσω τα πέπλα από τα πρόσωπά τους.

Εκεί είναι οι πύλες της Νύχτας και της Μέρας, που συγκρατιούνται γερά στη θέση τους ανάμεσα στο ανώφλι και ένα πέτρινο κατώφλι. Και φτάνουν μέχρι τον ουρανό, κλεισμένες με γιγάντια πορτόφυλλα. Και τα κλειδιά –που άλλοτε ανοίγουν, άλλοτε κλειδώνουν– τα κρατάει γερά η Δίκη η ακριβοδίκαιη: αυτή που πάντα απαιτεί ακριβή ανταπόδοση. Και με γλυκά, πλάνα λόγια οι κοπέλες την έπεισαν με πονηριά να τραβήξει πίσω αμέσως, μόνο γι' αυτές, την μπάρα που κλειδώνει τις πύλες. Και καθώς οι πόρτες άνοιξαν, κάνοντας τους μπρούτζινους άξονες με τους πείρους και τα καρφιά να γυρίσουν –πρώτα ο ένας, μετά ο άλλος– μέσα στις σαν αυλούς στρόφιγγές τους, δημιούργησαν ένα τεράστιο χάσμα. Ίσια μέσα πέρασαν οι κοπέλες, κρατώντας καλά την πορεία τους για το άρμα και τα άλογα ίσια κάτω στο δρόμο.

Και η θεά με υποδέχτηκε καλοσυνάτα και πήρε το δεξί μου χέρι στο δικό της και είπε αυτά τα λόγια καθώς μου απευθυνόταν: «καλώς ήρθες, νεαρέ που έχεις για συντροφιά αθάνατες αρματηλάτισσες, και φτάνεις στο σπίτι μας με τις φοράδες να σε μεταφέρουν. Γιατί δεν ήταν μοίρα κακή που σε έστειλε να ταξιδέψεις σε αυτόν το δρόμο –τόσο μακριά από την πεπατημένη των ανθρώπων– αλλά το Ορθό και το Δίκαιο. Και εκείνο που χρειάζεσαι είναι να μάθεις τα πάντα: και την ακλόνητη καρδιά της πειστικής Αλήθειας και τις γνώμες των θνητών, στις οποίες δεν υπάρχει τίποτα που να μπορείς αληθινά να το εμπιστευτείς. Αλλά ακόμη κι έτσι, θα το μάθεις κι αυτό – πως οι πεποιθήσεις που βασίζονται στα εξωτερικά φαινόμενα πρέπει να γίνονται πιστευτές, καθώς ταξιδεύουν ως τα πέρατα

Πώς θα μπορούσαμε να προσεγγίσουμε και να κατανοήσουμε ένα τέτοιο ποίημα; Δεν είναι κάτι που προορίζεται να κατανοηθεί με την τυπική αναλυτική συλλογιστική μας. Φαίνεται γεμάτο από συμβολισμούς, ίσως αλληγορίες, φαίνεται να αναφέρεται σε ένα φανταστικό ταξίδι. Όπως γράφει ο Kingsley[1], για να το κατανοήσεις, πρέπει να αφήσεις τις λέξεις να μπουν μέσα σου βαθιά και να αναδείξουν το νόημά τους από μόνες τους. Σε συνδυασμό, βέβαια, με τη γνώση τού ποιος ήταν ο Παρμενίδης. Το θέμα με το συγκεκριμένο ποίημα είναι πως δεν αναφέρεται σε τίποτε το φανταστικό. Εμπεριέχει κωδικοποιη- πρακτικές και όχι τη σημερινή της μορφή των ατέρμονων συζητήσεων γύρω από την αγάπη της σοφίας, που απλώς χρησιμεύουν ως πρόσχημα, ώστε να απομακρυνόμαστε από αυτήν.

Ο Παρμενίδης γνωρίζουμε σήμερα πως ήταν ιερέας του Απόλλωνα. Και αυτό σημαίνει ότι είχε απόλυτη σχέση με την πρακτική και καμιά σχέση με θεωρίες. Γνωρίζουμε πως ανήκε στη γραμμή μιας παράδοσης, αυτής των λεγόμενων ιατρομάντεων. Ήταν ιερείς και θεραπευτές, οι οποίοι είχαν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με έναν «άλλο» κόσμο και μέσω αυτού να μεταφέρουν τις διδαχές του πίσω στον κόσμο των

ακρίβως να πάνε, συνέχιζαν να με μεταφέρουν, μοχθώντας στο άρμα· και οι κοπέλες προχωρούσαν μπροστά. Και ο άξονας των τροχών έβγαζε τον συριγμό αυλού, πετάγοντας σπίθες από την πίεση των καλοστρογγυλεμένων τροχών στις δύο πλευρές του, καθώς έτρεχαν γοργά: οι νέες γυναίκες, οι κοπέλες, οι κόρες του ήλιου, που είχαν αφήσει τα δώματα της νύχτας, για να βγουν στο φως, και με τα χέρια είχαν σπρώξει πίσω τα πέπλα από τα πρόσωπά τους.

Εκεί είναι οι πύλες της Νύχτας και της Μέρας, που συγκρατιούνται γερά στη θέση τους ανάμεσα στο ανώφλι και ένα πέτρινο κατώφλι. Και φτάνουν μέχρι τον ουρανό, κλεισμένες με γιγάντια πορτόφυλλα. Και τα κλειδιά –που άλλοτε ανοίγουν, άλλοτε κλειδώνουν– τα κρατάει γερά η Δίκη η ακριβοδίκαιη: αυτή που πάντα απαιτεί ακριβή ανταπόδοση. Και με γλυκά, πλάνα λόγια οι κοπέλες την έπεισαν με πονηριά να τραβήξει πίσω αμέσως, μόνο γι' αυτές, την μπάρα που κλειδώνει τις πύλες. Και καθώς οι πόρτες άνοιξαν, κάνοντας τους μπρούτζινους άξονες με τους πείρους και τα καρφιά να γυρίσουν –πρώτα ο ένας, μετά ο άλλος– μέσα στις σαν αυλούς στρόφιγγές τους, δημιούργησαν ένα τεράστιο χάσμα. Ίσια μέσα πέρασαν οι κοπέλες, κρατώντας καλά την πορεία τους για το άρμα και τα άλογα ίσια κάτω στο δρόμο.

Και η θεά με υποδέχτηκε καλοσυνάτα και πήρε το δεξί μου χέρι στο δικό της και είπε αυτά τα λόγια καθώς μου απευθυνόταν: «καλώς ήρθες, νεαρέ που έχεις για συντροφιά αθάνατες αρματηλάτισσες, και φτάνεις στο σπίτι μας με τις φοράδες να σε μεταφέρουν. Γιατί δεν ήταν μοίρα κακή που σε έστειλε να ταξιδέψεις σε αυτόν το δρόμο –τόσο μακριά από την πεπατημένη των ανθρώπων– αλλά το Ορθό και το Δίκαιο. Και εκείνο που χρειάζεσαι είναι να μάθεις τα πάντα: και την ακλόνητη καρδιά της πειστικής Αλήθειας και τις γνώμες των θνητών, στις οποίες δεν υπάρχει τίποτα που να μπορείς αληθινά να το εμπιστευτείς. Αλλά ακόμη κι έτσι, θα το μάθεις κι αυτό – πως οι πεποιθήσεις που βασίζονται στα εξωτερικά φαινόμενα πρέπει να γίνονται πιστευτές, καθώς ταξιδεύουν ως τα πέρατα όλων όσων υπάρχουν.

Εγώ θα μιλήσω· και από σένα εξαρτάται να μεταφέρεις τα λόγια μου, αφού τα ακούσεις. Αυτό που θα σου πω είναι ποιες οδοί έρευνας και ποιες οδοί μόνο υπάρχουν για τη σκέψη. Η μία οδός, ό,τι είναι, και δεν είναι δυνατόν να μην είναι, είναι η οδός της Πειθούς· γιατί η Πειθώ είναι ακόλουθος της Αλήθειας. Και όσο για την άλλη, ό,τι δεν είναι, και είναι αναγκαίο να μην είναι: αυτή, μπορώ να σου πω, είναι ένα μονοπάτι από το οποίο κανένα νέο δεν επιστρέφει. Γιατί δεν υπάρχει τρόπος να αναγνωρίσεις αυτό που δεν είναι – αδύνατον να διανύσεις αυτό το μονοπάτι – ή να πεις οτιδήποτε γι' αυτό.

Αυτό που υπάρχει για το λόγο και για τη σκέψη πρέπει να είναι. Γιατί υπάρχει, για να είναι· όμως το τίποτα δεν υπάρχει. Σκέψου το αυτό! Αυτός είναι ο πρώτος δρόμος έρευνας από τον οποίο σε αποτρέπω. Μετά, όμως, σε αποτρέπω επίσης από εκείνον που κατασκευάζουν οι θνητοί, «δι-

Πώς θα μπορούσαμε να προσεγγίσουμε και να κατανοήσουμε ένα τέτοιο ποίημα; Δεν είναι κάτι που προορίζεται να κατανοηθεί με την τυπική αναλυτική συλλογιστική μας. Φαίνεται γεμάτο από συμβολισμούς, ίσως αλληγορίες, φαίνεται να αναφέρεται σε ένα φανταστικό ταξίδι. Όπως γράφει ο Kingsley[1], για να το κατανοήσεις, πρέπει να αφήσεις τις λέξεις να μπουν μέσα σου βαθιά και να αναδείξουν το νόημά τους από μόνες τους. Σε συνδυασμό, βέβαια, με τη γνώση τού ποιος ήταν ο Παρμενίδης. Το θέμα με το συγκεκριμένο ποίημα είναι πως δεν αναφέρεται σε τίποτε το φανταστικό. Εμπεριέχει κωδικοποιημένα το σύνολο μιας διδασκαλίας.

Στον αρχαίο κόσμο οι παραδόσεις και πρακτικές των λεγόμενων Μυστηρίων ήταν σύνηθες να ακολουθούν δύο αλληλοσχετιζόμενες γραμμές. Αυτήν των εξωτερικών Μυστηρίων, που δομούνταν γύρω από αλληγορικούς μύθους-αφηγήσεις, οι οποίοι προορίζονταν στο να προετοιμάσουν το ευρύ κοινό και να το φέρουν στον προθάλαμο της δεύτερης γραμμής: αυτής των εσωτερικών Μυστηρίων, όπου αποκαλυπτόταν σε όσους είχαν προετοιμάσει τη ζωή τους γι' αυτό, το πραγματικό νόημα των αφηγήσεων, το οποίο πάντα συνοδευόταν από βιωματικές εμπειρίες. Αυτή την αντιστοιχία βρίσκουμε και στο ποίημα του Παρμενίδη, καθώς χρησιμοποιεί μια γλώσσα μύησης, η

πρακτικές και όχι τη σημερινή της μορφή των ατέρμονων συζητήσεων γύρω από την αγάπη της σοφίας, που απλώς χρησιμεύουν ως πρόσχημα, ώστε να απομακρυνόμαστε από αυτήν.

Ο Παρμενίδης γνωρίζουμε σήμερα πως ήταν ιερέας του Απόλλωνα. Και αυτό σημαίνει ότι είχε απόλυτη σχέση με την πρακτική και καμιά σχέση με θεωρίες. Γνωρίζουμε πως ανήκε στη γραμμή μιας παράδοσης, αυτής των λεγόμενων ιατρομάντεων. Ήταν ιερείς και θεραπευτές, οι οποίοι είχαν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με έναν «άλλο» κόσμο και μέσω αυτού να μεταφέρουν τις διδαχές του πίσω στον κόσμο των ανθρώπων. Αυτή η «επικοινωνία» με αυτόν τον κόσμο και το «ταξίδι» σε αυτόν γινόταν μέσω της πρακτικής της εγκοίμησης.

Η εγκοίμηση ήταν η πρακτική κατά την οποία κάποιος απομονωνόταν σε πλήρες σκοτάδι, ησυχία και ακινησία (συνήθως σε μια σπηλιά, φυλασσόμενη από τον λεγόμενο «φωλέαρχο») για ώρες ή και ημέρες. Σκοτάδι, ησυχία, ακινησία. Οι ακριβείς συνθήκες, που μπορούμε να αναγνωρίσουμε ως βάσεις αυτού που θα λέγαμε «διαλογισμός» σε διάφορες παραδόσεις. Οι ώρες που περνούν σταδιακά διαλύουν τις σκέψεις, τις ελπίδες, τα εγώ και τελικώς φέρνουν σε επαφή αυτό που οι αρχαίοι αναγνώριζαν ως το ίδιο το υπόβαθρο της Λογικής. Μόνο που τότε δεν εθεωρείτο σαν

στρόφιγγές τους, δημιούργησαν ένα τεράστιο χάσμα. Ίσια μέσα πέρασαν οι κοπέλες, κρατώντας καλά την πορεία τους για το άρμα και τα άλογα ίσια κάτω στο δρόμο.

Και η θεά με υποδέχτηκε καλοσυνάτα και πήρε το δεξί μου χέρι στο δικό της και είπε αυτά τα λόγια καθώς μου απευθυνόταν: «καλώς ήρθες, νεαρέ που έχεις για συντροφιά αθάνατες αρματηλάτισσες, και φτάνεις στο σπίτι μας με τις φοράδες να σε μεταφέρουν. Γιατί δεν ήταν μοίρα κακή που σε έστειλε να ταξιδέψεις σε αυτόν το δρόμο –τόσο μακριά από την πεπατημένη των ανθρώπων– αλλά το Ορθό και το Δίκαιο. Και εκείνο που χρειάζεσαι είναι να μάθεις τα πάντα: και την ακλόνητη καρδιά της πειστικής Αλήθειας και τις γνώμες των θνητών, στις οποίες δεν υπάρχει τίποτα που να μπορείς αληθινά να το εμπιστευτείς. Αλλά ακόμη κι έτσι, θα το μάθεις κι αυτό – πως οι πεποιθήσεις που βασίζονται στα εξωτερικά φαινόμενα πρέπει να γίνονται πιστευτές, καθώς ταξιδεύουν ως τα πέρατα όλων όσων υπάρχουν.

Εγώ θα μιλήσω· και από σένα εξαρτάται να μεταφέρεις τα λόγια μου, αφού τα ακούσεις. Αυτό που θα σου πω είναι ποιες οδοί έρευνας και ποιες οδοί μόνο υπάρχουν για τη σκέψη. Η μία οδός, ό,τι είναι, και δεν είναι δυνατόν να μην είναι, είναι η οδός της Πειθούς· γιατί η Πειθώ είναι ακόλουθος της Αλήθειας. Και όσο για την άλλη, ό,τι δεν είναι, και είναι αναγκαίο να μην είναι: αυτή, μπορώ να σου πω, είναι ένα μονοπάτι από το οποίο κανένα νέο δεν επιστρέφει. Γιατί δεν υπάρχει τρόπος να αναγνωρίσεις αυτό που δεν είναι – αδύνατον να διανύσεις αυτό το μονοπάτι – ή να πεις οτιδήποτε γι' αυτό.

Αυτό που υπάρχει για το λόγο και για τη σκέψη πρέπει να είναι. Γιατί υπάρχει, για να είναι· όμως το τίποτα δεν υπάρχει. Σκέψου το αυτό! Αυτός είναι ο πρώτος δρόμος έρευνας από τον οποίο σε αποτρέπω. Μετά, όμως, σε αποτρέπω επίσης από εκείνον που κατασκευάζουν οι θνητοί, «δικέφαλοι», που τίποτε δεν γνωρίζουν. Γιατί η αμηχανία στα στήθια τους κατευθύνει τον περιπλανώμενο νου τους, καθώς εκείνοι παρασύρονται ζαλισμένοι, κουφοί και τυφλοί ταυτόχρονα, ομοιόμορφα, αστόχαστα πλήθη, που νομίζουν ότι το είναι και το μη είναι είναι το ίδιο, αλλά όχι το ίδιο. Και, για όλους αυτούς, η διαδρομή που ακολουθούν είναι ένας δρόμος που επιστρέφει συνέχεια στον εαυτό του.

Και μην αφήσεις την πολύπειρη συνήθεια να σε εξαναγκάσει να οδηγήσεις το τυφλό σου μάτι και το γεμάτο ήχους αυτί σου και τη γλώσσα σου σε αυτόν το δρόμο, αλλά κρίνε υπέρ της εξαιρετικά επίμαχης κατάδειξης της αλήθειας, που περιέχεται σε αυτά τα λόγια, όπως σου τα είπα.

Πώς θα μπορούσαμε να προσεγγίσουμε και να κατανοήσουμε ένα τέτοιο ποίημα; Δεν είναι κάτι που προορίζεται να κατανοηθεί με την τυπική αναλυτική συλλογιστική μας. Φαίνεται γεμάτο από συμβολισμούς, ίσως αλληγορίες, φαίνεται να αναφέρεται σε ένα φανταστικό ταξίδι. Όπως γράφει ο Kingsley[1], για να το κατανοήσεις, πρέπει να αφήσεις τις λέξεις να μπουν μέσα σου βαθιά και να αναδείξουν το νόημά τους από μόνες τους. Σε συνδυασμό, βέβαια, με τη γνώση τού ποιος ήταν ο Παρμενίδης. Το θέμα με το συγκεκριμένο ποίημα είναι πως δεν αναφέρεται σε τίποτε το φανταστικό. Εμπεριέχει κωδικοποιημένα το σύνολο μιας διδασκαλίας.

Στον αρχαίο κόσμο οι παραδόσεις και πρακτικές των λεγόμενων Μυστηρίων ήταν σύνηθες να ακολουθούν δύο αλληλοσχετιζόμενες γραμμές. Αυτήν των εξωτερικών Μυστηρίων, που δομούνταν γύρω από αλληγορικούς μύθους-αφηγήσεις, οι οποίοι προορίζονταν στο να προετοιμάσουν το ευρύ κοινό και να το φέρουν στον προθάλαμο της δεύτερης γραμμής: αυτής των εσωτερικών Μυστηρίων, όπου αποκαλυπτόταν σε όσους είχαν προετοιμάσει τη ζωή τους γι' αυτό, το πραγματικό νόημα των αφηγήσεων, το οποίο πάντα συνοδευόταν από βιωματικές εμπειρίες. Αυτή την αντιστοιχία βρίσκουμε και στο ποίημα του Παρμενίδη, καθώς χρησιμοποιεί μια γλώσσα μύησης, η οποία έχει διαφορετικό νόημα για τον αμύητο από ό,τι για τον μυημένο.

Ο Παρμενίδης είθισται σήμερα να χαρακτηρίζεται ως φιλόσοφος και ένας από τους πατέρες της Λογικής. Πολύ δύσκολα θα χωρούσε, όμως, στις σύγχρονες αντιλήψεις μας περί φιλοσοφίας, η οποία κάποτε σήμαινε την αγάπη για τη σοφία η οποία ήταν εμβαπτισμένη σε καθημερινές βιωματικές πρακτικές και όχι τη σημερινή της μορφή των ατέρμονων συζητήσεων γύρω από την αγάπη της σοφίας, που απλώς χρησιμεύουν ως πρόσχημα, ώστε να απομακρυνόμαστε από αυτήν.

Ο Παρμενίδης γνωρίζουμε σήμερα πως ήταν ιερέας του Απόλλωνα. Και αυτό σημαίνει ότι είχε απόλυτη σχέση με την πρακτική και καμιά σχέση με θεωρίες. Γνωρίζουμε πως ανήκε στη γραμμή μιας παράδοσης, αυτής των λεγόμενων ιατρομάντεων. Ήταν ιερείς και θεραπευτές, οι οποίοι είχαν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με έναν «άλλο» κόσμο και μέσω αυτού να μεταφέρουν τις διδαχές του πίσω στον κόσμο των ανθρώπων. Αυτή η «επικοινωνία» με αυτόν τον κόσμο και το «ταξίδι» σε αυτόν γινόταν μέσω της πρακτικής της εγκοίμησης.

Η εγκοίμηση ήταν η πρακτική κατά την οποία κάποιος απομονωνόταν σε πλήρες σκοτάδι, ησυχία και ακινησία (συνήθως σε μια σπηλιά, φυλασσόμενη από τον λεγόμενο «φωλέαρχο») για ώρες ή και ημέρες. Σκοτάδι, ησυχία, ακινησία. Οι ακριβείς συνθήκες, που μπορούμε να αναγνωρίσουμε ως βάσεις αυτού που θα λέγαμε «διαλογισμός» σε διάφορες παραδόσεις. Οι ώρες που περνούν σταδιακά διαλύουν τις σκέψεις, τις ελπίδες, τα εγώ και τελικώς φέρνουν σε επαφή αυτό που οι αρχαίοι αναγνώριζαν ως το ίδιο το υπόβαθρο της Λογικής. Μόνο που τότε δεν εθεωρείτο σαν κάτι πέρα από τη Λογική ή ως ο χώρος του παραλογισμού, αλλά ήταν η ίδια η Λογική. Αυτή την «κατάσταση συνείδησης» επισκέπτονταν οι μυημένοι και αυτός ήταν ο λεγόμενος «κόσμος των νεκρών». Εκεί τούς αποκαλύπτονταν νοήματα και διδαχές, τα οποία μετέφεραν στη συνέχεια ως διδασκαλία στον κόσμο των ανθρώπων.

Στο ποίημα του Παρμενίδη περιγράφε-

συνέχεια στη σελ. 14

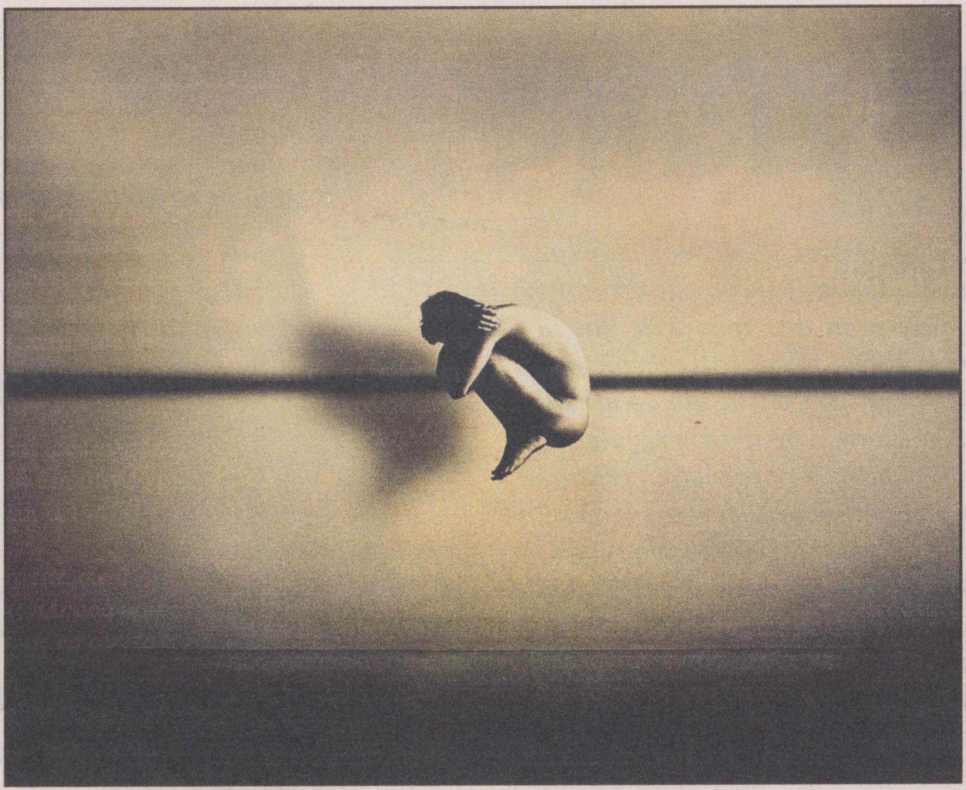
---

1. Kingsley P., (2006), *Αρχαιοελληνική σκέψη και δυτικός πολιτισμός*, εκδ. Διόπτρα.

συνέχεια από τη σελ. 15

ται ακριβώς ένα τέτοιο πραγματικό ταξίδι εγκοίμησης. Οι «τροχοί που γυρίζουν» ήταν οι δίνες που βιώνονταν πριν την είσοδο σε αυτή την κατάσταση. Οι συριγμοί των τροχών ήταν οι συνήθεις ήχοι που έμοιαζαν με αυλούς, που οι ιερείς αναγνώριζαν ως την παρουσία του Απόλλωνα. Αυτές οι καταστάσεις ήταν η φιλοσοφία κάποτε. Αυτά που λέει ο Παρμενίδης δεν ισχυρίζεται πως είναι δικά του ή πως τα σκέφτηκε αυτός, αλλά είναι αυτά που του αποκάλυψε η θεά (η Περσεφόνη), όταν «ταξίδεψε» στον «κόσμο των νεκρών». Η θεά λέει σαφώς πως ο Παρμενίδης πήρε το δρόμο «μακριά από την πεπατημένη των ανθρώπων» με δική του, όμως, επιλογή έχοντας ξεπεράσει το φόβο του: έχοντας αφεθεί. Αυτό πιστοποιεί η φράση «δεν σε έφερε εδώ μοίρα κακή». Ήταν ένας εθελούσιος «θάνατος» πριν το θάνατο. Ο «πατέρας της Λογικής» μάς λέει πως είναι απλώς αγγελιοφόρος μιας θεότητας. Και αυτό αποτελεί σοβαρή ενόχληση για όλους τους ορθολογικούς μελετητές του Παρμενίδη.

Η θεά παρουσιάζει δύο δρόμους: αυτόν του **είναι** και αυτόν της **ανυπαρξίας**. Τον δεύτερο δρόμο τον αποκλείει ευθύς εξ αρχής, καθώς κανείς δεν μπορεί να πει κάτι γι' αυτό τον δρόμο. Δεν μπορούμε να σκεφτούμε γι' αυτό που δεν υπάρχει, γιατί οποιαδήποτε σκέψη που κάνουμε αυτομάτως υπάρχει. Για να είμαστε σε θέση να την κάνουμε, υπάρχει. Ο Παρμενίδης δεν ξεχωρίζει τις σκέψεις σε αληθινές και ψεύτικες, σε «πραγματικές» ή «φανταστικές». Ο,τιδήποτε σκεφτούμε υπάρχει, ακόμη κι αν αυτό που σκεφτούμε είναι ένας Κένταυρος. Τη θεά δεν την απασχολούν καθόλου οι σκέψεις, οπότε καταφάσκει σε όλες ανεξαιρέτως και δεν ενδιαφέρεται να υποδείξει κάποιο κριτήριο για να ξεχωρί-

και απορία[3], για το πώς να συνεχίσουμε. Εκεί προβάλλει μπροστά μας η ευκαιρία του δρόμου. Το αδιέξοδο, η ανημπόρια, η απορία είναι ευκαιρία για αποφάσεις. Ολοκληρωτική ύπαρξη ή ανυπαρξία;

«Δίκρανα όντα», τυφλοί, κουφοί, ζαλισμένοι, που παλινδρομούν σε έναν δρόμο, που διαρκώς γυρίζει στον εαυτό του. Έτσι χαρακτηρίζει η θεά τους ανθρώπους. Χαμένους και διαρκώς διχασμένους στις ανταγωνιστικές πτυχές των δυαδικών τους σκέψεων. Και χωρίς ποτέ να παίρνουν την αμετάκλητη απόφαση για ολοκληρωτική ύπαρξη. Ειρωνεύεται τους θνητούς, λέγοντας για την αμηχανία στα στήθια τους, που κατευθύνει τον περιπλανώμενο νου τους. Πώς γίνεται, όντας ολοκληρωτικά αμήχανος, να πιστεύεις πως μπορείς να κατευθύνεις τον εαυτό σου; Κι όμως, το κάνουμε. Και συνήθως είμαστε βέβαιοι πως το κάνουμε επιτυχημένα, τουλάχιστον

ραμένει εστιασμένη στο όλον, που παρακολουθεί για ενδείξεις, όσο αδιόρατες κι αν είναι, για καθοδήγηση, όποια μορφή κι αν πάρει αυτή, για σημάδια που δείχνουν το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσεις, όσο γρήγορα κι αν εμφανιστούν ή εξαφανιστούν αυτά.

Και στον κόσμο της μήτιος δεν υπάρχει ουδέτερο έδαφος ούτε δεύτερες ευκαιρίες. Όσο περισσότερο αφήνεις τον εαυτό σου να γίνει μέρος αυτού του κόσμου, τόσο πιο πολύ ανακαλύπτεις ότι τα πάντα, ακόμη και το πλέγμα της ίδιας της πραγματικότητας, είναι απάτη και ψευδαίσθηση. Ή θα μάθεις να παραμένεις σε επαγρύπνηση ή θα χάσεις το δρόμο σου. Δεν υπάρχει ενδιάμεση παύση για ξεκούραση και δισταγμούς...»

Η θεά τελικά μάς λέει την ιστορία του ενός και εναπομείναντα δρόμου: *«Έχει απομείνει η ιστορία μόνο ενός δρόμου να πούμε: ότι είναι. Και πάνω σε αυτό τον δρόμο υπάρχουν πολλά-πολλά σημάδια ότι, πέρα από το ότι είναι αγέννητο, είναι επίσης αθάνατο και ολόκληρο και ενιαίο και ακίνητο και πως ούτε είναι ελλιπές».*

Ο δρόμος που προτρέπει είναι αυτός της ολοκληρωτικής ύπαρξης, που περιγράφει το είναι και την ύπαρξη ως κάτι που είναι πλήρες και άρτιο κάθε στιγμή. Τίποτε δεν λείπει κάθε στιγμή. Τίποτε παραπάνω ή λιγότερο δεν χρειάζεται, κάτι που είναι δύσκολο να κατανοηθεί από τον «περιπλανώμενο νου», που κινείται είτε στο παρελθόν είτε στο μέλλον, αλλά διαρκώς τού διαφεύγει το Τώρα. Σε αυτό τον δρόμο, λοιπόν, δεν χρειάζεται πουθενά να πάμε, γιατί όλα όσα θα μπορούσαμε να επισκεφτούμε είναι ήδη εδώ. Ο δρόμος τελειώνει εκεί που άρχισε.

Αυτή η κατάσταση δεν επιδέχεται χαρακτηρισμούς, καλή ή κακή κλπ. Υφίσταται στο εδώ και τώρα. Για να βιωθεί, πρέπει ο νους να είναι ολοκληρωτικά ήσυχος. Δεν μπορεί να τρέχει εδώ κι εκεί ζαλισμένος, ανακυκλώνοντας τον εαυτό του. Έτσι, επιτρέπουμε στην πραγματικότητα να μας εξαπατά και γινόμαστε θύματά της. Σε έναν κόσμο διαρκούς εξαπάτησης, η πολύ στενή εγρήγορση και παρατήρηση, που ζει στο εδώ και τώρα, σηκώνει το πέπλο της μήτιος και απελευθερώνει το είναι. Οποιαδήποτε άλλη κατάσταση είναι ένας διαρκής λήθαργος που μόνο η «πολύπειρος συνήθεια» τον ονομάζει καθημερινή ζωή.

Θ.

κάποτε. Αυτά που λέει ο Παρμενίδης δεν ισχυρίζεται πως είναι δικά του ή πως τα σκέφτηκε αυτός, αλλά είναι αυτά που του αποκάλυψε η θεά (η Περσεφόνη), όταν «ταξίδεψε» στον «κόσμο των νεκρών». Η θεά λέει σαφώς πως ο Παρμενίδης πήρε το δρόμο «μακριά από την πεπατημένη των ανθρώπων» με δική του, όμως, επιλογή έχοντας ξεπεράσει το φόβο του: έχοντας αφεθεί. Αυτό πιστοποιεί η φράση «δεν σε έφερε εδώ μοίρα κακή». Ήταν ένας εθελούσιος «θάνατος» πριν το θάνατο. Ο «πατέρας της Λογικής» μάς λέει πως είναι απλώς αγγελιοφόρος μιας θεότητας. Και αυτό αποτελεί σοβαρή ενόχληση για όλους τους ορθολογικούς μελετητές του Παρμενίδη.

Η θεά παρουσιάζει δύο δρόμους: αυτόν του **είναι** και αυτόν της **ανυπαρξίας**. Τον δεύτερο δρόμο τον αποκλείει ευθύς εξ αρχής, καθώς κανείς δεν μπορεί να πει κάτι γι' αυτό τον δρόμο. Δεν μπορούμε να σκεφτούμε γι' αυτό που δεν υπάρχει, γιατί οποιαδήποτε σκέψη που κάνουμε αυτομάτως υπάρχει. Για να είμαστε σε θέση να την κάνουμε, υπάρχει. Ο Παρμενίδης δεν ξεχωρίζει τις σκέψεις σε αληθινές και ψεύτικες, σε «πραγματικές» ή «φανταστικές». Ο,τιδήποτε σκεφτούμε υπάρχει, ακόμη κι αν αυτό που σκεφτούμε είναι ένας Κένταυρος. Τη θεά δεν την απασχολούν καθόλου οι σκέψεις, οπότε καταφάσκει σε όλες ανεξαιρέτως και δεν ενδιαφέρεται να υποδείξει κάποιο κριτήριο για να ξεχωρίσουμε τις σκέψεις σε σωστές ή λάθος.

Και αυτό συμβαίνει, επειδή η θεά μάς ξεκαθαρίζει τις απόψεις των θνητών σχετικά με την αλήθεια: ευθύς εξ αρχής λέει πως δεν υπάρχει τίποτε, για να εμπιστευτείς σε αυτές. Όλες αυτές οι γνώμες, είναι αποτέλεσμα σκέψης, πεποιθήσεων, διαμόρφωσης του μυαλού. Διαγράφει, επομένως, τον τυπικό δρόμο αναζήτησης της αλήθειας: αυτόν που απορρέει από τους συλλογισμούς κάποιου εαυτού μας, που σκέπτεται και προσπαθεί να σχηματοποιήσει την πραγματικότητα. Όμως, από την άλλη, μας λέει πως οι γνώμες και οι πεποιθήσεις αυτές αποκτούν εγκυρότητα, όταν ταξιδεύουν στα πέρατα όλων όσων υπάρχουν. Υπάρχουν δύο σημεία εδώ.

και απορία[3], για το πώς να συνεχίσουμε. Εκεί προβάλλει μπροστά μας η ευκαιρία του δρόμου. Το αδιέξοδο, η ανημπόρια, η απορία είναι ευκαιρία για αποφάσεις. Ολοκληρωτική ύπαρξη ή ανυπαρξία;

«Δίκρανα όντα», τυφλοί, κουφοί, ζαλισμένοι, που παλινδρομούν σε έναν δρόμο, που διαρκώς γυρίζει στον εαυτό του. Έτσι χαρακτηρίζει η θεά τους ανθρώπους. Χαμένους και διαρκώς διχασμένους στις ανταγωνιστικές πτυχές των δυαδικών τους σκέψεων. Και χωρίς ποτέ να παίρνουν την αμετάκλητη απόφαση για ολοκληρωτική ύπαρξη. Ειρωνεύεται τους θνητούς, λέγοντας για την αμηχανία στα στήθια τους, που κατευθύνει τον περιπλανώμενο νου τους. Πώς γίνεται, όντας ολοκληρωτικά αμήχανος, να πιστεύεις πως μπορείς να κατευθύνεις τον εαυτό σου; Κι όμως, το κάνουμε. Και συνήθως είμαστε βέβαιοι πως το κάνουμε επιτυχημένα, τουλάχιστον ωσότου –αν είμαστε τυχεροί– η πραγματικότητα διαψεύσει τις βεβαιότητες του περιπλανώμενου νου. Και η λεπτή ειρωνεία συνεχίζεται, όταν μιλά για την «πολύπειρη συνήθεια», που οδηγεί το τυφλό μας μάτι (πώς μπορείς να οδηγήσεις το τυφλό σου μάτι;). Οι συνήθειες και η διαμόρφωσή μας ασφαλώς αποκτούν τεράστια εμπειρία με το πέρασμα των χρόνων και μας δίνουν τη στέρεη πεποίθηση πως μπορούμε να προσανατολιστούμε με βάση το τυφλό μας μάτι.

Η κατάσταση που περιγράφει η θεά για τους ανθρώπους είναι μια ολοκληρωτική έλλειψη «μήτιος» από την πλευρά τους. Όπως εξηγεί ο Kingsley:

«Η μήτις είναι ένας αρχαιοελληνικός όρος που σημαίνει πονηριά, επιδεξιότητα,

ραμένει εστιασμένη στο όλον, που παρακολουθεί για ενδείξεις, όσο αδιόρατες κι αν είναι, για καθοδήγηση, όποια μορφή κι αν πάρει αυτή, για σημάδια που δείχνουν το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσεις, όσο γρήγορα κι αν εμφανιστούν ή εξαφανιστούν αυτά.

Και στον κόσμο της μήτιος δεν υπάρχει ουδέτερο έδαφος ούτε δεύτερες ευκαιρίες. Όσο περισσότερο αφήνεις τον εαυτό σου να γίνει μέρος αυτού του κόσμου, τόσο πιο πολύ ανακαλύπτεις ότι τα πάντα, ακόμη και το πλέγμα της ίδιας της πραγματικότητας, είναι απάτη και ψευδαίσθηση. Ή θα μάθεις να παραμένεις σε επαγρύπνηση ή θα χάσεις το δρόμο σου. Δεν υπάρχει ενδιάμεση παύση για ξεκούραση και δισταγμούς...»

Ο δρόμος που προτρέπει είναι αυτός της ολοκληρωτικής ύπαρξης, που περιγράφει το είναι και την ύπαρξη ως κάτι που είναι πλήρες και άρτιο κάθε στιγμή. Τίποτε δεν λείπει κάθε στιγμή. Τίποτε παραπάνω ή λιγότερο δεν χρειάζεται, κάτι που είναι δύσκολο να κατανοηθεί από τον «περιπλανώμενο νου», που κινείται είτε στο παρελθόν είτε στο μέλλον, αλλά διαρκώς τού διαφεύγει το Τώρα. Σε αυτό τον δρόμο, λοιπόν, δεν χρειάζεται πουθενά να πάμε, γιατί όλα όσα θα μπορούσαμε να επισκεφτούμε είναι ήδη εδώ. Ο δρόμος τελειώνει εκεί που άρχισε.

Αυτή η κατάσταση δεν επιδέχεται χαρακτηρισμούς, καλή ή κακή κλπ. Υφίσταται στο εδώ και τώρα. Για να βιωθεί, πρέπει ο νους να είναι ολοκληρωτικά ήσυχος. Δεν μπορεί να τρέχει εδώ κι εκεί ζαλισμένος, ανακυκλώνοντας τον εαυτό του. Έτσι, επιτρέπουμε στην πραγματικότητα να μας εξαπατά και γινόμαστε θύματά της. Σε έναν κόσμο διαρκούς εξαπάτησης, η πολύ στενή εγρήγορση και παρατήρηση, που ζει στο εδώ και τώρα, σηκώνει το πέπλο της μήτιος και απελευθερώνει το είναι. Οποιαδήποτε άλλη κατάσταση είναι ένας διαρκής λήθαργος που μόνο η «πολύπειρος συνήθεια» τον ονομάζει καθημερινή ζωή.

Θ.

Η θεά παρουσιάζει δύο δρόμους: αυτόν του **είναι** και αυτόν της **ανυπαρξίας**. Τον δεύτερο δρόμο τον αποκλείει ευθύς εξ αρχής, καθώς κανείς δεν μπορεί να πει κάτι γι' αυτό τον δρόμο. Δεν μπορούμε να σκεφτούμε γι' αυτό που δεν υπάρχει, γιατί οποιαδήποτε σκέψη που κάνουμε αυτομάτως υπάρχει. Για να είμαστε σε θέση να την κάνουμε, υπάρχει. Ο Παρμενίδης δεν ξεχωρίζει τις σκέψεις σε αληθινές και ψεύτικες, σε «πραγματικές» ή «φανταστικές». Ο,τιδήποτε σκεφτούμε υπάρχει, ακόμη κι αν αυτό που σκεφτούμε είναι ένας Κένταυρος. Τη θεά δεν την απασχολούν καθόλου οι σκέψεις, οπότε καταφάσκει σε όλες ανεξαιρέτως και δεν ενδιαφέρεται να υποδείξει κάποιο κριτήριο για να ξεχωρίσουμε τις σκέψεις σε σωστές ή λάθος.

Και αυτό συμβαίνει, επειδή η θεά μάς ξεκαθαρίζει τις απόψεις των θνητών σχετικά με την αλήθεια: ευθύς εξ αρχής λέει πως δεν υπάρχει τίποτε, για να εμπιστευτείς σε αυτές. Όλες αυτές οι γνώμες, είναι αποτέλεσμα σκέψης, πεποιθήσεων, διαμόρφωσης του μυαλού. Διαγράφει, επομένως, τον τυπικό δρόμο αναζήτησης της αλήθειας: αυτόν που απορρέει από τους συλλογισμούς κάποιου εαυτού μας, που σκέπτεται και προσπαθεί να σχηματοποιήσει την πραγματικότητα. Όμως, από την άλλη, μας λέει πως οι γνώμες και οι πεποιθήσεις αυτές αποκτούν εγκυρότητα, όταν ταξιδεύουν στα πέρατα όλων όσων υπάρχουν. Υπάρχουν δύο σημεία εδώ. Κάθε πεποίθηση, εάν την προεκτείνουμε μέχρι το έσχατο όριό της, εάν την ακολουθήσουμε μέχρι το τέλος, αναπόφευκτα θα 'ρθει αντιμέτωπη με την Αλήθεια. Θα συναντήσει έναν τοίχο, ένα οδυνηρό αδιέξοδο, όπου πλέον βρισκόμαστε σε αμηχανία[2]

«Δίκρανα όντα», τυφλοί, κουφοί, ζαλισμένοι, που παλινδρομούν σε έναν δρόμο, που διαρκώς γυρίζει στον εαυτό του. Έτσι χαρακτηρίζει η θεά τους ανθρώπους. Χαμένους και διαρκώς διχασμένους στις ανταγωνιστικές πτυχές των δυαδικών τους σκέψεων. Και χωρίς ποτέ να παίρνουν την αμετάκλητη απόφαση για ολοκληρωτική ύπαρξη. Ειρωνεύεται τους θνητούς, λέγοντας για την αμηχανία στα στήθια τους, που κατευθύνει τον περιπλανώμενο νου τους. Πώς γίνεται, όντας ολοκληρωτικά αμήχανος, να πιστεύεις πως μπορείς να κατευθύνεις τον εαυτό σου; Κι όμως, το κάνουμε. Και συνήθως είμαστε βέβαιοι πως το κάνουμε επιτυχημένα, τουλάχιστον ωσότου –αν είμαστε τυχεροί– η πραγματικότητα διαψεύσει τις βεβαιότητες του περιπλανώμενου νου. Και η λεπτή ειρωνεία συνεχίζεται, όταν μιλά για την «πολύπειρη συνήθεια», που οδηγεί το τυφλό μας μάτι (πώς μπορείς να οδηγήσεις το τυφλό σου μάτι;). Οι συνήθειες και η διαμόρφωσή μας ασφαλώς αποκτούν τεράστια εμπειρία με το πέρασμα των χρόνων και μας δίνουν τη στέρεη πεποίθηση πως μπορούμε να προσανατολιστούμε με βάση το τυφλό μας μάτι.

Η κατάσταση που περιγράφει η θεά για τους ανθρώπους είναι μια ολοκληρωτική έλλειψη «μήτιος» από την πλευρά τους. Όπως εξηγεί ο Kingsley:

«Η μήτις είναι ένας αρχαιοελληνικός όρος που σημαίνει πονηριά, επιδεξιότητα, πρακτική εξυπνάδα και σημαίνει επίσης τέχνασμα ή εξαπάτηση [...] Η μήτις μπορεί να ακούγεται σαν μια ακόμη συνηθισμένη έννοια, στην πραγματικότητα, όμως, ήταν το αντίθετο όσων κατανοούμε με τις έννοιες. Σήμαινε μια ιδιαίτερη μορφή έντονης επίγνωσης, που καταφέρνει πάντα να παόσο γρήγορα κι αν εμφανιστούν ή εξαφανιστούν αυτά.

Και στον κόσμο της μήτιος δεν υπάρχει ουδέτερο έδαφος ούτε δεύτερες ευκαιρίες. Όσο περισσότερο αφήνεις τον εαυτό σου να γίνει μέρος αυτού του κόσμου, τόσο πιο πολύ ανακαλύπτεις ότι τα πάντα, ακόμη και το πλέγμα της ίδιας της πραγματικότητας, είναι απάτη και ψευδαίσθηση. Ή θα μάθεις να παραμένεις σε επαγρύπνηση ή θα χάσεις το δρόμο σου. Δεν υπάρχει ενδιάμεση παύση για ξεκούραση και δισταγμούς...»

στο εδώ και τώρα. Για να ριζώσει, πρέπει ο νους να είναι ολοκληρωτικά ήσυχος. Δεν μπορεί να τρέχει εδώ κι εκεί ζαλισμένος, ανακυκλώνοντας τον εαυτό του. Έτσι, επιτρέπουμε στην πραγματικότητα να μας εξαπατά και γινόμαστε θύματά της. Σε έναν κόσμο διαρκούς εξαπάτησης, η πολύ στενή εγρήγορση και παρατήρηση, που ζει στο εδώ και τώρα, σηκώνει το πέπλο της μήτιος και απελευθερώνει το είναι. Οποιαδήποτε άλλη κατάσταση είναι ένας διαρκής λήθαργος που μόνο η «πολύπειρος συνήθεια» τον ονομάζει καθημερινή ζωή.

Θ.

2. Αμηχανία: το νόημα της λέξης στην κυριολεξία είναι «χωρίς καμιά ιδέα για το τι να πράξεις», χωρίς μηχανή, χωρίς κόλπο. Την χρησιμοποιούσαν, για να περιγράψουν ανθρώπους που ξεγελάστηκαν και παγιδεύτηκαν, που εξαπατήθηκαν και βρίσκονται σε απελπιστική κατάσταση, χωρίς κανένα μέσο, για να βρουν μια λύση.

3. Απορία: χωρίς πόρο (πέρασμα), χωρίς κανένα δρόμο, για να τον ακολουθήσεις.